

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

DIPLOMSKA NALOGA

TEORIJA RACIONALNE IZBIRE V STEGU MOZIRJE 1

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Nina Ločan

Ljubljana, 2012

PODATKI O DIPLOMSKI NALOGI

Ime in priimek: Nina Ločan

Naslov diplomske naloge: Teorija racionalne izbire v stegu Mozirje 1

Kraj: Ljubljana

Leto: 2012

Št. strani: 178 Št. grafov: 5 Št. prilog: 10 Št. tabel: 23 Št. virov: 24

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Ključne besede:

sociološke teorije, teorija racionalne izbire, prosti čas, prostočasne organizacije, socialni kapital, ustvarjalni orgazmični cikel, religija, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, skavtska metoda, steg Mozirje 1

Povzetek:

Diplomsko delo prikazuje vpliv teorije racionalne izbire na motivacijo skavtov v stegu Mozirje 1. Avtorica je želela z raziskavo ugotoviti, kateri vidiki delovanja obstajajo v stegu Mozirje 1, vendar bi bilo bolje, da ne bi, kateri vidiki ne obstajajo, pa bi morali, kateri vidiki obstajajo in je želeno, da obstajajo še naprej, in kateri so tisti vidiki delovanja stega Mozirje 1, ki jih lahko opredelimo kot kompenzatorje oz. so nadomestek za želene vidike skavtov. Z raziskovalnim delom je poskušala ugotoviti, kako se teorija racionalne izbire kaže pri delovanju stega Mozirje 1. Teoretska podlaga diplomske naloge je teorija racionalne izbire, ki jo je avtorica podkrepila s povezovanjem s prostočasnimi organizacijami, socialnim kapitalom, ustvarjalnim orgazmičnim ciklusom skupine, religijo in opisom skavtstva na Slovenskem.

THESIS INFORMATION

Name and surname: Nina Ločan

Thesis title: Rational choice theory in a Scout group Mozirje 1

Place: Ljubljana, Slovenia

Year: 2012

Number of pages: 178

Number of charts: 5

Number of attachments: 10

Number of tabs: 23

Number of sources: 24

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Keywords:

sociological theory, rational choice theory, leisure, leisure organizations, social capital, creative orgasmic cycle, religion, Slovenian catholic Girl Guides and Boy Scouts Association, The Guide and Scout method, steg Mozirje 1

Abstract:

The thesis shows the influence of rational choice theory on the motivation of scouts in scout group Mozirje 1. The main focus of the thesis research was to find out what are the motivational aspects that exists in scout group Mozirje 1, but it would be better if they did not, what are the aspects that do not exist but they should, what are the aspects that exist and are desired to continue to exist and what are the aspects that can be defined as compensators or a substitute for the aspects scouts actually want. The research work was designed to show how the rational choice theory is reflected inside scout group Mozirje 1. The theoretical basis of the thesis is the rational choice theory that was enhanced with the leisure organizations theory, social capital principle, creative orgasmic cycle, religion and an overview of Slovenian catholic Guide Girls and Boy Scouts Association.

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

DIPLOMSKA NALOGA

TEORIJA RACIONALNE IZBIRE V STEGU MOZIRJE 1

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Nina Ločan

Ljubljana, 2012

PREDGOVOR

Mineva pet let, odkar sem postala članica Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov v stegu Mozirje 1. V tem času je skavtstvo, kljub mnogim vzponom in padcem, postalo nepogrešljiv del mojega življenja. Tri leta sem voditeljica in poskušam skavtski način življenja čim bolj uspešno prenašati v življenje otrok, vendar vem, da mi to ne uspe vedno tako, kot bi si želela jaz, kaj šele otroci. Čeprav poskušamo voditelji vedno znova izhajati iz želja otrok, je to pogosto težko, saj na podlagi naših opažanj, včasih tudi pogovorov, zgolj ugibamo, kaj si otroci želijo doživeti in česa ne. Prav tako pozabljamo, da naše želje niso nujno želje ostalih članov. Že ob pisanju raziskovalnega seminarja v četrtem letniku študija sem razmišljala, da bi lahko s svojo diplomsko nalogo raziskovala področje motivacijskih dejavnikov skavtov in s tem pripomogla k boljšemu delovanju stega Mozirje 1; prav tako bi postavila izhodišča za nadaljnje raziskave v drugih stegih oz. v drugih organizacijah (ob prilagoditvi raziskovalnega dela ciljni organizaciji), ali pa zgolj spodbudila voditelje organizacij k razmisleku o tem, kaj si želijo njihovi člani skozi pogled teorije racionalne izbire.

Z vprašanjem, kaj si otroci želijo in česa ne, se ne soočam samo jaz, ampak vsi voditelji. Menim, da si morajo to vprašanje ves čas postavljati voditelji v katerikoli organizaciji, saj se lahko samo tako zagotovi uspešno delovanje organizacije. Velikokrat pozabljamo izhajati iz želja članov in smo preveč omejeni s formalnimi cilji. Zaradi tega smo tako voditelji kot tudi drugi člani nezadovoljni. Člani začnejo odhajati, voditelji pa v večini primerov ne vemo, zakaj so odšli. Če bi poznali vidike delovanja, ki otroka privlačijo, da pride in ostane pri skavtih, in tiste, ki povzročijo, da otrok preneha s to dejavnostjo, bi lahko temu primerno prilagodili program in se trudili za čim več zelenih vidikov delovanja ter karseda zmanjšali vrednost neželenih. Ko omenjam vidike delovanja, ne mislim zgolj na projekte in dejavnosti, ki se izvajajo v organizaciji, ampak tudi na medosebne odnose, počutje itd.

V diplomski nalogi sem izhajala iz teorije racionalne izbire in raziskovala, kako se le-ta kaže v razmišljanju skavtov v stegu Mozirje 1. Osnovna enota preučevanja so bili skavti, člani stega Mozirje 1, pri katerih sem želela ugotoviti, kako razmišljajo, na podlagi česar bi lahko uvedli boljši program. Prav tako sem raziskovala razhajanja oz. podobnosti v razmišljanju skavtov in njihovih voditeljev. Ob teoriji racionalne izbire, kot glavni teoretski podlagi moje diplomske naloge, sem posebno poglavje namenila še opisu prostočasnih aktivnosti, med katere spadajo tudi skavti,

socialnemu kapitalu, ki v veliki meri vpliva na uspešnost in ustvarjalnost skupine in ki pripomore k temu, da skupina lahko sledi ustvarjalnemu orgazmičnemu ciklusu. Dodala sem povezavo teorije racionalne izbire in religije, saj je Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, kot že samo ime pove, povezano s katoliško vero, ki je ena glavnih svetovnih religij. Opisala sem skavtstvo v Sloveniji in v Mozirju ter vse skupaj poskušala povezati z bistvom teorije racionalne izbire.

Z diplomskim delom sem želela ugotoviti: kateri vidiki delovanja obstajajo v stegu Mozirje 1 in jih skavti želijo tudi v prihodnje; kateri vidiki delovanja obstajajo in bi bilo bolje, da ne bi obstajali; kateri vidiki delovanja ne obstajajo in bi morali obstajati; katere vidike delovanja stega Mozirje 1 lahko opredelimo kot kompenzatorje oz. nadomestke za želene vidike.

ZAHVALA

Najprej se zahvaljujem mentorju, doc. dr. Sreču Dragošu za vso strokovno pomoč in podporo pri pisanju diplomske naloge.

Zahvaljujem se atiju, mami, Klavdiji in Tjaši, ki ves čas verjamejo vame, me opogumljajo in vzpodbujajo.

Posebna zahvala gre mojemu Blažu, ki mi stoji ob strani na vsakem koraku in brez katerega diplomska naloga ne bi imela takšne oblike, kot jo ima.

Zahvaljujem se tudi mojim skavtom, ki so postali nepogrešljiv del mojega življenja in brez katerih ne bi bilo takšne diplomske naloge.

KAZALO VSEBINE

1	TEORETIČNI UVOD.....	13
1.1	UVOD V SOCIOLOŠKE TEORIJE	13
1.1.1	Sociološke teorije.....	13
1.1.1.1	Strukturalne teorije	14
1.1.1.2	Teorije družbenega delovanja	15
1.2	TEORIJA RACIONALNE IZBIRE	16
1.2.1	Izvor teorije racionalne izbire	16
1.2.2	Teorija racionalne izbire.....	17
1.2.2.1	Nagrade	18
1.2.2.2	Stroški.....	19
1.2.2.3	Kompenzatorji.....	19
1.3	PROSTI ČAS IN PROSTOČASNE AKTIVNOSTI.....	20
1.3.1	Protislovja v prostočasnih organizacijah.....	22
1.4	SOCIALNI KAPITAL.....	23
1.5	USTVARJALNI ORGAZMIČNI CIKLUS	26
1.5.1	Ustvarjalni orgazmični cikel in teorija racionalne izbire	30
1.6	RELIGIJA	31
1.6.1	Religija in teorija racionalne izbire	32
1.7	SKAVTSTVO V SLOVENIJI.....	33
1.7.1	Zgodovina skavtskega gibanja v svetu in v sloveniji.....	33
1.7.2	Temeljna načela skavtstva.....	35
1.8	ZDRUŽENJE SLOVENSКИH KATOLIŠKIH SKAVTINJ IN SKAVTOV (ZSKSS).....	36
1.8.1	Skavtska metoda	39
1.8.2	Volčiči in volkuljice (krdelo)	39
1.8.3	Izvidniki in vodnice (četa)	40
1.8.4	Popotniki in popotnice (klan).....	41
1.8.5	Skupnost voditeljev (SKVO)	41
1.9	ZGODOVINA STEGA MOZIRJE 1.....	42
1.10	SKAVTSKA TERMINOLOGIJA.....	43
2	PROBLEM.....	52

2.1	OKOLIŠČINE ZA POBUDO RAZISKAVE	52
2.2	NAMEN IN CILJ RAZISKAVE	52
3	METODOLOGIJA.....	54
3.1	VRSTA RAZISKAVE	54
3.2	MERSKI INSTRUMENTI IN VIRI PODATKOV	56
3.3	POPULACIJA IN VZORČENJE	57
3.4	ZBIRANJE PODATKOV.....	58
3.5	OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV	60
3.5.1	Kvantitativni podatki.....	60
3.5.2	Kvalitativni podatki.....	62
4	REZULTATI.....	64
4.1	OSNOVNI PODATKI O ANKETIRANIH OTROCIH	64
4.2	OSNOVNI PODATKI O INTERVJUVANIH IN ANKETIRANIH VODITELJIH	69
4.3	RAZISKOVALNA VPRAŠANJA	74
4.3.1	Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 obstajajo pri skavtih in bi bilo bolje, da ne bi? 74	
4.3.2	Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 ne obstajajo in bi morali obstajati?.....	80
4.3.3	Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 obstajajo pri skavtih in si jih skavti želijo tudi v prihodnje?.....	81
4.3.4	Kateri so vidiki delovanja stega Mozirje 1, ki jih lahko opredelimo kot kompenzatorje oz. so nadomestek za tiste vidike, ki si jih skavti želijo?	85
5	RAZPRAVA	88
6	SKLEPI	91
7	PREDLOGI.....	92
8	LITERATURA IN VIRI.....	93
8.1	LITERATURA	93
8.2	INTERNETNI VIRI.....	95
9	PRILOGE.....	96
9.1	ANKETNI VPRAŠALNIK ZA SKAVTE (OTROKE).....	96
9.2	ANKETNI VPRAŠALNIK ZA INTERVJUVANE VODITELJE	100
9.3	STRUKTURIRAN INTERVJU	102
9.4	TRANSKRIPCIJA INTERVJUJEV	103
9.5	ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJEV	117

9.5.1	Klasifikacija kategorij in podkategorij.....	128
9.6	ODPRTO KODIRANJE ANKETNIH VPRAŠALNIKOV, KI SO JIH IZPOLNJEVALI OTROCI.....	131
9.7	KODIRANJE ZAPRTIH VPRAŠANJ IZ ANKETNEGA VPRAŠALNIKA S SKAVTI (OTROCI).....	154
9.8	KODIRANJE ZARTIH VPRAŠANJ IZ ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA VODITELJE	158
9.9	ZBIRNIK PODATKOV (SKAVTI - OTROCI)	162
9.10	ZBIRNIK PODATKOV (VODITELJI).....	174
10	POVZETEK.....	177

KAZALO TABEL

Tabela 3.1-1: Spremenljivke	54
Tabela 4.1-1: Število anketiranih otrok.....	64
Tabela 4.1-2: Spol anketiranih otrok.....	64
Tabela 4.1-3: Starost anketiranih otrok	65
Tabela 4.1-4: Povprečna dolžina članstva v ZSKSS anketiranih otrok glede na skavtsko vejo	65
Tabela 4.1-5: Navdušenje nad skavti	66
Tabela 4.1-6: Odnos med skavtom in voditeljem	67
Tabela 4.1-7: Pomembnost Boga v skavtovem (otrokovem) življenju	67
Tabela 4.1-8: Veroizpoved - skavti (otroci).....	68
Tabela 4.1-9: Pogostost obiskovanja bogoslužja (skavti - otroci)	68
Tabela 4.2-1: Voditeljstvo glede na skavtsko vejo	69
Tabela 4.2-2: Število in spol intervjuvanih in anketiranih voditeljev	70
Tabela 4.2-3: Starost intervjuvanih in anketiranih voditeljev	70
Tabela 4.2-4: Povprečna dolžina članstva v ZSKSS intervjuvanih in anketiranih voditeljev glede na skavtsko vejo.....	71
Tabela 4.2-5: Dolžina voditeljstva v ZSKSS intervjuvanih in anketiranih voditeljev.....	72
Tabela 4.2-6: Pomembnost Boga v voditeljevem življenju	73
Tabela 4.2-7: Veroizpoved intervjuvanih in anketiranih voditeljev	73
Tabela 4.2-8: Pogostost obiskovanja bogoslužja pri intervjuvanih in anketiranih voditeljih	74
Tabela 9.7-1: Ocenjevanje projektov in aktivnosti (skavti - otroci)	154
Tabela 9.7-2: Želje pri skavtih (skavti - otroci)	156
Tabela 9.7-3: Odnos med skavti in voditelji	157
Tabela 9.8-1: Ocenjevanje projektov in aktivnosti (voditelji)	158
Tabela 9.8-2: Želje pri skavtih (voditelji)	160

KAZALO SLIK

Slika 1.5-1:Ustvarjalni orgazmični cikel.....	29
---	----

KAZALO GRAFOV

Graf 3.4-1: Število anketiranih skavtov (otrok) glede na skavtsko vejo	58
Graf 3.4-2: Število vseh anketiranih skavtov (otrok).....	59
Graf 3.4-3: Število intervjuvanih in anketiranih voditeljev	59
Graf 3.4-4: Število vseh sodelujočih v raziskavi	60
Graf 4.2-1: Število intervjuvanih in anketiranih voditeljev glede na skavtsko vejo	69

1 TEORETIČNI UVOD

1.1 UVOD V SOCIOLOŠKE TEORIJE

Za razumevanje teorije racionalne izbire je treba najprej razumeti, kaj je teorija v splošnem pomenu in kako so se razvijale različne sociološke teorije.

V slovarju tujk avtorja Franceta Verbinca (1997: 707) piše, da je teorija »1. čisto znanstveno spoznanje (kot logično posplošenje prakse), 2. celotnost vodilnih idej na kakem področju znanja (~ presežne vrednosti); (znanstveni) nauk, znanost sploh, 3. sistem znanstvenih trditev ali hipotez, ki dajejo razlago za kake pojave (Newtonova ~), 4. *pejor.* šolska, abstraktna modrost, ločena od resničnosti«. Maca Jogan (1995: 9) teorijo definira kot »'zgodbo' o tem, kako in zakaj se pojavi pojavljajo v univerzumu«. Omenjam še definicijo dveh sociologov, Haralambosa in Holborna (1999: 15), ki teorijo označujeta kot »niz idej, ki naj bi razložile, kako nekaj deluje«. Ugotovimo lahko, da imajo vse tri definicije skupno dejstvo, da s teorijo poskušamo na znanstven način razlagati določene pojave. Tako poskušajo sociološke teorije na znanstven način razlagati sociološke pojave.

1.1.1 Sociološke teorije

Kmalu po nastanku se je sociologija razdelila v več smeri, ki se med seboj razlikujejo glede na stališča, s katerih so njihovi predstavniki proučevali in razlagali družbo (Drofenik Štibelj 2008: 69). Govorimo o socioloških teorijah, ki vsaka na svoj način razlagajo, kako deluje družba oz. kako delujejo nekateri njeni vidiki (Haralambos, Holborn 1999: 15). »Sociološke teorije poskušajo pojasniti, kako in zakaj se ljudje obnašajo, medsebojno sodelujejo in se organizirajo na določene načine« (Jogan 1995: 9).

V najširšem pomenu poznamo dve glavni kategoriji socioloških teorij: strukturalne teorije in teorije družbenega delovanja. Razlikujejo se v načinu pristopa k analizi družbe. Strukturalni pogledi (funkcionalizem, konfliktni pogledi: marksizem in neomarksizem, neomarksistična konfliktna sociologija) analizirajo družbo kot celoto, teorije družbenega delovanja (Max Weber, simbolični interakcionizem, fenomenologija: etnometodologija) pa, namesto da bi gledali na človekovo vedenje kot na v veliki meri družbeno določeno, razumejo družbo kot produkt človeške dejavnosti.

Poudarjajo smiselnost človeškega vedenja in pri tem zanikajo, da bi ga primarno določala struktura družbe (Haralambos, Holborn 1999: 876).

1.1.1.1 Strukturalne teorije

Funkcionalizem (glavni predstavniki: Emil Durkheim, Talcott Parsons, Robert K. Merton) vidi različne dele družbe kot medsebojno povezane, ki kot celota tvorijo zaključen sistem. Da bi razumeli katerikoli del družbe, moramo videti ta del v odnosu do družbe kot celote. Funkcionalistična analiza se osredotoča na vprašanje, kako se družbeni sistemi vzdržujejo. Za preživetje ima družba temeljne potrebe in zahteve, ki morajo biti izpolnjene in jih imenujemo funkcionalni predpogoji (ibid.: 15, 877).

Konfliktna perspektiva temelji na spoznanju, da imajo različne družbene skupine različno družbeno moč in vpliv ter različne, pogosto nasprotujoče si interese. Konfliktna teorija se tako ukvarja z vprašanji razporejanja družbene moči in vprašanji družbenih konfliktov. Najpomembnejša predstavnika sta Karl Marx in Max Weber (Drofenik Štibelj 2008: 70).

Marksizem se imenuje po svojem utemeljitelju Karlu Marxu. Marksistična teorija izhaja iz preproste ugotovitve, da morajo ljudje za svoje preživetje proizvajati hrano in materialne predmete. Pri tem vstopajo v družbene odnose z drugimi ljudmi. Ker imajo različno premoženje in znanje, posledično nastanejo družbeni razredi. Tako se je Marx ukvarjal z dvema glavnima temama: družbene spremembe in družbeni razredi oz. razredna struktura družbe. Po njegovem mnenju so glavno gibalno družbenih sprememb proizvodnja in odnosi na ekonomskem področju. Marksisti poudarjajo konflikt med razredi (Haralambos, Holborn 1999: 18).

Neomarksizem se je razvil iz marksizma. Neomarksisti so se navdihovali z Marxovimi teorijami, vendar so kljub temu razvili svoj poseben pristop. Med marksisti in neomarksisti ni jasne ločnice (ibid.: 892).

Neomarksistična konfliktna teorija dokazuje, da je družbena struktura precej bolj kompleksna kot nakazuje Marxovo delo. Sestavljena je iz mnogih različnih skupin, in ne le iz dveh razredov. Čeprav se konfliktni teoretiki strinjajo, da imajo skupine različne interese, ti interesi niso samo ekonomski. Poudarjajo konflikt med mnogimi družbenimi skupinami kot tudi razredi (ibid.: 876, 894).

1.1.1.2 Teorije družbenega delovanja

Max Weber, eden pomembnih mož na področju teorije družbenega delovanja, je trdil, da mora sociološki pogled izhajati iz opazovanja in teoretične interpretacije subjektivnih 'duševnih stanj' akterjev. Razkrivanje pomenov mora temeljiti na interpretaciji in intuiciji. Ker so pomeni predmet stalnih pogajanj v nenehnih interakcijskih procesih, ni mogoče vzpostaviti preprostih vzročno-posledičnih zvez. Toda tako Weber kot interakcionisti so vendarle menili, da je možno razviti vzročne razlage človeškega vedenja, dokler te razlage vsebujejo tudi razumevanje smislov (ibid.: 23).

(Simbolični) interakcionizem (G. Herbert Mead, Herbert Blumer) se raje na družbo kot celoto osredotoča na interakcije v majhnem obsegu. Izhaja iz predpostavke, da ima delovanje za tiste, ki jih vključuje, določen pomen. Za razumevanje dejanja je nujno odkriti pomen, ki mu ga pripisujejo akterji. Pomeni usmerjajo delovanje in hkrati iz njega izhajajo. Interakcionizem razlaga človeško vedenje z vidika pomenov in konceptov jaza (ibid.: 17, 876).

Fenomenologija se od ostalih teorij družbenega delovanja razlikuje le toliko, da zanika možnost pojasnjevanja družbenega delovanja kot takega. Poudarja notranje delovanje človeškega duha in načine, kako ljudje klasificirajo in osmišljajo svet okoli sebe. Fenomenologi poskušajo bolj razumeti pomen fenomenov oz. stvari, kot pa razlagati, kako so se pojavili (ibid.: 905).

Etnometodologi so uporabili fenomenološke ideje v raziskovanju. Etnometodologija pomeni preučevanje metod, ki jih uporabljajo ljudje. Bistvo etnometodologije je pojasniti, kako se člani družbe lotijo naloge opazovanja, opisovanja in pojasnjevanja reda v svetu, v katerem živijo (ibid.: 906–907).

Teorija racionalne izbire (podrobneje jo bom predstavila v nadaljevanju) spada v kategorijo teorij družbenega delovanja, saj poskuša pojasniti, zakaj se posameznik odloča tako, kot se, kaj posamezniku pomenijo nagrade, stroški in kompenzatorji in kako se to odraža v njegovem življenju.

1.2 TEORIJA RACIONALNE IZBIRE

1.2.1 Izvor teorije racionalne izbire

Pred več kot 2400 leti je že Demokrit trdil, da ljudje izbiramo skozi beg in občutke. Demokrit pravi, da uporabljamo vidne reči za razumevanje nevidnih, mišljenje je sredstvo za iskanje, beg in občutki pa nam služijo za izbor tistega, čemur smo naklonjeni, medtem ko bežimo od vsega, čemur nismo naklonjeni (Leskošek, Dragoš 2003: 9). Takšna je ena starejših razlag socialnega delovanja, ki še zdaleč ni zastarela. Hitro ugotovimo, da je razlaga precej podobna današnji teoriji racionalne izbire in njeni definiciji nagrad in stroškov, ki je ena najpomembnejših socioloških teorij v sodobnosti. To, da ljudje izbiramo skozi beg in občutke, pomeni, da konstantno izbiramo med nagradami in stroški. Bežimo pred stroški, naša občutja pa nam povedo, kaj si želimo, kar imenujemo nagrade. Občutki nam služijo za izbor nagrad.

Lavrič (2007: 40) pravi, da teorija racionalne izbire izvira iz racionalno motiviranega delovanja družbenih akterjev, kar sta v svojih delih omenjala Max Weber in kasneje Talcott Parsons. Morda je najpomembnejši Max Weber, ki ga lahko označimo za predhodnika teorije racionalne izbire. Webrova dediščina je v tej teoriji prepoznavna vsaj na dveh področjih. Prvo je predpostavka metodološkega individualizma, ki poudarja razlaganje kompleksnih družbenih pojavov skozi razlago motivov, odločitev in dejanj posameznih akterjev. Webrovo delo je bilo ključno izhodišče za oblikovanje razlagalnega modela »od-mikro-k-makro«, ki je nekakšen simbol sociologije racionalne izbire. Na drugem področju Weber velja za pionirja kontekstualno razumljene racionalnosti na področju sociologije. Racionalno delovanje je razumel kot tisto delovanje, ki temelji na jasni zavesti o cilju in na sistematičnem ocenjevanju sredstev za doseg cilja, pri čemer je izhajal iz družbenega akterja (posameznika) in njegovega razumevanja sveta (ibid.: 40).

Teorija racionalne izbire gre korak naprej. Od Webra se razlikuje po tem, da se ji za sociološko sklepanje ne zdi vredno upoštevati drugače kot racionalno motiviranih ravnanj posameznikov. Weber namreč kljub zavzemanju za kontekstualno razumevanje racionalnosti delovanja akterjev implicira tudi nedeljivo povezanost racionalnega vedenja z upoštevanjem objektivnih dejstev (ibid.: 41).

To pomeni, da je v teoriji racionalne izbire ključen posameznik in njegovo dožemanje sveta.

Racionalno vedenje ni vedenje, ki je objektivno najbolj ustrezno ali prilagodljivo, ampak je vedenje, ki se zdi posamezniku najboljše v dani situaciji. Zato moramo najprej razumeti, kako posameznik razume konkretno situacijo, šele nato lahko razmišljamo o tem, ali je njegova izbira racionalna ali ne. Racionalno vedenje prav tako pomeni, da ima človek pred sabo konkreten cilj (nagrado) in preračunava, kakšna sredstva bo moral porabiti za doseg tega cilja (strošek).

1.2.2 Teorija racionalne izbire

Vsi ljudje se racionalno odločamo v danih situacijah, čeprav lahko kasneje ugotovimo, da naša izbira mogoče ni bila najbolj racionalna. V nekem trenutku smo vseeno izbrali vedenje, ki se nam je takrat zdelo najbolj primerno. Vsak posameznik pred odločitvijo pretehta pozitivne in negativne strani, ki mu jih lahko prinese neko dejanje. To pomeni, da ima posameznik v konkretni situaciji več možnosti, več alternativ, ki jih glede na svoje preference kategorizira in se odloči za tisto, ki je zanj najbolj primerna in mu bo prinesla največ zadovoljstva oz. bo v največji meri zadovoljila njegove potrebe. Takšen pristop obravnava teorija racionalne izbire.

Stark in Bainbridge (2007: 12) pri pisanju knjige Teorija religije izhajata iz temeljne predpostavke teorije racionalne izbire, po kateri si ljudje prizadevajo za tisto, kar zaznavajo kot nagrado, in se izogibajo tistemu, kar dojemajo kot strošek. Ljudje so tako vsakodnevno v svojem delovanju prisiljeni v izmenjave z drugimi ljudmi oz. da tvegajo določene stroške zato, da bi prišli do želene nagrade. Kljub vsemu delajo to, za kar menijo, da bo dobro za njih, bo imelo čim manj stroškov in čim več zelenih nagrad. Teorija racionalne izbire pripomore k temu, da bolje razumemo odločitve posameznika, saj se vsak odloča tako, da mu bo odločitev koristila in bo z njo nekaj pridobil.

Stark in Bainbridge (ibid.: 36) poudarjata, da »ljudje iščejo to, kar zaznavajo kot nagrado in se izogibajo temu, kar zaznavajo kot strošek«. Nagrade so karkoli, za kar si ljudje povzročijo stroške, da bi jih dobili. Stroški so karkoli, čemur se ljudje skušajo izogniti. Nagrade in stroški so komplementarni: izgubljena ali zapravljena nagrada je enaka strošku, in strošek, ki se mu izognemo, je enak nagradi. Da bi neka oseba dobila nagrado, sprejme stroške. Tako ljudje vsakodnevno vstopajo v menjalna razmerja z drugimi ljudmi, vendar se menjav ne lotijo brez postavljenega cilja. Vedno vedo, kaj želijo doseči in kaj so pripravljeni za to tvegati, pri tem pa poskušajo čim več pridobiti in čim manj tvegati.

Človek se na osnovi pridobljenih spoznanj in informacij ves čas odloča, kaj je za njega nagrada in kaj strošek. Pri tem izbiranju imajo pomembno vlogo preference in okusi (Lavrič 2007: 41).

Ljudje uporabljajo bistvo teorije racionalne izbire konstantno v vsakodnevnem življenju. Ko je človek lačen, želi pridobiti hrano in s tem potešiti svojo lakoto. Hrana za človeka predstavlja nagrado, strošek pa je porabljen denar za nakup hrane oz. manjša zaloga le-te v hladilniku. Ko se človek naje, je njegova nagrada dosežena, pri tem pa je moral tvegati nekaj stroškov.

1.2.2.1 Nagrade

Človekovo dožemanje nagrade je zelo različno tako med posameznimi kulturami kot tudi pri posameznikih istega kulturnega okolja (prehrana, umetnost itd.). Določene nagrade si vsi želijo (zdravje), določene pa so pogojene s kulturo, starostjo itd. Nagradam je skupno to, da posamezniku prinašajo zadovoljstvo, doseg cilja, zadovoljitev določene potrebe (ibid.: 41). Nagrada je nekaj, kar si oseba želi doseči.

Nagrade se razlikujejo po vrsti, vrednosti in splošnosti. Nagrada A je več vredna kakor nagrada B, če človek običajno zamenja B za A. Nagrade so splošne do te stopnje, da vključujejo druge (manj splošne) nagrade (Stark, Bainbridge 2007: 36–37). Prav tako se nagrade razlikujejo po vrednosti, saj je nagrada vrednejša od druge, če bo človek zanjo pripravljen tvegati več stroškov.

Večina nagrad, ki jih ljudje iščejo, propade, ko jih uporabijo (ibid.: 35). Če je oseba lačna, želi dobiti hrano. Hrana, kot nagrada, poteši lakoto, vendar propade, ko jo oseba poje. Tako jo mora oseba dosegati vedno znova, prav tako pa ji doseganje te nagrade vedno prinese določene stroške (denar, manjša zaloga hrane ...).

Pri izmenjavi nagrad se ljudje neprestano odločajo, kaj je za njih nagrada in koliko so pripravljeni za njo potrošiti. Lahko bi rekli, da ljudje racionalno kategorizirajo pomembnost nagrad. Odločajo se o razmerju med nagrado in stroškom.

Potrebno je vedeti, da je, kot pravi Lavrič (2007: 42), dostopnost do nekaterih razpoložljivih, vendar (pre)redkih nagrad, neenakomerno porazdeljena, saj je tudi moč v družbi neenakomerno porazdeljena. Tako si posamezniki in skupine z več družbene moči prilaščajo več nagrad, medtem

ko se morajo šibkejši posamezniki veliko bolj potruditi in veliko več tvegati za dosego enake nagrade oz. nadomestkov nagrad.

1.2.2.2 Stroški

Strošek predstavlja izgubljeno ali zapravljeno nagrado, ki jo je posameznik tvegati za pridobitev druge, za njega trenutno bolj pomembne nagrade. Strošek je karkoli, čemur se ljudje skušajo izogniti in ga pri menjavi čim bolj zmanjšati (Stark, Bainbridge 2007: 36–37).

Človeško delovanje je lahko dobičkonosno, kar pomeni, da lahko posameznik sčasoma dobi nekaj zaželenih nagrad s porabo (kot stroškom) manj želenih. Če se nagrade ne bi razlikovale po vrsti, potem bi obstajala le ena nagrada; težko si je zamisliti, kako bi nekdo lahko prišel do dobička samo z njenim trgovanjem. Če se nagrade ne bi razlikovale po vrednosti, se ne bi bilo smiselno odreči eni, da bi pridobili drugo (Stark, Bainbridge 2007: 36–37).

Da si človek zasluži denar, ki je nujno potreben za življenje, mora delati. Če je denar v tem primeru nagrada, je strošek, ki ga človek tvega za pridobitev nagrade, čas, ki ga vloži v delo. V času, ko človek dela in si s tem služi denar, bi se lahko ukvarjal s svojim hobijem, ki ga veseli in razbremenjuje (kar pomeni, da je to zanj nagrada). Ker pa ve, da potrebuje denar, se je pripravljen odpovedati hobiju za toliko časa, kolikor bo na delovnem mestu.

1.2.2.3 Kompenzatorji

Stark in Bainbridge (ibid.: 44–46) pravita, da so kompenzatorji neotipljivi nadomestki za zaželeno nagrado. Kadar ljudje ne morejo hitro in zlahka doseči zelo zaželenih nagrad, vztrajajo v svojem prizadevanju in pogosto sprejmejo razlage, ki prinašajo le kompenzatorje. Čeprav si ljudje prizadevajo dobiti nagrado, to vedno ni mogoče, zato se zadovoljijo s kompenzatorjem, ki je nekakšna obljuba, da bo človek nekoč kompenzator zamenjal za nagrado. Ljudje obravnavajo kompenzator kot nagrado in so zanj pripravljeni tvegati tudi nekaj stroškov.

Primer kompenzatorja je obljuba o zmagi nad smrtjo. Človek živi v upanju, da bo nekoč premagal smrt, še vedno pa ne ve, ali je to realno pričakovati. Vse do trenutka, ko resnično pride do zmage nad smrtjo, je to kompenzator, potem pa nagrada (če se to sploh zgodi, v nasprotnem primeru ostane kompenzator, upanje na nagrado).

Kompenzatorji se razlikujejo po splošnosti, vrednosti in vrsti nagrad, ki jih nadomeščajo. Tiste, ki nadomeščajo posamezne, posebne nagrade, imenujemo posebni kompenzatorji. Kompenzatorje, ki nadomeščajo skupino številnih nagrad in nagrade velikega dosega oz. vrednosti, imenujemo splošni kompenzatorji (npr. obljuba zmage nad smrtjo). Najsplošnejše kompenzatorje lahko podpirajo le nadnaravne razlage (ibid.: 19–20).

Vsak kompenzator prinaša tveganje, da ga ni mogoče zamenjati za obljubljeni nagrado, zato ga moramo oceniti kot manj vrednega od nagrade. Nemogoče je dobiti nagrado namesto kompenzatorja, če ta nagrada ne obstaja, če kompenzator zmotno štejemo za nagrado oz. če nimamo moči, da bi nagrado dosegli (ibid.: 44–46).

S teorijo racionalne izbire se ljudje neprestano srečujemo, tako v družini kot tudi znotraj formalnih organizacij, kamor spadajo prostočasne organizacije. V nadaljevanju si pogledjmo povezanost teorije racionalne izbire s prostočasnimi organizacijami, med katere uvrščamo tudi Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov.

1.3 PROSTI ČAS IN PROSTOČASNE AKTIVNOSTI

Prosti čas je čas izven šole, službe oz. druge formalne ustanove, ko lahko človek sam izbira, kaj bo počel. Zaradi tega se razlikuje od vseh ostalih dejavnosti. Kot pravi Mesec (1988 v Flaker 1988: 61), se v prostem času oblikuje bolj avtonomno vedenje, mladostnik pa se začne razvijati v smeri odgovorne, samodeterminirane osebnosti, ki povratno deluje na spreminjanje institucionalnih okolij. V prostem času je lažje začeti s sproščenimi, enakopravnimi in nerepresivnimi odnosi. Alenka Gril (2006: 1) poudarja, da je »prosti čas čas za razbremenitev intelektualnih in fizičnih naporov v šoli ali pri delu in drugih vsakodnevnih obveznostih«. Prosti čas je torej aktivnost, prosta obveznosti dela, družine in družbe, namenjena posamezniku za sprostitev, širitev znanja in svobodne socialne udeležbe z njegovimi kreativnimi sposobnostmi (Mohorič 2005 v Polak 2010: 10). Aktivnosti so del vsakega posameznika in so nujne za njegov obstoj oz. preživetje. Z njimi vsakdo razvija spretnosti, spoznava lastne zmogljivosti in omejitve. Posamezniku omogočajo sprostitev, zadovoljstvo in razvedrilo, vzpostavljajo socialne stike in so posrednik za samoizražanje (Finly 1988 v Polak 2010: 10).

Strojin (1982 v Polak: 10) je zapisal, da »dejavnosti prostega časa nimajo zmeraj natančno

določenih ciljev. Pri njih gre za širok razpon smiselnosti. Uresničujemo jih na podlagi posameznikovih nagnjenj, zanimanj in namer«. Kako bo človek preživel svoj prosti čas, je v domeni družine, šole, družbenih organizacij, športnih, kulturnih in drugih civilnih združenj. Posameznik se sicer sam odloča, katerih dejavnosti se bo udeležil v prostem času, različne institucije, organizacije in skupnosti pa mu ponujajo dejavnosti, ki se jih lahko udeleži. Takšne dejavnosti so prostočasne aktivnosti, izkušnje, ki si jih posameznik pridobi z udeležbo na le-teh, pa mu nudijo možnost razvoja samostojnosti, preizkušanja socialnih vlog, vrednotenje dosežkov in razvoj identitete. Prav tako je ena od funkcij prostega časa neformalno učenje, razvijanje lastne iniciativnosti, vrstniška socializacija in razvoj socialnih kompetenc (Gril 2006: 1–4).

Zalokar Divjak (2003: 163) poudarja, »da si otroci v šolskem obdobju že sami izbirajo svoje dejavnosti, ki pa so po navadi različno izbrane: po atraktivnosti same dejavnosti, po principu – kamor gre moja prijateljica, grem tudi jaz, včasih pa tudi glede na možnosti, ki so trenutno na razpolago«. Hkrati pa so velikokrat starši tisti, ki prvi razmišljajo o tem, v katere dejavnosti bi usmerili otroka, da ne bi otrok česa zamudil. Pri tem lahko nastopi težava, saj se otroci aktivnosti, ki so jo izbrali starši, hitro naveličajo in zato prenehajo z njenim obiskovanjem. Izvajalci aktivnosti pogosto ne vedo, zakaj je otrok prenehal z obiskovanjem, saj ne dobijo povratne informacije. Svoje nezadovoljstvo uporabniki izrazijo z odhodom in prekinitvijo sodelovanja (Mrgole 2003: 79).

Kuhar in Leskošek (2008: 330) pravita, da so »dejavniki, ki so pomembni za vključitev mladih v neko prostočasno aktivnost, naslednji: splošno vzdušje, skupina oz. preostali udeleženci in program aktivnosti«. Poleg teh dejavnikov mora biti na strani mladega tudi velika notranja motiviranost. Le-ta je odločilnega pomena za pripravljenost mladih, da sodelujejo pri programu, ga sooblikujejo, se identificirajo z mladinskim dogajanjem in so pripravljeni vanj vložiti svojo energijo in čas (Mrgole 2003: 76). Seveda pa so mladi različno pripravljeni investirati svoj čas v program dejavnosti. Kot pravi Mrgole (ibid.: 64), so »eni navdušeni, z veliko idejami, veseli jih načrtovanje vizije in projektov, drugi pa so pasivni in čakajo, da se določena ponudba strukturira; so še tretji, ki skeptično opazujejo dogajanje in pridejo občasno pogledat, se občasno priključijo«. Za dober in kakovosten program dejavnosti je nujno, da h končnemu izdelku prispevajo vsi udeleženci.

Prostočasne aktivnosti lahko potekajo v organiziranih oblikah, in sicer v prostočasnih organizacijah, ki se jim posameznik pridruži prostovoljno z namenom, da izkoristi svoj prosti čas. Treba se je zavedati, da so prostočasne organizacije že organizirana oblika preživljanja prostega časa, kar

pomeni, da sledijo načrtanim ciljem in namenom, prav tako pa tudi znotraj teh organizacij prihaja do protislovij.

1.3.1 Protislovja v prostočasnih organizacijah

Mesec (1988 v Flaker 1988: 61) poudarja, da je besedna zveza »organizacije prostega časa« protislovna sama v sebi, saj je »organizacija« sinonim nesvobode in kontrole. Organizacije se od neorganiziranih oblik združevanja, kot so družina, vrstniške skupine, skupine prijateljev in podobno, razlikujejo po naslednjih petih značilnostih:

- organizacija je *formalizirana*, kar pomeni, da ima statut, določen je postopek sprejemanja in spreminjanja statuta, odnosi med člani pa temeljijo na zapisanem zakonu in ne na medsebojnem zaupanju in recipročnosti;
- organizacija je *ciklični proces*, kar pomeni, da se določene dejavnosti ponavljajo v približno istem zaporedju in so zato predvidljive;
- organizacija ima *specifičen cilj*, in ne splošnega;
- v organizaciji je *delitev dela*, ki izhaja iz členitve ciljev; zapisana so dela in naloge za vsako pozicijo v organizaciji;
- organizacija je *načrtovana* ali *izmišljena* podoba kot kakšna gradnja ali naprava; ljudje najprej naredijo njen načrt, ki ga potem uresničijo;

Prostovoljne ali prostočasne organizacije so posebna vrsta organizacij. Poimenovanje ne označuje le prostovoljnega članstva in manjših obveznosti uporabnika, ampak tudi drugačne cilje in vsebino dogajanja v teh organizacijah. Tako si lahko človek zadovoljstvo, ki mu ga dajejo dejavnosti prostega časa, priskrbi, četudi ni član organizacije. Posamezniku ni treba potrpeti, če mu pri skavtih ni všeč, ampak lahko preprosto opusti dejavnost brez usodnih posledic. V prostočasnih organizacijah je dejavnost sama tisto, kar človeka spodbuja in zaradi česar ostaja v organizaciji. To pomeni, da sta poslanstvo in namen organizacije najpomembnejša. Prostočasne organizacije običajno delujejo na nekem specifičnem področju, vendar pa so njihovi cilji bolj splošni kot pri delovnih organizacijah. Njihov cilj ni samo tehnično obvladovanje neke sorazmerno ozko definirane dejavnosti, ampak imajo najširše vzgojne in razvojne smotre (ibid.: 61).

Vse te značilnosti nakazujejo, da se prostočasne organizacije močno razlikujejo od delovnih organizacij oz. od neformalnih skupin, kljub vsemu pa tudi zanje velja pet zgoraj naštetih

značilnosti.

Treba se je zavedati, da so v prostočasnih organizacijah protislovja, zaradi katerih le-te ne opravljajo svojih funkcij in niso privlačne za mladino. Vsa protislovja, ki jih opažamo v organizacijah, lahko zožimo na eno temeljno – protislovje med poslanstvom prostočasnih organizacij in njihovo dejansko strukturo, vsebino dela in družbeno funkcijo (ibid.: 62).

Protislovja, ki se pojavljajo v prostočasnih organizacijah in ki jih navaja Mesec (ibid.: 63–66), so naslednja:

- Protislovje med možnostjo avtonomno motiviranih dejavnosti in dejansko heteronomno motiviranimi - protislovje med tem, kar bi člani radi počeli in kar bi bilo tudi možno početi, in tem, kar organizacija meni, da je dobro oz. primerno početi, in kar zahteva od članov.
- Protislovje med deklariranimi in dejanskimi smotri – članstvo je razslojeno. Nekaj je zapisano v statutu, vendar se tega ne držijo vsi člani. Običajno so največji problem tisti, ki so na višjih položajih in si jemljejo pravice, za katere se morajo drugi bolj potruditi.
- Protislovje med možnostjo neinstrumentalnih dejavnosti in dejanskim uveljavljanjem instrumentalnega odnosa – v marsikateri prostočasni organizaciji se dejavnost, ki naj bi bila sama sebi namen, spremeni v sredstvo za doseg individualne ali kolektivne slave, ugleda, denarja, položaja in drugih dobrin.
- Protislovje med javno odgovornostjo organizacije in privatizacijo – kljub temu, da so prostočasne organizacije po vrsti značilnosti bližje neformalnim skupinam, so vendarle formalne organizacije, kar pomeni, da so registrirane in javnosti odgovorne za svoje delo.
- Protislovje med pričakovanjem, naj organizacija vključi odklonske mladostnike, in nepripravljenostjo, da bi sprejeli njihov drugačen način reagiranja.

Za mojo diplomsko nalogo je predvsem pomembno prvo protislovje, ki je tudi predmet mojega raziskovalnega dela.

1.4 SOCIALNI KAPITAL

Posamezniki so v življenju različno uspešni, uspeh pa je odvisen od psiholoških zmožnosti posameznika ali od virov oz. življenjskih priložnostih, ki jih imajo na voljo za doseganje svojih ciljev. O virih se v zadnjem času piše v literaturi kot o kapitalu po prispodobi s finančnim

kapitalom, ki ga predstavlja denar, prihranki na banki in investicije. Ob finančnem kapitalu govorimo tako še o naslednjih vrstah kapitala: človeškem, kulturnem, političnem in socialnem. Vse te vrste kapitala omogočajo prepoznavanje in izkoriščanje priložnosti, ki jih sicer ne bi imeli. Komac (2010: 9) poudarja, da se človeški kapital nanaša na izobrazbo, znanje in kompetence posameznika, kulturni kapital pa obravnava kulture in etničnost (tradicije, jezik itd.) ter koncept kulturne entropije (razpad notranjih kulturnih meja). Ostane še socialni kapital, ki nima enotne in splošno sprejemljive opredelitve. Za idejnega »očeta« socialnega kapitala lahko štejemo P. Bourdieua, ki pravi, da socialni kapital vključuje »družbene vezi, stike in odnose«. Socialni kapital opredeli kot količino (številčnost) in pomembnost stikov, s katerimi si lahko posameznik izboljša družbeni položaj (Bourdieu 1986 v Komac 2010: 5). Teoretika, katerih opredelitvi socialnega kapitala sta med bolj razširjenimi v slovenskem prostoru, sta Putnam (1993 v Komac 2010: 5), ki opredeljuje socialni kapital v organizaciji kot mrežo, stopnjo zaupanja in norme, ki utrjujejo koordinacijo in sodelovanje zaradi obojestranskih koristi, ter Coleman (v Komac 2010: 6). Slednji razume socialni kapital nekoliko manj zamejeno, in sicer kot socialni strukturni resurs, ki za posameznika pomeni neko dodano vrednost, ob tem pa identificira šest oblik socialnega kapitala: obveznosti in pričakovanja, potencial informacij, norme in sankcije, povezavo z avtoriteto, družbene organizacije in organiziranost z namenom. Coleman opredeljuje socialni kapital predvsem z njegovimi funkcijami. Omenjam še definicijo socialnega kapitala, povzeto po Dragoš in Leskošek (2003: 44), ki pravita, da so »socialni kapital interakcijske lastnosti mrež, ki posamezniku omogočajo dosegljivost in (iz)rabo različnih virov. Tako posameznik kot skupina lahko v različnih obdobjih zavzemata različne položaje in imata s tem različne dostope do izkoristkov posameznih kapitalov«. Vire pa lahko posameznik izkoristi samo v interakciji z drugimi ljudmi.

Definicij socialnega kapitala je še več, vendar lahko že iz zgoraj navedenih ugotovimo, da se socialni kapital, za razliko od finančnega in človeškega kapitala, ki sta izključno last posameznika, ne navezuje samo na posameznika, ampak je pri njem ključnega pomena socialna mreža in odnosi znotraj le-te, kjer socialni kapital nastaja. Rohstein in Stolle (2003 v Ziherl 2006: 10) pravita, da socialni kapital pomeni prispevek oz. kapital ljudi, do katerih ima posameznik dostop preko socialnih vezi in omrežij. Pridevnik »socialni« označuje, da gre za odnose oz. interakcije med ljudmi, samostalni »kapital« pa lahko razumemo kot premoženje posameznika oz. skupine, ki nastane s sodelovanjem in komuniciranjem z drugimi.

Dragoš (2002 v Dragoš 2007: 93–94) poudarja, da ima socialni kapital štiri podobne lastnosti kot

druge kapitalske oblike: odnosnost, učinkovitost, manifestnost in uspešnost. Prva lastnost pomeni, da je treba socialni kapital (kot vsak drug) razumeti kot družbeni odnos, in ne kot stvar. Sestavine socialnega kapitala postanejo kapitalske šele, ko jih aktiviramo in uporabimo, kar je mogoče le v relaciji z drugimi posamezniki in skupinami. Dokler te relacije niso vzpostavljene, je mogoče o socialnem kapitalu govoriti le pogojno kot o »potencialu« in se pri tem zavedati, da ta potencial v resnici ni nič drugega kot le drugačen izraz za predvidevanje oz. oceno tega, kolikšno težo bi določene lastnosti utegnile imeti v odnosih med akterji, če bi do njih prišlo. Brez odnosov ni kapitala, ne socialnega, ne drugečnega. Druga lastnost, učinkovitost, označuje bilanco med vložki in učinki, torej primerjavo razmerij med ključnimi sestavinami ob začetku in koncu aktivacije socialnega kapitala. Tudi pri socialnem kapitalu velja, da se lahko nekateri elementi pomnožijo ali obrabijo, odvisno od načina uporabe. Tretja lastnost, manifestnost, pomeni sposobnost, da kapital obnavlja samega sebe, najbolj takrat, ko je navzven viden in očiten. Pojavno bistvo socialne in vsake druge oblike kapitala je ravno v tem, da bolj ko je viden, večji je, in ko je večji, je tudi bolj viden. Zadnja lastnost socialnega kapitala – uspešnost – se nanaša na tisto, kar z njim dosežemo. Kot pravi Coleman (v Putnam 1993 v Dragoš 2007: 94), bo skupina, katere člani izražajo zaupanje in med katerimi je razširjeno mnenje, da se eni lahko zanesejo na druge, zmožna uresničiti veliko več od primerljive skupine, v kateri primanjkuje zanesljivosti in zaupanja. Prednost prve skupine pred drugo je torej v razpoložljivi količini socialnega kapitala. To pomeni, da ima zaupanje velik pomen pri ugotavljanju količine socialnega kapitala. Dragoš (2007: 97) pravi, da »je zaupanje sestavina socialnega kapitala – torej razmerij, ki omogočajo večjo usklajenost medsebojnih prizadevanj in lažje aktiviranje skupnostnih virov ter doseganje zadanih ciljev«. Prav tako omenja (ibid.), da imamo s socialnim kapitalom opraviti povsod, kjer gre za kooperativne odnose. Večji kot je nivo zaupanja v določeni skupnosti, večja je verjetnost kooperacije. Kooperacija sama po sebi množi zaupanje (Putnam 1993 v Dragoš 2007: 97). Višja kot je stopnja zaupljivosti, višji je socialni kapital.

Naštete osnovne značilnosti socialnega kapitala nam povedo, da se le-ta nanaša na odnose oz. interakcije med ljudmi, te pa ljudem omogočajo povezovanje v skupine in skupnosti in jim dajejo možnosti za izoblikovanje občutka pripadnosti. Pri tem je ključnega pomena zaupanje in interakcije z drugimi ljudmi. Zaupanje predstavlja kvaliteto vezi med dvema ali več osebami. Socialni kapital je največ vreden takrat, ko je koristen za celo skupnost, in ne samo za posameznike.

Na podlagi količine socialnega kapitala nastajajo različne organizacije in skupnosti, znotraj katerih

je lahko več ali manj socialnega kapitala, količina tega pa je odvisna od vseh zgoraj naštetih dejavnikov. Ljudje se odločijo združiti v neko organizacijo in skupnost zaradi, vsaj na začetku, velike količine socialnega kapitala. Med njimi je velika mera zaupanja, dobri medosebni odnosi, skupne želje itd. Količina socialnega kapitala v nadaljevanju močno vpliva na to, ali bo skupina ustvarjalna in uspešna ali ne. Če skupina razpolaga z večjo količino socialnega kapitala, kar pomeni, da je v skupini velika mera zaupanja, spoštovanja, dobrih odnosov in prilagajanja, bo verjetno uspešna in bo sledila ustvarjalnemu orgazmičnemu ciklusu. Če pa je količina socialnega kapitala med člani v skupini majhna, je skupina na poti destruktivnega orgazmičnega ciklusa. V nadaljevanju bo predstavljeno, kaj je konstruktivna oz. destruktivna skupina in kaj pomeni ustvarjalni orgazmični cikel. Višji kot je socialni kapital, večja je ustvarjalnost organizacije, več je zaupanja in več je sodelovanja.

1.5 USTVARJALNI ORGAZMIČNI CIKLUS

Začetek vsakega odnosa, bodisi med dvema članoma bodisi v skupini ali organizaciji, je želja, torej kaj si člani želijo. Včasih imajo vsi sodelujoči isto željo, zato jim je delo prijetno, delajo pa z namenom, da to skupno željo uresničijo. Vendar ni vedno tako. Ob želji pogosto obstajajo tudi konflikti. Zapletenost konflikta vpliva na rezultat, ki ga bo skupina dosegla. Gre za vzpostavljanje ravnotežja med dvema popolnoma različnima možnostma razvoja skupine – kreativno in destruktivno. V kreativnem razvoju skupine člani kreativno sodelujejo in skupaj dosežejo svojo željo, v destruktivnem pa je izkušnja boleča, želja članov se izgubi oz. ni izpolnjena, kot so si člani želeli, zato so razočarani (Randall, Southgate 1988 v Flaker 1988: 2–3).

Če ima skupina skupno željo, ustrezno znanje in sredstva, lahko stopi na pot, ki ji pravimo ustvarjalni orgazmični cikel; takšna skupina je kreativna skupina. Ustvarjalni orgazmični cikel je sestavljen iz štirih delov oz. faz: negovanje, energiziranje, vrh in sproščanje. V fazi negovanja (prva faza) ljudje čustveno in telesno negujejo drug drugega. Negujejo se lahko z osnovnimi dejstvi, informacijami in idejami. Vodenje je pri tistih članih, ki negujejo. V drugi fazi, fazi energiziranja, ljudje prispevajo vse več idej, več je akcije in vzpodbujanja. Vodenje prehaja k izkušenim in spretnim članom. Člani skupine so vedno bolj motivirani za izpolnitev želje, vse več je energije, nastajajo nove ideje. Končno nastopi vrh (tretja faza) – želja je dosežena, člani so veseli in zadovoljni, ker so izpolnili zadan cilj. Sledi še zadnja faza, faza sproščanja, kjer se vsi sodelujoči umirjajo, naredijo refleksijo, navdušeni so nad končnim delom, hkrati pa že načrtujejo, kaj je še

treba narediti. Zadnja faza je prav tako namenjena proslavljanju po opravljenem delu (ibid.: 6–7). Za kreativno skupino in razvoj ustvarjalnega orgazmičnega ciklusa so potrebni naslednji pogoji: skupna želja, okolje, v katerem se člani počutijo sprejete in varne, različne spretnosti in znanja, fleksibilno vodstvo in dejanski viri. Takšna skupina je idealna, vendar zelo redka, čeprav si jo vsi želimo.

Cilj »doseči dober ustvarjalni cikel« ni lahko dosegljiv. Včasih je cikel bolj zravnan – skupina ne doseže resničnega vrha, težko se premakne iz ene faze v drugo, ali celo obtiči v eni fazi. Verjetno so redke skupine, ki nimajo vzponov in padcev, pomembno pa je, da zna skupina spet poiskati skupne želje in jim gre naproti. Vseeno pa so situacije pogosto mnogo slabše. Kot pravijo Randall, Southgate in Tomlinson (ibid.: 10–11), govorimo o destruktivni skupini, pri kateri je proces dela nasproten kreativnemu ciklu – destruktivno negovanje, destruktivno energiziranje, destruktivni vrh in destruktivno sproščanje. Takšne skupine so največkrat obsojene na propad, saj člani že v osnovi nimajo skupne želje, se ne strinjajo z načinom, kako željo doseči, prav tako se ne počutijo sprejete, nimajo skupnih idej, veliko je zatiranja, tiraniziranja, vodstvo je nefleksibilno, čuti se pomanjkanje veščin, znanj in virov.

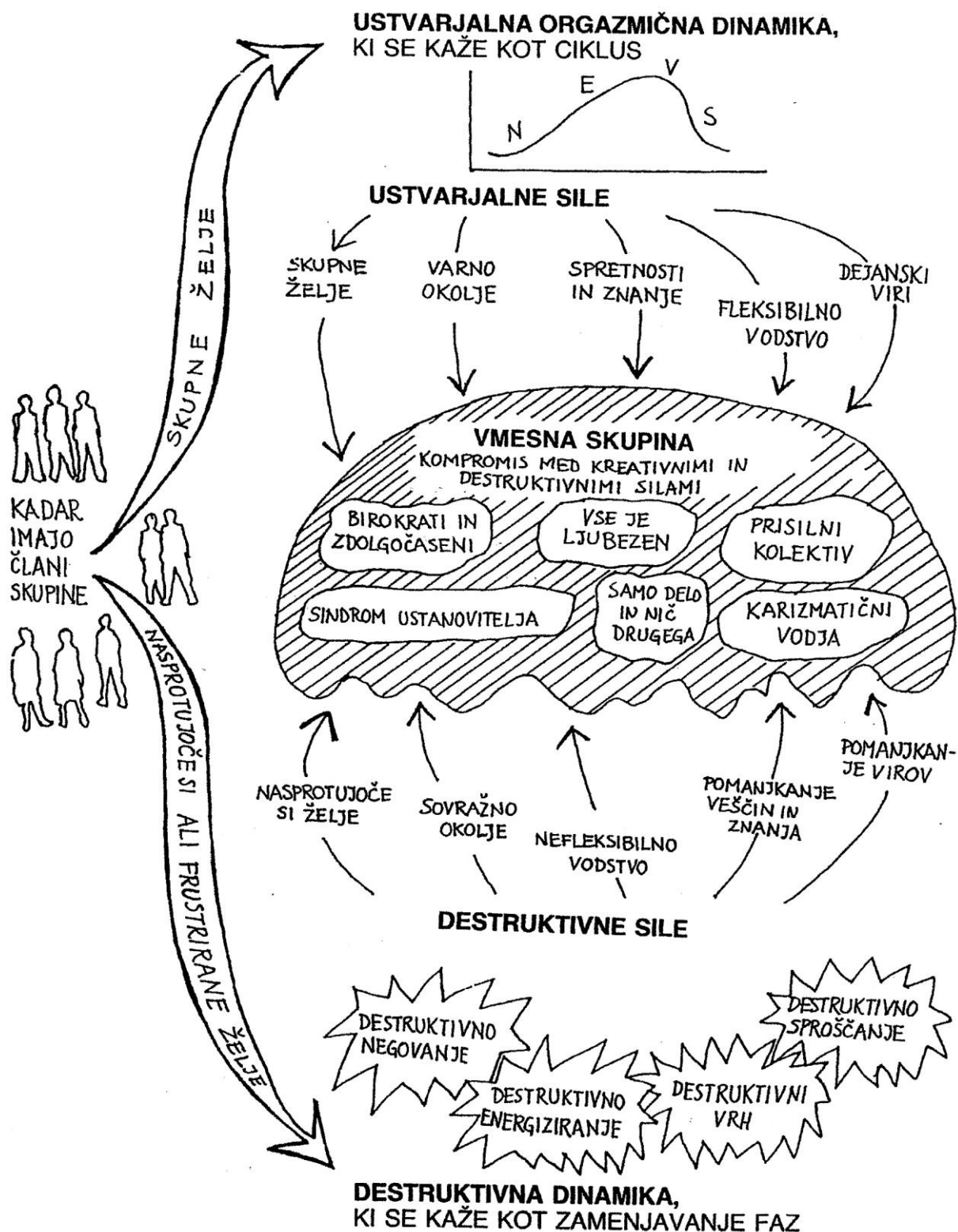
Obstaja tudi vmesna skupina, ki ji pravimo ustvarjalna destruktivna skupina. Takšna skupina ni popolnoma ustvarjalna, niti v celoti destruktivna. Včasih je bliže enemu ekstremu, včasih drugemu. Vzdušje v skupini je pogosto neizrazito. Vmesna skupina je verjetno najpogostejša skupina, ki jo srečamo v vsakdanjem življenju (ibid.: 12). V njej so člani, ki imajo različne in skupne želje, vendar so se pripravljene prilagoditi ostalim članom in sprejeti druge želje v vedenju, da zaradi tega njihova želja morda ne bo izpolnjena tako, kot bi si sami želeli. Hkrati se zavejo, da se bo naslednjič nekdo drug prilagodil njim in bo tako izpolnjena njihova želja. Vmesna skupina se ves čas sooča z iskanjem kompromisa med kreativnimi in destruktivnimi silami.

Opazimo lahko, da je opisan ustvarjalni cikel (destruktivni/vmesni/kreativni) prisoten v večini vsakdanjih zadev: v seksualnem odnosu (predigra, energiziranje, orgazem, sproščanje/spanje), pri pisanju diplomske naloge (iskanje teme, zbiranje literature in pisanje diplomske naloge, zagovor diplomskega dela, sproščanje po uspešno opravljenem zagovoru), hranjenju, poroki in pri vodenju najrazličnejših skupin, tudi skavtskih. Skavti, kot tudi druge mladinske organizacije, verjetno večinoma spadajo v vmesno skupino, ker vedno znova iščejo kompromise med željami voditeljev in otrok oz. med samimi voditelji. Voditelji ob začetku skavtskega leta načrtujejo program za

prihajajoče skavtsko leto. V fazi negovanja načrtovanje vodi stegovodja¹, vsi voditelji pa si izmenjujejo mnenja, ideje in informacije. Že v tej fazi opazimo različne ideje in želje, ki jih je potrebno uskladiti. Voditelji določijo cilje in projekte za prihajajoče skavtsko leto. Običajno je po tem letnem načrtovanju med voditelji velika motivacija in ogromno energije za izpolnitev zadanih ciljev, zato se v tem razpoloženju lotijo svojega dela. Faza energiziranja poteka celo leto, ko imajo voditelji redna srečanja skavtskih vej, izhode in projekte. Faza energiziranja ni vedno naraščajoča, saj se med letom pojavljajo težave, zaradi katerih je potrebno spreminjati prvotni načrt, na plan pridejo kakšni konflikti, ki jih je treba čim prej rešiti, ali pa voditelji preprosto ugotovijo, da so si kakšen zastavljen cilj razlagali različno – imajo različne želje, kako doseči nek cilj. Vrh je običajno dosežen s poletnim taborom, ki pomeni zaključek skavtskega leta. Po poletnem taboru sledi faza sproščanja, ko voditelji ovrednotijo preteklo leto in tabor, proslavijo (uspešno) opravljeno delo in načrtujejo za novo skavtsko leto.

Idealno bi bilo, da bi takšen ustvarjalni cikel veljal tudi za skavte, ki niso voditelji, ampak le člani skavtskih vej. To pomeni, da bi ob začetku skavtskega leta nastopila prva faza, v kateri bi skavti vstopili v skavtsko leto z osnovnimi idejami, pričakovanji in z željo, da bodo čim bolj prispevali k uresničitvi pričakovanj. Med letom bi sledila druga faza – vsak skavt bi se trudil izpolniti želje posameznika in skupine; vrh bi bil prav tako dosežen na poletnem taboru, zadnja faza pa bi nastopila po poletnem taboru, ko tudi ostali skavti vrednotijo preteklo leto in začnejo razmišljati, ali bodo še naprej vztrajali pri skavtih oz. ali skavti izpolnjujejo njihove želje. V jeziku teorije racionalne izbire bi to pomenilo, da začnejo tehtati nagrade in stroške in se na podlagi takšnih tehtanj odločijo, kaj bodo storili.

1 Stegovodja je voditelj, ki vodi steg (lokalna enota v ZSKSS). Lahko bi ga poimenovali predsednik lokalne enote.

Slika 1.5-1: Ustvarjalni orgazmični cikel (Randall, Southgate 1988 v Flaker 1988: 30)

1.5.1 Ustvarjalni orgazmični cikel in teorija racionalne izbire

Kreativni ali destruktivni ustvarjalni orgazmični cikel in teorija racionalne izbire sta povezana. Želja, ki nastane ob začetku in ki je povod za snovanje kreativne ali destruktivne skupine, je nagrada v teoriji racionalne izbire. Večina skupin ima uradne želje, ki utemeljujejo obstoj skupine, ob teh pa so še dejanske želje, ki so ljudi pritegnile prav v to skupino. Slednje se lahko od uradne želje razlikujejo, običajno pa imajo z njo nekaj skupnega. Prav tako imajo ljudje osebne želje in tudi nezavedne, ki so ljudi pritegnile v skupino (Randall, Southgate 1988 v Flaker 1988: 16–17). Želje so nagrade, ki ljudem prinesejo neko zadovoljstvo. Ljudje se včlanimo v organizacijo, se priključimo kakšnemu projektu itd. z namenom, da izpolnimo neko željo oz. določeno nagrado. Da bomo to željo izpolnili, smo pripravljeni tvegati tudi nekaj stroškov. Ker pa izpolnitev želje ni vedno dosegljiva, sprejme skupina oz. posameznik kompenzator, ki nadomesti neizpolnjeno željo. Nagrade, stroški in kompenzatorji se najbolje kažejo v vmesni skupini, kjer ravni želja niso povezane. Čeprav obstajajo razlike med različnimi nivoji želja (nagrada), ljudje najdejo dovolj zadovoljstva, da še naprej ostanejo člani skupine (ibid.: 18). To pomeni, da so v vmesni skupini ljudje pripravljeni tvegati nekaj stroškov zato, da dobijo željeno nagrado. Prav tako so se pripravljeni odreči nagradi (kar je strošek), ali pa prilagoditi svojo željo, da dosežejo določen skupni cilj.

V ustvarjalni skupini obstaja enotnost med željami ljudi in med njihovim ravnanjem, da te želje dosežejo. To pomeni, da si vsi člani želijo dobiti enako nagrado, zato se vsi trudijo, da bi to nagrado čim prej osvojili. Prav tako obstaja enotnost med načrtovanjem in organiziranjem nalog ter njihovim izvajanjem. V destruktivni skupini obstaja razkorak med željami ljudi in med tem, kar delajo, da bi jih dosegli. Tako imajo ljudje različne želene nagrade (ki so med sabo tudi kontradiktorne) in različne poti, kako te nagrade doseči. Prav tako niso pripravljeni sprejeti kompromisov, kako doseči nagrado, ali pa opustiti svojo nagrado za dosego nagrade nekoga drugega. Posledično prihaja do nesoglasij in do destruktivnega delovanja. Včasih prevzame vodstvo kakšna elita in vsili svoje želje ostalim skupinam. Vmesna skupina pa je kompromis med ekstremoma. Med željo, organizirati delo kreativno, in pritiski, ki to željo onemogočajo, obstaja velika raznolikost kompromisnih rešitev (ibid.: 22–23). Čeprav so tudi v vmesni skupini razlike v tem, kakšno nagrado si kdo želi, so se člani pripravljeni pogajati in spremeniti svojo nagrado za dosego kakšne druge, četudi za njih manj želene.

1.6 RELIGIJA

»Religija je izjemno kompleksen in raznolik fenomen, ki ga je nujno preučevati iz različnih zornih kotov in posledično znotraj različnih akademskih disciplin, zato je moč razviti širok spekter različnih legitimnih definicij religije. Nerealne pa so zahteve po univerzalno veljavni definiciji religije, ki bi veljala za vse čase v vseh kulturah.« (Črnič 2001: 1013)

Čeprav že v zgornjem citatu vidimo, da ne moremo podati univerzalne definicije religije, pa lahko iz vseh poskusov definiranja izluščimo skupno značilnost, ki jo v svojem delu omenjata tudi Haralambos in Holborn (1999: 454), in sicer to, da je »religija, preprosto rečeno, verovanje v nadnaravno«. Verovanje v nadnaravno obstaja v vsaki znani družbi, s čimer si človek poskuša osmisлити svoj obstoj in obstoj sveta okoli sebe. To pomeni, da je religija ena izmed možnosti, ki človeku ponuja odgovore na vprašanja o sebi in o svetu. A. Stres pravi, da je »religija človekova pozitivna naravnost ali drža do neke transcendentne in absolutne stvarnosti, ki biva neodvisno od njega, ki je tudi vedno pred njim in ima suvereno pobudo. Človek ve, da nanjo ne more naravnost vplivati ali jo obvladati. Pač pa ona bistveno vpliva na njegovo življenje in je za človeka najvišja avtoriteta. Iz tega razmerja izhajajo končno tudi norme za vsa področja človekovega življenja« (Stres 1994: 103). Stark in Bainbridge (2007: 35) obravnavata religijo kot zadovoljevanje univerzalnih potreb posameznika, in ne družbe kot celote.

V središču večine sodobnih religij je verovanje v boga² (ne glede na različne predstave o bogu). Verni ljudje čutijo, da je to, v kar verujejo, resnično, ne glede na to, kateri veri pripadajo. Ena izmed svetovnih religij je krščanstvo. V središču krščanskih religij je osebni Bog. Vera v Boga daje smisel življenju in pomaga človeku obvladovati razmere v okolju in v njem samem. Pojem Boga v krščanskih religijah in krščanski religioznosti stopa v ospredje (Toš 1999: 14).

Stark in Bainbridge (2007: 34) pravita, da morajo biti temeljni vidiki religije zelo osnovne človeške potrebe in dejavnosti. Zaradi tega se začne iskanje temeljnih značilnosti religije s preučevanjem elementarnih načel o tem, kakšni so ljudje in kako medsebojno delujejo. Da bi spoznali, kaj je človeška religija in kaj počne, moramo najprej ugotoviti, kdo so ljudje in kaj počnejo. To lahko ugotovimo z razumevanjem teorije racionalne izbire (glej predhodna poglavja).

2 Bog predstavlja nekaj, kar je nadnaravno.

1.6.1 Religija in teorija racionalne izbire

Stark in Bainbridge (2007) v svojem delu Teorija religije zelo dobro opisujeta, kako se teorija racionalne izbire kaže v religiji, v človekovi osebni veri. Če izhajamo iz osnovnih predpostavk teorije racionalne izbire, si ljudje prizadevajo za to, kar dojemajo kot nagrado, in se poskušajo izogniti temu, kar dojemajo kot strošek. Ob odsotnosti takojšnjih nagrad se nagibajo h kompenzatorjem. Kompenzator je »vera, da bomo dosegli to nagrado v daljni prihodnosti ali v nekem drugem okolju, ki pa ga ne moremo dokazati« (Haralambos, Holborn 1999: 463). Tako kot velja za vse družbene skupine in formalne organizacije, je tudi pripadnost religijskim organizacijam odvisna od neto ravnotežja med nagradami in stroški, ki ga ljudje od udeležbe pričakujejo. Ker pa je religija vera v nekaj nadnaravnega, realne nagrade trenutno ne obstajajo, zato so ljudje pripravljeni sprejeti stroške za kompenzatorje, ki učinkujejo kot nagrada. Ljudje zamenjajo manjšo nagrado za vrednejšo, prav tako pa so pripravljeni zamenjati nagrado manjše vrednosti za kompenzator, ki obeta nagrado velike vrednosti (Stark, Bainbridge 2007: 50–53).

Posamezniki včasih želijo nagrade, ki so tako velike in tako oddaljene od vsakdanjosti, da lahko možnost, da jih bodo pridobili, pričakujemo samo z vero v nadnaravno. Po tem mnenju religija sestoji iz organizacij, ki ponujajo »splošne kompenzatorje, ki temeljijo na predpostavkah o nadnaravnem« (ibid.: 50). Ker nagrada trenutno ni dosegljiva, se ljudje zadovoljijo s kompenzatorjem, ki pomeni vero v to, da bodo nekoč v prihodnosti želeno nagrado dosegli. Najsplošnejše kompenzatorje lahko podpirajo le nadnaravne razlage (ibid.: 47).

Kako se teorija racionalne izbire udejanja v katoliški veri, lahko vidimo že v samem bistvu katoliške vere, ki je vstajenje po smrti in večno življenje. Za katoličana je to nagrada, ki pa ni (takoj) dosegljiva, zato se vernik v času svojega življenja zadovolji s kompenzatorjem – vero v vstajenje po smrti in večno življenje. Dokler katoličan živi, ne more vedeti, ali resnično obstaja vstajenje po smrti in večno življenje, ker še le-to ni znanstveno dokazano. Če pa bo po smrti resnično prišlo do vstajenja in večnega življenja, potem se bo v tistem trenutku kompenzator spremenil v nagrado. Do takrat pa je to le kompenzator, ki nadomesti nagrado.

Ljudje neprestano iščemo razlage za svoj obstoj, vendar jih ni moč vedno najti v znanstvenih dognanjih, zato nujno potrebujemo nekaj, kar bo nadomestilo nepridobljene znanstvene razlage. Ta nadomestek je vera v nadnaravno.

Ena izmed najpomembnejših svetovnih religij je krščanstvo, kamor spada tudi katoliška vera. Njene vrednote so vključene v temeljne vrednote vzgoje v Združenju slovenskih katoliških skavtinj in skavtov. V Združenju je vloga katoliške vere zelo pomembna, saj je vodilo v skavtski metodi dela v posamezni skavtski veji. Kljub temu je pomembnost Boga pri posamezniku znotraj ZSKSS³ zelo variabilna. Ali je članstvo pri skavtih pogojeno s katoliško vero ali ne, oz. ali je katoliška vera za skavte nagrada ali ne, ne vemo. Tudi to je odvisno od tega, kakšno mesto ima vera v skavtovem življenju. Dejstvo je, da glede na skavtsko metodo dela, razloženo v nadaljevanju, poskušajo tudi skavtski voditelji osmisлити obstoj posameznika in življenja okoli njega s temeljnimi načeli katoliške vere.

1.7 SKAVTSTVO V SLOVENIJI

1.7.1 Zgodovina skavtskega gibanja v svetu in v sloveniji

Začetki skavtskega gibanja v svetu segajo v dvajseto stoletje. Ernest Thompson Seton je na svoji farmi v New Forku leta 1902 pripravil taborjenje za dečke iz soseske. S tem se je rodila prva vzgojna mladinska organizacija s prvinami življenja v naravi, t. i. gozdovništvo. Njegova vzgoja je temeljila na taborjenju na prostem in drugih veščinah preživetja v naravi. Leta 1906 se je Lord Robert Baden Powell srečal z eno od Setonovih knjig. Delo ustanovitelja gozdovnikov in druge izkušnje, ki jih je pridobil z usposabljanjem oglednikov in proučevanjem svetovnih pedagogov, so ga spodbudile k pisanju knjige »Scouting for boys«. Leta 1907 je svoje ideje preizkusil tudi v praksi in na otoku Brawnsea na Islandiji organiziral prvi skavtski tabor, ki velja za začetek skavtske organizacije. Njegova temeljna ideja je bila, da so mladi sposobni opraviti vsako nalogo, če se jim le zaupa in da svobodo. Seton se je kasneje odločil za svojo pot in razvil gozdovniško organizacijo, ideja Baden Powella pa se je spremenila v svetovno gibanje, ki danes združuje preko štirideset milijonov mladih po vsem svetu in je združena v skavtskem gibanju (Petkovšek 2002: 32, Arnuš 2004: 15).

V Sloveniji imajo skavti in taborniki skupno zgodovino. Vse se je začelo razvijati leta 1922, ko je bila skupina fantov, del t. i. Dravske skavtske skupine, vključena v jugoslovansko organizacijo Zvezo skavtov Kraljevine Jugoslavije, članico obeh svetovnih skavtskih organizacij – WAGGGS

3 ZSKSS = Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov.

(World Association of Girl Guides and Girl Scouts)⁴ in WOSM (World Organization of Scout Movement).⁵ Leta 1925 se je skupini skavtov porodila ideja o ustanovitvi gozdovniške organizacije. Gozdovniki so se imenovali Zveza slovenskih tabornikov vse do leta 1929, ko so se preimenovali v Jugoslovansko gozdovniško ligo (Petkovšek 2002: 47). Med gozdovniško in skavtsko organizacijo v takratni Sloveniji v vsebinskem konceptu delovanja ni bilo bistvenih razlik. Gozdovniška je bila organizacijsko bolj svobodna in je poudarjala sožitje z naravo, skavtska pa je vzgajala v krščanskem duhu, vendar ni bila konfesionalna in politično opredeljena (Cevc in Remškar 2004: 13–15).

V začetku druge svetovne vojne je skavtska organizacija prenehala z delovanjem, po koncu vojne pa ji zaradi političnih razmer delovanje ni bilo dovoljeno. Skavti so se povezali z mednarodno organizacijo za begunce, kjer so skrbeli za pomoč posameznim skupinam z opremo, tečaji, tiskom in dodatno hrano za tabore. Slovenski skavti so delovali v zamejstvu (Italija, Avstrija) in izseljenstvu (Kanada, Argentina) (ibid.: 13–15). Po koncu vojne se je kmalu pojavila ideja o obnovitvi taborništva (gozdovništva in skavtstva). Leta 1951 je bila ustanovljena taborniška organizacija – Združenje tabornikov Slovenije, ki je prevzela večino skavtskih in gozdovniških prvin. Taborništvo in z njim skavtska metoda sta bila v tem času zlorabljena za doseg političnih ciljev. Glavna naloga je bila vzgoja v popolne socialistične osebnosti. Leta 1951 se je Združenje preimenovalo v Zvezo tabornikov Slovenije (v nadaljevanju ZTS). Od leta 1951 do 1990 je na področju Slovenije delovala le organizacija ZTS, leta 1990 pa je uradno začelo z delovanjem tudi Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (v nadaljevanju ZSKSS) (Petkovšek 2002: 50).

Za ustanovitelja današnje organizacije ZSKSS štejemo Petra Lovšina, ki se je povezal z italijansko skavtsko organizacijo AGESCI (Associazione Guide e Scout Cattolici Italiani) in z njihovo pomočjo leta 1990 ustanovil prvo skavtsko organizacijo v Sloveniji. Tako sta na področju Slovenije začeli delovati dve skavtski organizaciji – ZSKSS in ZTS.

Obe organizaciji delujeta znotraj mednarodnega skavtskega gibanja. Svetovna organizacija skavtskega gibanja (WOSM) je morala v Sloveniji izbrati med dvema organizacijama: ZSKSS, ki je nastala po zgledu Baden Powella, in ZTS, ki je nastal po zgledu Setona. Po načelu ena država – ena nacionalna skavtska organizacija so se morali odločiti le za eno. Svetovni skavtski komite se je leta

4 WAGGGS – Svetovno združenje vodnic in skavtinj, ki je bilo na začetku namenjeno le skavtinjam (dekletom).

5 WOSM – Svetovna skavtska organizacija, ki je bila na začetku namenjena le skavtom (fantom). Kljub temu da obe organizaciji še vedno prilagajata svoj program moškemu (WOSM) oz. ženskemu (WAGGGS) spolu, danes med svoje vrste sprejemata oba spola.

1994 odločil, da v svoje vrste sprejme ZTS, ki je s tem postala nacionalna skavtska organizacija. Pravice iz članstva WOSM so imeli tudi člani ZSKSS, vse dokler se niso leta 1996 pridružili Svetovnemu združenju vodnic in skavtinj (WAGGGS). Svetovni komite WOSM je ocenil, da gre za nasprotovanje njegovi 68. politiki in prekinil sodelovanje (Arnuš 2004: 17). Tako še danes ZTS ostaja nacionalna skavtska organizacija za WOSM, ZSKSS pa nacionalna skavtska organizacija za WAGGGS. Medsebojno sodelovanje poteka na krajevni in državni ravni ter pri mednarodnih dogodkih.

1.7.2 Temeljna načela skavtstva

Skavtstvo srečamo po svetu v različnih oblikah, vsem pa so skupna temeljna načela, ki združujejo na milijone mladih vsega sveta.

Namen skavtskega gibanja, opredeljen v Svetovni organizaciji skavtskega gibanja, je: »Prispevati k razvoju mladih ljudi pri doseganju njihovih polnih telesnih, intelektualnih, socialnih in duhovnih potencialov kot posameznikov, kot odgovornih državljanov in članov krajevnih, narodnih in mednarodnih skupnosti«. Poslanstvo Svetovnega združenja vodnic in skavtinj, katerega članica je tudi ZSKSS, pa se glasi: »Omogočati dekletom in mladim ženskam, da v vsej polnosti razvijejo svoje zmožnosti kot odgovorne državljanke sveta«. Čeprav Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov ni članica Svetovne organizacije skavtskega gibanja, pa vseeno poskuša v svoje poslanstvo in delo kar najbolje vključiti namen skavtskega gibanja, ki je opredeljen v Svetovni organizaciji skavtskega gibanja (Cevc in Remškar 2004: 10).

Skavtstvo temelji na treh načelih (ibid.: 10):

- dolžnost za duhovni razvoj (preseganje materialnega sveta in iskanje duhovnih vrednot življenja),
- dolžnost za družbeni razvoj (zvestoba domovini in aktivna udeležенost pri razvoju družbe),
- dolžnost za osebni razvoj (prevzem odgovornosti za lasten razvoj in pozitiven odnos do samega sebe).

Osnovni namen ZSKSS je prizadevanje za celosten razvoj posameznika in vzgoja v odgovorne državljanke.

V nadaljevanju je predstavljeno, kako je ta namen vključen v poslanstvo ZSKSS.

1.8 ZDRUŽENJE SLOVENSКИH KATOLIŠKIH SKAVTINJ IN SKAVTOV (ZSKSS)

ZSKSS je prostovoljna nevladna organizacija, ki se ukvarja z neformalno obliko vzgoje in izobraževanja mladih s pomočjo skavtske metode. Na državni ravni je organizirano kot društvo, ki se deli na regije in krajevne enote po vsej Sloveniji. ZSKSS šteje 71 stegov,⁶ ki se združujejo v tri regije (ljubljsko, mariborsko, primorsko). Ustanovljeno je bilo 31. 3. 1990, v dvaindvajsetih letih delovanja pa se mu je pridružilo več kot 4.400 članov.

Ob ustanovitvi ZSKSS so ustanovni člani sklenili, da bodo razvijali katoliško duhovnost, saj je katoliška vera tesno povezana z življenjem slovenskega človeka. Članstvo v ZSKSS sicer ni pogojeno s katoliško vero, vendar morajo biti člani seznanjeni, da temelji vzgoja v ZSKSS na katoliški veri. To pomeni, da je društvo odprto za vse, vendar pa morajo člani sprejemati njegovo usmeritev vzgoje. Pripadnost katoliški veri je pogojena zgolj za posameznike, ki želijo postati skavtski voditelji. Natančnejšo opredelitev katoliške izbire podajata Listina katoliškega skavtstva, sprejeta na svetovni ravni obeh katoliških skavtskih konferenc (ICCS in ICCG),⁷ ter Listina slovenskega katoliškega skavtstva, ki jo je sprejel generalni svet ZSKSS leta 1993 (Cevc, Remškar 2004: 16).

Trenutno poslanstvo Združenja je: »Poslanstvo ZSKSS je s pomočjo skavtske metode prispevati k polnemu telesnemu, spoznavnemu, duhovnemu, čustveno-motivacijskemu, moralnemu in družbenemu razvoju mladih ljudi, da bodo lahko postali zrele osebnosti, odgovorni državljani ter dejavni člani krajevnih, narodnih in mednarodnih skupnosti« (<http://skavti.si/poslanstvo-in-program>).

Iz poslanstva lahko razberemo, da skavtstvo mladim ponuja možnosti za osebno rast in samovzgojo, tako da postanejo:

- samostojne osebe z zmožnostjo raziskovanja, presojanja in izbiranja različnih življenjskih možnosti;
- odgovorne in poštene osebe, ki ne glede na to, kaj delajo drugi, sledijo svojim načelom in

⁶ Steg – lokalna enota ZSKSS.

⁷ ICCG, ICCS – The International Catholic Conference of Guiding/Scouting.

vrednotam ter se zavedajo posledic svojih besed in dejanj;

- osebe, ki imajo razvit čut za drugega.

To so temeljna načela ZSKSS, iz katerih izhaja devet vrednot vzgajanja v ZSKSS, ki so ključnega pomena pri vzgoji skavtov (Cevc, Remškar 2004: 42):

1. Vera in pripadnost Cerkvi
2. Optimizem in veselje do življenja
3. Čut za drugega, prijateljstvo in ljubezen
4. Telesno, duševno in duhovno zdravje ter samospoštovanje
5. Svoboda, odgovornost in kritično mišljenje
6. Ustvarjalnost in pobudništvo
7. Spoštljiv odnos do narave
8. Čut do domovine in odnos do družbe
9. Povezanost s svetom

Te vrednote so smernice vzgojnega delovanja ZSKSS, uresničujejo pa jih na šestih področjih osebnostnega razvoja (telesno, spoznavno, čustveno, duhovno, moralno, socialno), prilagojene starosti članov. Vzgoja v ZSKSS poteka postopoma in v skladu z otrokovim razvojem. Tako se vse dejavnosti izvajajo v treh starostnih skupinah, v katerih voditelji uporabljajo skavtsko metodo, prilagojeno določenemu starostnemu obdobju mladih:

1. Veja volčičev in volkuljic = krdelo (8–10 let).⁸
2. Veja izvidnikov in vodnic = četa (11–16 let).⁹
3. Veja popotnikov in popotnic = klan (17–21 let).¹⁰

Pod četrto vejo bi lahko šteli voditelje in voditeljice, ki znotraj posamezne krajevne enote sestavljajo skupnost voditeljev (Skupnost voditeljev = SKVO).¹¹ Vzgoja v posameznih vejah temelji na vrednotah, zapisanih v obljubi¹² in zakonih.¹³ Glede na vrednote vzgajanja so zastavljeni

8 Volčiči in volkuljice = krdelo = VV.

9 Izvidniki in vodnice = četa = IV.

10 Popotniki in popotnice = klan = PP.

11 Skupnost voditeljev = SKVO.

12 Obljuba – skavt in skavtinja jo slovesno izrečeta pred zbrano skupnostjo in s tem obljubita, da si bosta prizadevala živeti v skladu z njo in se držati skavtskih zakonov. Skavtska obljuba se glasi: »Pri svoji časti obljubljam, da si bom z Božjo pomočjo prizadeval/a služiti Bogu in domovini, pomagati svojemu bližnjemu in vestno izpolnjevati skavtske zakone.«

13 Skavtski zakoni – 1. Skavt si šteje v čast, da si pridobi zaupanje. 2. Skavt je zvest Bogu in domovini. 3. Skavt pomaga bližnjemu in naredi vsak dan vsaj eno dobro delo. 4. Skavt je prijatelj vsakomur in vsem skavtinjam in

vzgojni cilji za posamezno starostno vejo. Poleg tega se na nacionalni ravni za obdobje treh let izoblikuje vzgojni namen, ki daje lokalnim enotam smernice za vzgojo njihovih članov, prav tako pa imajo tudi lokalne enote postavljene svoje dolgoročne in kratkoročne cilje, ki izhajajo iz ciljev, napisanih na nacionalni ravni (ibid.: 10).

Pri uresničevanju namenov in ciljev voditelji in voditeljice uporabljajo skavtsko metodo. Sestavljena je iz osmih elementov,¹⁴ ki se prepletajo v vseh skavtskih dejavnostih.

Skavtske dejavnosti potekajo na lokalni, regijski in nacionalni ravni. Praviloma enkrat na teden potekajo srečanja posameznih vej na lokalni ravni, na regijski in nacionalni ravni pa se preko leta odvijajo razna regijska in nacionalna srečanja, projekti, delavnice, festivali idr.

ZSKSS sestavljajo stegi, skavtske regije in državna organizacija ZSKSS. Najvišji organ ZSKSS je Svet združenja, ki se sestaja enkrat letno. Vanj so vključeni predstavniki lokalnih enot, načelniki in načelnice regijskih enot, člani izvršnega odbora (IO), predstavniki nadzornega odbora (NO) in častnega razsodišča (ČR). Organizacijo zastopata načelnik in načelnica ZSKSS. Izvršni odbor koordinira, načrtuje in spremlja delo organizacijskih enot v okviru svojega področja in kot izvršni organ vodi ZSKSS. Poleg načelnika in načelnice izvršni odbor sestavljajo še generalni duhovni asistent ter sedem poverjenikov in poverjenic (za mednarodne odnose, za program, za usposabljanje voditeljev, za gospodarstvo, začasne naloge, za odnose z javnostjo, za podporo voditeljem). Nadzorni odbor in častno razsodišče pomagata ohranjati preglednost in pravilnost delovanja. Vsako poverjeništvo sestavljajo podtropi (državna vodstva vej, trop za okoljsko vzgojo, trop za skavtski okoljski center ...). Pri vodenju administrativnih in računovodskih del pomaga strokovna služba. Vodi jo tajnik skupaj z dvema strokovnima sodelavkama. Ti so edini uradno zaposleni v organizaciji ZSKSS (<http://skavti.si/organiziranost-zskss>).

Vsako skavtsko regijo (mariborsko, ljubljansko in primorsko) sestavlja svet regije in regijski odbor. Regije ZSKSS so vezni člen med krajevno in državno ravnjo ZSKSS, njihova glavna naloga pa je usklajevanje regijskih dejavnosti.

skavtom brat/sestra. 5. Skavt je plemenit. 6. Skavt spoštuje naravo in vidi v njej božje delo. 7. Skavt uboga starše in predstojnike in vestno opravlja svoje dolžnosti. 8. Skavt si v težavah žvižga in poje. 9. Skavt je delaven in varčen. 10. Skavt je čist v mislih, besedah in dejanjih.

14 Osem elementov skavtske metode: 1. Obljuba in zakoni; 2. Delo v majhnih skupinah; 3. Učenje z delom; 4. Samovzgoja; 5. Simbolna govorica; 6. Dejaven odnos med mladimi in odraslimi; 7. Dejavnosti na prostem; 8. Služenje v družbi.

1.8.1 Skavtska metoda

Skavtsko metodo sestavlja osem elementov (ibid.: 54–62):

- Obljuba in zakoni (povzeta so temeljna načela skavtstva in njihove vrednote);
- Delo v majhnih skupinah (aktivnosti se izvajajo v majhnih skupinah, kjer lahko pride vsak posameznik do izraza);
- Učenje z delom (način učenja z lastno izkušnjo, ki sledi predhodni razlagi in zgledu, sklene pa se z razmislekom o naučenem);
- Samovzgoja (skavta spodbujaš k prevzemanju odgovornosti za lastno osebno rast = spodbujanje samoiniciativnosti);
- Simbolna govorica (besede (gesla, klici), dejanja (skavtska drža, stisk roke), predmeti (znak ZSKSS), obredi (obljuba, prestopi iz ene mlajše skavtske veje v starejšo)) – pogloblja občutek pripadnosti skupini;
- Dejaven odnos med mladimi in odraslimi (starejši (voditelji) s svojim zgledom vzgajajo mlajše);
- Dejavnosti na prostem (čim več dejavnosti se izvaja na prostem, v naravi);
- Služenje v družbi (odločitev dati na razpolago drugim svoje sposobnosti in talente brez plačila);

Vsak del skavtske metode voditelji v sklopu programa ustrezno prilagodijo starosti in stopnji razvoja skavtov v njihovih skavtskih vejah. Tako ima vsaka skavtska veja svojo metodo dela, ki izhaja iz splošne skavtske metode.

1.8.2 Volčiči in volkuljice (krdelo)

V najmlajšo starostno vejo spadajo otroci, stari od 8 do 10 let. Metoda dela v krdelu izhaja iz dejstva, da je osem- do desetletnim otrokom domišljjski svet bližji od resničnega in da je otrokova osnovna dejavnost v tem obdobju igra. Volčiči in volkuljice skupaj s svojimi voditelji (stari volkovi) živijo v domišljjskem svetu džungle, rdečo nit pa jim kaže Knjiga o džungli. Tako skavti v krdelu odkrivajo svet džungle v celoti – njene prebivalce in odnose med njimi, njena pravila, zakone, lastnosti, lepote in pasti, ki jih skriva. Pripoved in igra sta v krdelu najpomembnejša načina komunikacije.

V krdelu je pomembna skupnost, v kateri posameznik raste, odkriva lastno identiteto in se uči odnosov (različnih odnosov, saj krdelo združuje odrasle in otroke). Volčič se vsakdan znova uči živeti v džungli ob pomoči voditeljev, ki so veliki prijatelji in dobri poznavalci džungle: volk Akela (vodi krdelo), kača Kaja (spodbuja ustvarjalnost), črni panter Bagira (skrbi za fizično pripravljenost) in medved Balu (skrbi za duhovnost) (ibid.: 73).

Znotraj krdela se volčiči in volkuljice razdelijo v gruče, ki se srečujejo samo na rednih srečanjih krdela pod budnim očesom krdelovodij. Gruča je majhna, stalna skupina, ki šteje od 4 do 7 volčičev in volkuljic različnih starosti in obeh spolov. Poleg gruče obstaja še ena majhna skupina v krdelu – svet starejših volčičev in volkuljic, ki združuje vse skavte, ki so zadnje leto v krdelu in so že dali obljubo, srečujejo pa se nekajkrat na leto (poleg rednih srečanj krdela).

1.8.3 Izvidniki in vodnice (četa)

Četa sledi krdelu in je sestavljena iz vodstva čete (četovodja in četovodkinja), duhovnega asistenta in skavtov, starih od 11 do 16 let, ki so razvrščeni v vode, ločeno po spolih. Tako obstajajo znotraj čete deklški in fantovski vodi, v katerih ima vsak IV določeno funkcijo,¹⁵ ki jo opravlja celo skavtsko leto. Poleg običajnih vodov v četi obstaja še višji vod, katerega člani so izvidniki in vodnice, ki so zadnje leto v četi in obiskujejo prvi letnik srednje šole. V četi skavti ne živijo več v domišljijem svet džungle, ampak so postavljeni v realne situacije, pri čemer je rdeča nit viteštvo. IV si želijo imeti vitezove lastnosti – požrtvovalnost, čistost, odkritosrčnost. Značilnosti skavtske metode v veji izvidnikov in vodnic se izražajo v duhu pustolovščine in podvigov, v življenju na prostem in povezanosti z naravo, preprostosti, razvijanju sposobnosti opazovanja ter ustvarjalnosti in iznajdljivosti (ibid.: 82). Srečanja cele čete potekajo vsaj enkrat na mesec, ko se srečajo vsi izvidniki in vodnice ter voditelji, v vmesnem času pa se skavti srečujejo na vodovih srečanjih. Vsak vod ima svoje srečanje, ki ga vodi vodnik (vodja voda), voditelji pa na vodovih srečanjih praviloma niso prisotni. Srečanja z višjim vodom praviloma potekajo nekajkrat letno poleg rednih srečanj čete in vodovih srečanj.

15 Funkcije v vodu – vodnik, podvodnik, zastavonoša, kuhar, gospodar, zabavnež, blagajnik, duhovnež, bolničar, tajnik.

1.8.4 Popotniki in popotnice (klan)

Klan je namenjen skavtom, starim od 17 do 21 let. Sestavljen je iz noviciata, kjer se srečujejo mladi, ki so dopolnili 16 let, in klana, kjer se srečujejo mladi od 17. leta naprej (do 21. leta). Člani noviciata eno leto spoznavajo popotništvo in se pripravljajo na vstop v klan. V noviciatu in klanu so združeni skavti obeh spolov, prav tako tukaj ni delitve v manjše skupine. Noviciat in klan vodita dva voditelja (klanovodja in klanovodkinja) in duhovni asistent (ibid.: 98).

Življenje v veji popotnikov in popotnic sestavljajo trije temeljni gradniki, ki so povezani in se med seboj dopolnjujejo: pot, skupnost in služenje. Pot je za popotnike in popotnice bogata izkušnja in pustolovščina. Zapustijo varen dom in se odpravijo v neznano, sprejeti je potrebno negotovost poti. Pot je neprestano srečevanje z ljudmi in stvarmi. Pomembno je, da vključuje telesni napor oz. hojo. Prav tako ima veliko prispevkov – pot življenja, osebno napredovanje itd. Skupnost je življenje v skupini ljudi, kjer spoznavamo sebe in druge. Služenje je osebna naloga, ki je odgovor na potrebe tistih, ki jih skavti obkrožajo. Največkrat se izvaja v takšni obliki, kjer popotniki in popotnice prihajajo v stik z drugimi ljudmi (ibid.: 99).

1.8.5 Skupnost voditeljev (SKVO)

Skupnost voditeljev je skupina odraslih skavtov in skavtinj, ki so se prostovoljno odločili, da bodo mladim posredovali življenjske vrednote s skavtsko vzgojo in skavtsko metodo. Sestavljajo jo voditelji v stegu in duhovni asistent.¹⁶ Skupnost voditeljev vodi stegovodja, ki je tudi del stega in te skupnosti. Stegovodja skrbi za osebno rast voditeljev in njihovo strokovno izpopolnjevanje ter formalno in finančno delovanje stega. Naloga duhovnega asistenta je skrb za duhovno in osebno rast otrok in voditeljev. Ostali voditelji skrbijo za nemoteno delovanje posameznih skavtskih vej in so neposredno vključeni v vzgojno delo z otroki in mladostniki v stegu, prav tako skrbijo za izvedbo različnih projektov skozi celo leto (ibid.: 137). Če SKVO presodi, da ima dovolj voditeljev skavtskih vej, lahko določi voditelja, ki prevzame vlogo projektnega voditelja in je zadolžen za to, da se nemoteno izvajajo različni stegovi projekti, ter s tem razbremenijo voditelje vej.

Srečanja skupnosti voditeljev potekajo po vnaprej določenem časovnem planu, predvidoma najmanj enkrat mesečno. Srečanje sestavi stegovodja s pomočjo duhovnega asistenta. Ima dve temeljni

¹⁶ Voditelji krdela = krdelovodje; voditelji čete = četovodje; voditelji klana = klanovodje.

razsežnosti: vzgojno in organizacijsko. Z njima poskuša zagotoviti kakovost dela v posameznih vejah in tudi znotraj skupnosti voditeljev, prav tako pa pomaga članom osebno rasti.

Pri vsem tem je pomembna tudi ustrezna usposobljenost voditelja. S prihodom v skupnost voditeljev se njegova osebna rast nikakor ne sme končati, ampak se mora še vedno nadgrajevati. Eden izmed pripomočkov k osebni rasti so tudi različne taborne šole in druga izobraževanja, s katerimi si voditelj pridobi strokovno znanje za vodenje skavtske veje, prav tako pa doseže višjo stopnjo osebne rasti (ibid.: 137).

1.9 ZGODOVINA STEGA MOZIRJE 1

Prvi koraki na poti mozirskih skavtov segajo v leto 2001, ko sta Barbara Simonič in Aleksander Koren sklenila, da bosta v Mozirju ustanovila prvo skavtsko skupino. 30. septembra 2001 se je zbrala skupina mladih, ki jih je zanimalo skavtstvo. Kmalu za tem se je več kot 30 mladih pričelo srečevati ob sobotnih večerih v veroučni učilnici na srečanjih klana. Tako se je oblikoval prvi klan v Mozirju – klan Netopirjev, iz katerega so z leti prišli prvi voditelji in omogočili rast stega Mozirje 1 (Remenik, Ločan, Simonič, Koren 2011: 21).

Naslednje skavtsko leto (jeseni 2002) je pričela poleg klana delovati nova skupina, noviciat popotnikov in popotnic. Podobno tudi v naslednjem letu (2003), ki je za steg Mozirje 1 pomembno tudi zato, ker so takrat v Mozirju pričeli z delovanjem odrasli skavti, s katerimi mladi skavti gradijo veliko mozirsko skavtsko družino. Jeseni 2004 se je klanu in noviciatu pridružila še četa Varuhov mozirske lipe, kamor so bili povabljeni vsi otroci od petega razreda osnovne šole do prvega letnika srednje šole. Skavtsko leto 2004/2005 se je pričelo s tremi skupinami: klanom, noviciatom in četo, končalo pa samo s klanom in četo, saj je v noviciatu padla odločitev, da je čas za prehod v klan. V tem letu so se tudi v klanu zgodile spremembe. Za kar nekaj popotnikov in popotnic je napočil čas odhoda, ki pomeni čas za odgovoren odhod v samostojno življenje, notranje oblikovano po skavtskih načelih. Med voditelje se je v petih letih delovanja podalo enajst skavtinj in skavtov, kar je bila dovolj močna osnova, ki je zagotavljala, da mozirski skavti ne bodo propadli (ibid.: 22).

Skavtsko leto 2005/2006 je potekalo v znamenju priprav ustanovitve krdela. V tem letu so potekala srečanja samo v četi in klanu, pripravljali pa se je program za začetek nove skavtske veje, veje volčičev in volkuljic. Krdelo je bilo ustanovljeno na začetku leta 2006/2007. Medse so sprejeli

najmlajše skavte, stare od osem do deset let. To leto je steg Mozirje 1 obeležil 5-letnico delovanja (ibid.: 22).

V prvih petih letih so mozirski skavti na nek način gradili steg. Postavili so trdne temelje, na katerih je lahko steg deloval in gradil naprej. V zadnjih petih letih je steg združeval skavte v vseh treh vejah: v klanu, četi in v krdelu. Zgodili so se številni tabori, zimovanja, različni izhodi in pomembni projekti, zamenjali so se nekateri voditelji. Število skavtov se ves čas veča, kljub temu da jih vsako leto nekaj preneha obiskovati skavtske aktivnosti (ibid.: 23).

Deseto obletnico skavtstva v Mozirju (2011) so skavti iz stega Mozirje 1 obeležili s skupnim poletnim taborom v Kočevskem Rogu, kjer so se jim za nekaj dni pridružili tudi starši. Na ta način so bolje spoznali drug drugega, staršem pa dali priložnost, da doživijo vsaj delček tega, kar njihovi otroci doživljajo na skavtskih srečanjih in taborih.

V vseh letih delovanja stega Mozirje 1 se je skavtom pridružilo več kot 150 mladih iz območja Mozirja in njegove okolice. Začeli so s šestindvajsetimi skavti, trenutno (skavtsko leto 2011/2012) pa je v stegu aktivnih 106 skavtov – 11 voditeljev in 95 skavtov v posameznih starostnih vejah.

1.10 SKAVTSKA TERMINOLOGIJA

Pred naslednjim poglavjem, empiričnim delom, bom za lažje razumevanje razložila bistvene termine (skavtske termine, projekte in aktivnosti, ki so omenjeni v anketnih vprašalnikih/intervjujih oz. jih v anketnih vprašalnikih/intervjujih omenjajo skavti oz. voditelji), ki se pojavljajo v razlagi metodologije in v analizi rezultatov. Razlaga terminov je urejena po abecednem vrstnem redu.

ADRENALINSKE IZKUŠNJE	Izkušnja, kjer preizkušaš meje samega sebe z različnimi izzivi. Pri skavtih je to običajno pot preživetja (pot preživetja je opisana v nadaljevanju).
BELI JELEN	Dvodnevni zimski izhod vseh popotnikov in popotnic iz Mariborske regije.
BIVAKIRANJE	Preživljanje noči na prostem, pod zasilnim bivališčem iz naravnih materialov (smrekove veje, listje, mah itd.) ali iz šotorskih kril.

ČETA = IZVIDNIKI IN VODNICE = IV	Srednja starostna skavtska veja (skavti, stari 11–16 let).
ČETOVODJE	Voditelji čete.
DRUŽABNI VEČER	Večeri na večdnevni izhodih skavtskih vej, kjer se ob tabornem ognju ali v skupnem prostoru zbere cela skavtska veja in se vsi skupaj družijo ob družabnih igrah, petju itd.
DUHOVNA RAST	Posameznikovo napredovanje v duhovnem razvoju.
DUHOVNI ASISTENT	Duhovnik v stegu, ki skrbi za duhovno rast otrok in voditeljev.
GRUČA	Majhna, stalna skupina (za eno skavtsko leto) znotraj krdela, ki šteje od 4 do 7 volčičev in volkuljic različnih starosti in obeh spolov.
IV IZZIV	Izziv za izvidnike in vodnice iz cele Slovenije, ki poteka enkrat letno (»izziv« je razložen v nadaljevanju).
IZHOD	Eno-, dvo- ali večdnevne dejavnosti v naravi z določenim programom ter s skupnim prenočevanjem (razen pri enodnevnem izhodu, kjer prenočevanja ni).
IZZIV	Izziv je dejavnost v naravi, pri kateri skavti preizkusijo lastne sposobnosti v sodelovanju z drugimi. Vključuje uporabo vsakovrstnih sposobnosti (tehničnih, umskih, socialnih, telesnih ...) (Cevc, Remškar 2004: 97). Izziv je nenavadna, razgibana dejavnost na prostem, ki vključuje pustolovščine, iznajdljivost in preverjanje skavtski veščin (ibid.: 108).
JAKEC	Dnevno-nočno skavtsko orientacijsko tekmovanje.
JAM – SREČANJE SKAVTOV MB REGIJE	Celodnevno srečanje vseh skavtov iz Mariborske regije, ki se organizira vsaki dve leti.
JESENOVANJE	Eno- ali dvodnevni jesenski skavtski izhod.
KLAN = POPOTNIKI IN POPOTNICE = PP	Najstarejša starostna skavtska veja (skavti, stari 17–21 let).
KLANOVODJE	Voditelji klana.

KNJIGA O DŽUNGLI/ZGODBE O DŽUNGLI	Metodološki pripomoček, s katerim voditelji v krdelu dosegajo cilj ozračja srečne družine v krdelu. Knjiga o džungli je daljša oblika – zgodba, ki sporoča vrednote, priporočila, vodila, življenjsko držo in načela (ibid.: 82).
KRAJA ZASTAVE	Igra na poletnem taboru čete, ki poteka celo noč. Bistvo igre je, da morajo izvidniki in vodnice stražiti zastave na jamboru pred napadalci, ki so običajno popotniki in popotnice iz drugih stegov. Cilj izvidnikov in vodnic je, da ubranijo zastave na jamboru, cilj popotnikov in popotnic pa, da te zastave ukradejo.
KRDELO = VOLČIČI IN VOLKULJICE = VV	Najmlajša starostna skavtska veja (skavti, stari 8–10 let).
KRDELOVODJE	Voditelji krdela: • volk Akela, • kača Kaja, • črni panter Bagira, • medved Balu.
LUČ MIRU IZ BETLEHEMA = LMB	Luč miru iz Betlehema je mednarodna dobrodelna akcija, ki jo je začela avstrijska televizijska hiša ORF, kjer so organizatorji neke oddaje delili sodelujočim gostom plamen sveče iz votline Jezusovega rojstva v Betlehemu. Organizatorji so se odločili, da bo vsako leto v času adventa otrok iz Evrope, ki se je v tistem letu posebej izkazal, prižgal plamen v Betlehemu in ga prinesel v Evropo, na Dunaj, kjer poteka osrednji sprejem Luči miru iz Betlehema in od koder gre le-ta v vse države po Evropi. Luč miru iz Betlehema je torej plamen, ki ga prižge otrok v votlini Jezusovega rojstva, pobudniki akcije pa s tem želijo, da bi na božični večer LMB gorela v čim več družinah v vseh državah Evrope in jim prinašala mir. Plamen na Dunaju sprejmejo različne organizacije iz evropskih držav (večinoma skavtske), ki so zadolžene, da ga odnesejo v svojo državo in v čim več domov po državi. V Sloveniji je nosilec akcije Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, sodelujoče organizacije pa so še: Zveza bratovščin odraslih katoliških skavtinj in

skavtov, Slovenska zamejska skavtska organizacija in Zveza tabornikov Slovenije.

LMB – RAZNAŠANJE PO DOMOVIH	Projekt stega Mozirje 1, kjer se skavti trudijo, da v enem oz. dveh popoldnevih v decembru prinesejo plamen Luči miru iz Betlehema v vse domove v občini Mozirje z namenom, da širijo njeno sporočilo.
LMB – RAZNAŠANJE PO USTANOVAH	Projekt stega Mozirje 1, kjer skavti prinesejo plamen Luči miru iz Betlehema decembra v vse pomembnejše ustanove v Mozirju (šola, VDC, občina, policija, varna hiša itd.) in v vse ustanove izven Mozirja, s katerimi skavti iz stega Mozirje 1 preko skavtskega leta sodelujejo (Center starejših Gornji Grad itd.) z namenom, da širijo njeno sporočilo.
LMB – REGIJSKI SPREJEM	Sprejem Luči miru iz Betlehema na regijski ravni. Predstavniki skavtov iz vseh treh skavtskih regij prinesejo decembra plamen betlehemske luči iz Dunaja v vse tri regije. Vsaka regija ima dan po sprejemu LMB na Dunaju osrednji regijski sprejem; regijski sprejemi potekajo vsako leto v drugem kraju. Na regijskem sprejemu se zberejo predstavniki stegov te regije, ki Luč miru iz Betlehema v naslednjih dneh raznesejo po svojem kraju in s tem širijo njeno sporočilo (mir v vse domove).
LMB – SPREJEM V MOZIRJU	Projekt stega Mozirje 1, kjer skavti prinesejo plamen Luči miru iz Betlehema iz regijskega sprejema v Mozirje, kjer poteka uradni sprejem LMB prvo nedeljo po regijskem sprejemu med mašo v župnijski cerkvi Sv. Jurija v Mozirju. Po uradnem sprejemu se začne raznašanje LMB po ustanovah in po domovih.
MIKLAVŽEVANJE V CENTRU STAREJŠIH GORNJI GRAD	Projekt, ki ga organizirajo popotniki in popotnice stega Mozirje 1; ob tem pripravijo kratko prireditev na Miklavžovo nedeljo v decembru za prebivalce Centra starejših Gornji Grad. Pri ustvarjanju programa sodelujejo vsi skavti iz stega Mozirje 1 (krdelo, čete, klan in voditelji), prireditev pa se zaključi s prihodom Miklavža in z obdaritvijo vseh stanovalcev s simboličnimi darili (piškoti, svečkami, ročno narejenimi okraski za božično smreko itd.).

ODKUPNINE	Vzgojna kazen, ki nastopi ob kršenju pravil, skavtskih zakonov, obljube. Kazen je lahko npr.: skavt mora pripraviti uvodno igro; nekaj počepov/sklec, skavt mora pripraviti predstavitev kakšne dejavnosti itd. Bistvo odkupnin je, da skavt spozna, kaj je naredil narobe in kako lahko prihodnjič ob enaki situaciji odreagira drugače.
OSEBNA RAST	Osebna rast pomeni korak naprej v življenju, spoznavanje sebe, odkrivanje in razvijanje svojih potencialov in prenašanje novih znanj in spoznanj v svoje življenje. Osebno rasti pomeni, da se trudiš biti boljši.
PAPIRNA AKCIJA	Akcija zbiranja starega papirja, ki poteka v stegu Mozirje 1 dvakrat letno. Skavti predhodno po gospodinjstvih v Mozirju raznosijo obvestila o prihajajoči papirni akciji, na dan akcije pa hodijo od enega gospodinjstva do drugega in zbirajo star papir.
POT PREŽIVETJA	Skavtska aktivnost, kjer mora skavt premagati določene izzive in napore. Sestavljena je tako, da so na preizkušnji predvsem skavtove fizične in telesne preizkušnje. Naloge, ki jih skavt opravlja med potjo preživetja, so lahko: plazenje po blatu, plezanje na drevo, spust po blatnem toboganu, vodne igre, spuščanje s škripcem in plezalnim pasom med dvema drevesoma itd.
POTEP	Skavtski potep je izhod manjše skupine (vod, del klana itd.) brez voditeljev s prenočitvijo na prostem in z določenim namenom.
POTOVALNI TABOR	Večdnevno skupno življenje popotnikov in popotnic na potovanju v naravi (hoja z nahrbtnikom, kolesarjenje ipd.) (ibid.: 107). Obstaja poletni potovalni tabor, ki je tabor klana ob zaključku skavtskega leta, in zimski potovalni tabor, ki je zimski izhod popotnikov in popotnic.
PREVERBE	Čas ob koncu dneva ali zaključku neke dejavnosti, projekta, aktivnosti, ko skavti skupaj z voditeljem vrednotijo preteklo dogajanje.
PREŽIVLJANJE Z NARAVO	Učenje osnov preživljanja v naravi in življenja v naravi – izdelava kurišča, kuhanje obrokov na odprtem ognju, iskanje užitnih rastlin, bivakiranje, spanje v šotoru, spoznavanje živali, učenje vozlov in vezav ...

PROJEKT »ODROLAJ«	Dvodnevno vseslovensko srečanje popotnikov in popotnic septembra 2011 ob zaključku triletnega skavtskega vzgojnega namena. Popotniki in popotnice so najprej opravili dobro delo na planini Podvežak (pomoč tamkajšnjim pastirjem), nato pa so dan zaključili z druženjem in naslednji dan s skavtsko mašo.
PROJEKT »PIŠKOTEK DOBROTEK«	Projekt za skavte v krdelu, ki je na nacionalni ravni nastal kot odgovor na zaključek triletnega skavtskega vzgojnega namena (2010/2011). V okviru tega projekta so volčiči in volkuljice s svojimi voditelji v stegu pekli piškote, ki so jih potem prodajali v zameno za prostovoljne prispevke. Zbrani prostovoljni prispevki iz cele Slovenije so bili na koncu podarjeni v dobrodelne namene organizaciji, ki organizira letovanje otrok iz socialno šibkejših družin.
PROJEKTNI VODITELJI	Voditelji, ki skrbijo za organizacijo in izvedbo stegovih projektov.
PUST SKAVTA	Skupno pustno rajanje vseh skavtov iz stega Mozirje 1.
PUSTOLOVŠČINE	Glej termin »izziv«.
REDNA SREČANJA ČETE	Srečanje cele čete (vsi vodi in voditelji čete), ki se izvaja v obdobju, ko ni vodovih srečanj. Praviloma so redna srečanja enkrat na mesec (med enim in drugim srečanjem čete so vsak teden vodova srečanja), lahko pa so tudi bolj ali manj pogosta, če tako presodijo voditelji. Redna srečanja čete trajajo približno dve uri. Program srečanj je sestavljen tako, da izpolnjuje zadane vzgojne cilje.
REDNA SREČANJA KLANA	Srečanje klana iz enega stega, ki poteka enkrat na teden in traja približno dve uri. Program srečanj je sestavljen tako, da izpolnjuje zadane vzgojne cilje.
REDNA SREČANJA KRDELA	Srečanje krdela iz enega stega, ki poteka enkrat na teden in traja približno dve uri. Program srečanj je sestavljen tako, da izpolnjuje zadane vzgojne cilje.

REDNA SREČANJA SKAVTSKE VEJE	Srečanja posameznih skavtskih vej, ki potekajo vsak teden ob vnaprej določenem terminu; voditelji pripravijo dvourni program, s katerim izpolnjujejo cilje, ki so si jih zadali ob začetku skavtskega leta.
SKALA POSVETA	Skala posveta je obred krdela, ki se opravlja na posvetovalni skali. To je kraj, na katerem se krdelo občasno srečuje ob pomembnih trenutkih za življenje krdela. Hkrati je to pomemben dogodek, na katerem krdelo skupaj preverja in načrtuje življenje krdela.
SKAVTSKA KATEHEZA	Kateheza pomeni verouk – pouk o krščanski veri. Izraz kateheza se v ožjem pomenu uporablja za posamično veroučno uro ali tematiko, npr. kateheza o odpuščanju, kateheza o dobrem delu itd. Izhodišče skavtske kateheze je izkušnja, ki jo v sami katehezi ubesedimo. Skavtska kateheza nagovarja človeka v njegovi neposredni izkušnji, ki se je zgodila v določeni skupini (Cevc, Remškar 2004: 68).
SKAVTSKA MAŠA	Maša, ki največkrat poteka v naravi, dogajanje med mašo pa je prilagojeno skavtom, torej največkrat mladim (preprosta pridiga, pojejo se mladinske pesmi, mladi sodelujejo pri maši z branjem berila, prošenj, zahval itd.).
SKAVTSKA MAŠA OB ZAČETKU LETA	Maša, s katero skavti začnejo novo skavtsko leto. Je kot nekakšna »otvoritev« novega skavtskega leta. Največkrat poteka v župnijski cerkvi, kjer je sedež stega.
SKAVTSKA VEJA	Posamezna starostna skavtska veja: krdelo, četa, klan, skupnost voditeljev.
SKAVTSKI DOGODKI	Dogodki, katerih ciljna populacija so skavti.
SKUPNOST VODITELJEV = SKVO	Skavtska veja, kjer so združeni vsi voditelji v stegu (od 21. leta naprej).

SLUŽENJE	Osebna naloga, ki je odgovor na potrebe tistih, ki jih skavti obkrožajo. Je metodološki pripomoček v veji popotnikov in popotnic in se izvaja največkrat takrat, ko pridejo skavti v klanu v stik z drugimi ljudmi (ibid.: 99). Služenje pomeni dobro delo, ki ga opravi popotnik ali popotnica za sočloveka, običajno na kakšnem izhodu (pogovor z nekom, zlaganje drv, čiščenje avta itd.).
STEG	Lokalna enota ZSKSS.
STEGO Vodja	Voditelj, ki vodi steg in skupnost voditeljev.
SVET STAREJŠIH VOLČIČEV IN VOLKULJIC	Skavti v krdelu, ki so člani krdela zadnje leto in že imajo skavtsko obljubo.
SVET STEGA	Svet stega je najvišji organ na ravni stega in izraža voljo članov na krajevni ravni. Skliče ga stegovodja na podlagi sklepa skupnosti voditeljev. Svet stega se sestaja najmanj enkrat na tri leta. Na zasedanju skavti volijo dva predstavnika stega, ki zastopata steg na Svetu regije in Svetu ZSKSS. Na Svet stega so vabljeni vsi njegovi člani oz. njihovi zakoniti zastopniki; vsi imajo glasovalno pravico. V stegu Mozirje 1 se Svet stega izvede običajno ob zaključku skavtskega leta, tako da voditelji poleg Sveta stega pripravijo še sestanek s starši pred poletnim taborom in druženje skavtov s starši.
TABOR	Večdnevni (običajno od 6 do 14 dni) skavtski izhod med poletnimi počitnicami za vse člane posamezne skavtske veje. Krdelo živi v hiši, četa spi v šotorih, tabor klana pa je potovalni tabor.
VELIKA IGRA	Daljša dejavnost (igra), ki lahko traja tudi nekaj ur in ima jasno izražen vzgojni namen.
VEŠČINE	Nova pridobljena znanja.
VIŠJI VOD	Poleg vodov lahko v četi deluje še višji vod, ki ga sestavljajo izvidniki in vodnice, ki so zadnje leto v četi (1. letnik srednje šole). Višji vod sestavljajo tako fantje kot dekleta, srečujejo pa se nekajkrat na leto, poleg rednih srečanj čete in voda.

VOD	Manjša skupina izvidnikov/vodnic znotraj čete, ki so ločeni glede na spol (fantovski in dekliški vodi). En vod šteje do 8 izvidnikov/vodnic.
VODITELJI	Voditelji posameznih skavtskih vej:
SKAVTSKIH VEJ	• voditelji krdela = krdelovodje; • voditelji čete = četovodje; • voditelji klana = klanovodje.
VODNIK	Izvidnik/vodnica (običajno najstarejši v vodu), ki vodi svoj vod.
VODOV IZHOD	Izhod posameznega voda, brez prisotnosti voditelja in s prenočevanjem nekje na prostem. Vodov izhod vodijo vodniki mpo programu, ki ga pripravijo vodniki ob pomoči voditelja.
VODOVO SREČANJE	Skavtsko srečanje posameznega voda brez prisotnosti voditelja. Vodovo srečanje vodi vodnik po programu, ki mu ga posredujejo voditelji.
ZAKLAD IZ ZAGAT	Velika dnevno-nočna igra, polna preprek in adrenalinskih izzivov; cilj igre je poiskati ukradeni zaklad.
ZIMOVANJE	Večdnevni (običajno dva ali tri dni) skavtski izhod pozimi.
ŽIVE JASLICE	Projekt v stegu Mozirje 1, ki ga organizirajo popotniki in popotnice na božični večer; pred cerkvijo v Mozirju postavijo jasli in odigrajo igro o Jezusovem rojstvu.

2 PROBLEM

2.1 OKOLIŠČINE ZA POBUDO RAZISKAVE

Pobuda za raziskavo izhaja že od začetka moje poti skavtske voditeljice, od leta 2009. Voditelji se pogosto sprašujemo, kaj otroke motivira, da se udeležijo skavtskih aktivnosti oz. kaj jih demotivira, da se jih ne udeležijo, ali jih celo prenehajo obiskovati. Ali je to aktivnost, prijatelji, voditelji, občutek sprejetosti ...? Razprave o teh motivacijskih dejavnikih potekajo med voditelji na vsakem sestanku, kjer načrtujemo skavtske aktivnosti. V večini primerov voditelji zgolj sklepamo, kako se otroci počutijo pri skavtih, kaj bi radi počeli, česa si želijo več in česa manj. Vse to sklepamo predvsem na podlagi opažanj posameznikov in skupin in na podlagi pogovorov, ki potekajo med otroki. Redkokdaj pa voditelji izkoristimo čas za to, da bi se pogovorili z otroki in njih vprašali, kaj si želijo. Pogostokrat se zgodi, da voditelji, na podlagi opažanj, načrtujemo skavtsko aktivnost, za katero menimo, da si jo otroci želijo, na koncu pa smo razočarani, saj ugotovimo, da se otroci ob takšni aktivnosti niso tako zabavali, kot smo si želeli. Takšno dogajanje se ponavlja skozi celo leto. Voditelji pozabljamo na otroke, ki so ključni del pri skavtih. Začela sem se tudi spraševati, kaj vse so otroci pripravljeni tvegati, da bi dosegli zadovoljstvo pri skavtih. To je eden izmed razlogov za to raziskavo: ugotoviti, kaj si otroci želijo, kaj pričakujejo od skavtov in kaj so za to pripravljeni storiti in tvegati. Pri tem ne mislim zgolj na aktivnosti, ampak se osredotočam tudi na druge vidike delovanja, kamor spadajo medosebni odnosi, potrebe, ki jih ima posameznik itd. Povedano drugače – zanima me, kaj so pri skavtih v stegu Mozirje 1 nagrade, stroški in kaj kompenzatorji. Hkrati je ta raziskava lahko zelo dober pripomoček voditeljem pri načrtovanju nadaljnjih skavtskih aktivnosti.

2.2 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE

Namen raziskave je ugotoviti, kaj so pri skavtih v stegu Mozirje 1 nagrade (vidiki delovanja, ki si jih skavti želijo), kaj stroški (vidiki delovanja, ki si jih skavti ne želijo), predlogi (vidiki delovanja, ki si jih skavti želijo, pa še ne obstajajo), kakšno razmerje je med temi komponentami in kaj so možni kompenzatorji (vidiki delovanja, ki obstajajo pri skavtih in so nadomestek za vidike delovanja, ki si jih skavti želijo – npr. Zakaj se skavti želijo udeleževati nacionalnih skavtskih projektov? Zaradi samega projekta ali bolj zaradi druženja z drugimi skavti? Če zaradi slednjega, so nacionalni projekti kompenzatorji, saj se jih skavti ne želijo udeležiti zaradi njihovega primarnega namena, ampak zaradi druženja.).

Postavila sem si štiri raziskovalna vprašanja:

- Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 obstajajo pri skavtih, vendar bi bilo bolje, da ne bi?
- Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 ne obstajajo pri skavtih in bi morali obstajati?
- Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 obstajajo pri skavtih in si jih skavti želijo tudi v prihodnje?
- Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 obstajajo pri skavtih in so nadomestek za vidike delovanja, ki si jih skavti želijo?¹⁷

V raziskavi bom na podlagi odgovorov, pridobljenih z anketnima vprašalnikoma in intervjuji, odgovarjala na raziskovalna vprašanja, in sicer tako, da bom primerjala odgovore, pridobljene na formalni in neformalni ravni. Formalno raven predstavljajo voditelji v stegu Mozirje 1, neformalno raven pa skavti (otroci) v stegu Mozirje 1.

¹⁷ Vidiki delovanja stega Mozirje 1, ki obstajajo in so nadomestek za vidike delovanja, ki si jih skavti želijo, so kompenzatorji. To so vidiki delovanja, ki jih skavtska metoda dela, temeljna načela in vrednote vzgajanja v ZSKSS ne opredeljujejo, pa vseeno obstajajo, in vidiki delovanja, ki sicer obstajajo, vendar si skavt tega vidika ne želi primarno, ampak so v ozadju drugi razlogi, zakaj mu je ta vidik všeč.

3 METODOLOGIJA

3.1 VRSTA RAZISKAVE

Raziskava je kvalitativna, kvantitativna, poizvedovalna in opisna. Kvalitativna raziskava je raziskava, pri kateri sestavljajo osnovno izkustveno gradivo, zbrano v raziskovalnem procesu, besedni opisi ali pripovedi, in v kateri je to gradivo tudi obdelano in analizirano na besedni način, brez uporabe merskih postopkov, ki dajo števila, in brez operacij nad števili (Mesec in Rihter 2007: 11). V kvalitativnem smislu je raziskava tudi eksplorativna ali poizvedovalna. Želela sem izvedeti, kateri vidiki dejavnosti v stegu Mozirje 1 otroke privlačijo in kateri jih odbijajo. Kvalitativno raziskavo sem uporabila pri analiziranju intervjujev in dela anketnih vprašalnikov z odprtimi vprašanji; s takšno analizo sem želela ugotoviti podobnosti in razlike v razmišljanju skavtov v primerjavi z voditelji. Raziskava je tudi kvantitativna, saj sem v delu vprašalnika zbirala podatke, ki sem jih nato preštevala in kvantitativno analizirala. Kvantitativni del raziskave lahko opredelimo kot deskriptivno (opisno) raziskavo, saj sem poskušala količinsko opredeliti ali oceniti povezavo med določenimi vidiki delovanja v stegu Mozirje 1.

Spremenljivke v moji raziskavi so naslednje:

Tabela 3.1-1: Spremenljivke

ODVISNE S.	NEODVISNE S.	INDIKATORJI	VREDNOSTI
	Spol	Dihotomna lestvica	• moški • ženski
	Starost skavtov	Leta	• 10–22 • 24 • 25
	Skavtska veja	Skavtska veja	• krdelo (volčiči in volkuljice) • četa (izvidniki in vodnice) • klan (popotniki in popotnice)

	Število let članstva pri skavtih	Leta	• 1–10
Navdušenje nad skavti		Osebe	• starši • brat/sestra • prijatelji • duhovnik • katehet/katehistinja • skavtski voditelj • promocijski plakati po Mozirju • drugo
Želja po izvajanju projektov in dejavnosti v prihodnje		5-stopenjska lestvica	• 1 – sploh si ga ne želim v prihodnje • 2 – ne želim si ga v prihodnje • 3 – vseeno mi je • 4 – želim si ga v prihodnje • 5 – zelo si ga želim v prihodnje
Želje pri skavtih		Vidiki delovanja	• boljše voditelje • več vključenosti v priprave dejavnosti • več iger (velika igra ...) • več izletov • več izzivov (pot preživetja, bivakiranje, kuhanje v naravi ...) • več večdnevnikih izhodov • drugo

Odnos med skavtom in voditeljem		Dihotomna lestvica	• dobro se razumemo • bolj slabo se razumemo
Pomembnost Boga v skavtovem življenju		10-stopenjska lestvica	• 1 – sploh ni pomemben • 10 – zelo je pomemben
Pripadnost veroizpovedi		Veroizpoved	• katoliška • evangeličanska • islamska • pravoslavna • neka druga • brez verske pripadnosti
Pogostost obiskovanja bogoslužja		Frekvenca obiskovanja bogoslužja	• redno, večkrat na teden • redno, enkrat na teden • vsaj enkrat na mesec • grem nekajkrat na leto • samo enkrat ali dvakrat letno ob velikih verskih praznikih • nikoli

3.2 MERSKI INSTRUMENTI IN VIRI PODATKOV

Merski instrumenti, ki sem jih uporabila, so bili trije:

- anketni vprašalnik s petnajstimi vprašanji (9.1.); devet vprašanj zaprtega tipa, dve vprašanji kombiniranega tipa (anketiranci so lahko poleg danih odgovorov zapisali še svoj odgovor) in štiri vprašanja odprtega tipa. Izmed devetih vprašanj zaprtega tipa sem uporabila dve alternativni vprašanji, kjer sem imela dva izključujoča si odgovora, tri vprašanja, kjer so anketiranci morali izmed danih odgovorov izbrati samo enega, pri dveh vprašanjih so anketiranci v prazno polje vpisali svojo starost in koliko let so že člani ZSKSS, pri dveh vprašanjih sem uporabila lestvico objektivnih postavk, kjer sem vnaprej definirala kriterije primerjave. Vprašalnik je bil anonimen, izpolnjevali pa so ga otroci, ki so člani stega Mozirje 1 v skavtskem letu 2010/2011 in so bili prisotni na poletnem taboru stega Mozirje 14. 8. 2011.

- strukturiran intervju (9.3.), kjer sem vnaprej definirala vprašanja za pogovor glede na anketni vprašalnik, ki sem ga razdelila skavtom. Intervju je sestavljen iz devetih vprašanj odprtega tipa, med potekom intervjuja pa sem za dodatna pojasnila postavljala podvprašanja. Intervjuvala sem voditelje v stegu Mozirje 1, ki so bili in so še aktivni voditelji posameznih skavtskih vej v stegu Mozirje 1 v skavtskem letu 2010/2011 in 2011/2012. Pri intervjuju me ni zanimalo (razen pri prvem in drugem vprašanju), kakšen je voditeljev odgovor na zastavljeno vprašanje, ampak kaj voditelj meni, kako so skavti odgovarjali na zastavljena vprašanja v anketnem vprašalniku.
- anketni vprašalnik (9.2.); osem vprašanj zaprtega tipa in eno vprašanje kombiniranega tipa, kjer so lahko anketiranci poleg danih odgovorov zapisali še svoj odgovor. Izmed osmih vprašanj zaprtega tipa sem pri dveh uporabila lestvico objektivnih postavk, kjer sem vnaprej definirala kriterije primerjave, pri dveh vprašanjih so anketiranci v prazno polje vpisali svojo starost in dolžino članstva v ZSKSS, dve vprašanji, kjer so morali anketiranci izmed danih odgovorov izbrati samo en odgovor in dve alternativni vprašanji. Anketni vprašalnik ni bil anonimen, saj sem ga izvajala z intervjuvanimi voditelji.

Viri podatkov: 53 anketnih vprašalnikov, ki so jih izpolnjevali otroci, skavti posameznih skavtskih vej, 6 intervjujev, ki sem jih opravila z voditelji skavtskih vej, in 6 anketnih vprašalnikov, ki sem jih opravila z istimi voditelji skavtskih vej kot intervjuje.

3.3 POPULACIJA IN VZORČENJE

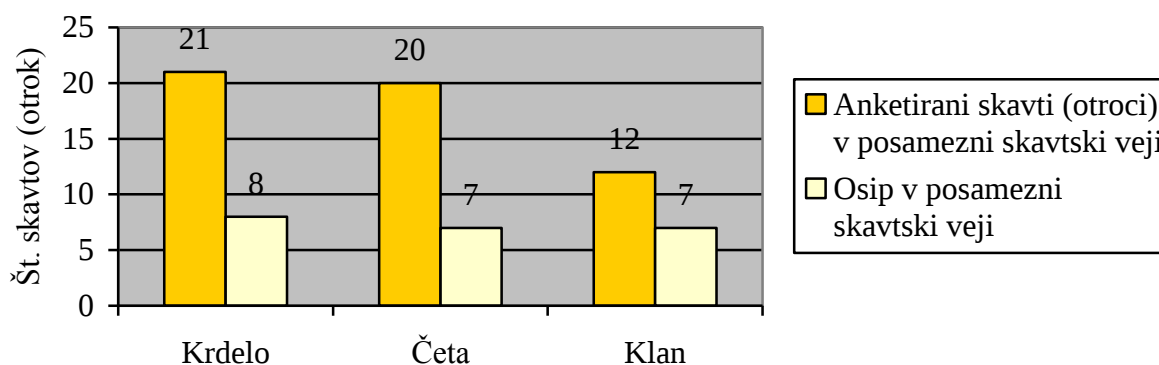
Populacija je razdeljena na dva dela:

- prvi del sestavljajo otroci, skavti v stegu Mozirje 1, ki so v skavtskem letu 2010/2011 plačali članarino in so člani ene izmed treh skavtskih starostnih vej; ta del populacije je velik 75 skavtov, izpolnjevali so anketni vprašalnik s šestnajstimi vprašanji;
- drugi del sestavljajo voditelji v stegu Mozirje 1, ki so v skavtskih letih 2010/2011 in 2011/2012 plačali članarino in v obeh letih aktivno vodili eno izmed skavtskih vej v stegu Mozirje 1; ta del populacije je velik 7 voditeljev, z njimi pa sem izvajala strukturiran intervju z devetimi vprašanji in anketni vprašalnik z devetimi vprašanji.

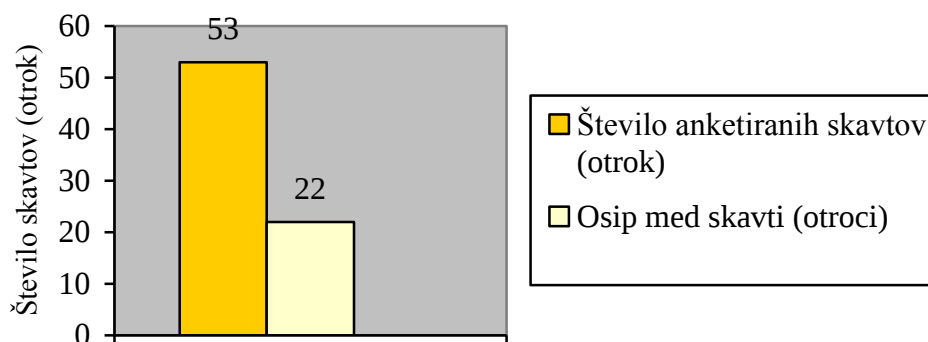
Vzorec je enak populaciji, saj lahko samo tako dobim čim bolj reprezentativne podatke.

3.4 ZBIRANJE PODATKOV

Nekaj dni preden sem anketne vprašalnike razdelila skavtom, sem za dovoljenje izpolnjevanja vprašalnika mladoletnim skavtom prosila njihove starše, ki so s podpisom potrdili, da se strinjajo z namenom raziskave. Z voditelji vej sem se dogovorila, da mi dovolijo izvajati anketne vprašalnike med skavti v njihovih vejah. Anketne vprašalnike sem med člane krdela in člane čete razdelila 4. 8. 2011 med 10:00 in 15:00 na skupnem poletnem taboru stega Mozirje 1 v Kočevskem Rogu, ko so bile na tabornem prostoru nastanjene vse skavtske veje. Najprej sem anketne vprašalnike razdelila v četi, nato še v krdelu. Še isti dan sem jih dobila vrnjene. Klan je anketni vprašalnik izpolnjeval 15. 9. 2011 med 19:00 in 20:00. Izpolnjevanje sem v vseh treh skavtskih vejah vodila sama in pri vsakem vprašanju obrazložila, kaj vprašanje zahteva. Tako so skavti posameznih starostnih vej vprašalnike naenkrat izpolnjevali in mi jih po reševanju vrnili. S tem sem si zagotovila minimalni osip, ki je štel zgolj tiste skavte, ki niso bili prisotni na srečanju oz. na poletnem taboru. Med skavte sem razdelila 53 vprašalnikov, prav toliko sem jih tudi dobila nazaj. Vsi (100 %) vprašalniki so bili veljavni. Anketne vprašalnike je izmed 29 (100 %) članov krdela izpolnilo 21 (72,41 %) članov. V krdelu je bil osip velik 8 (27,59 %) skavtov. V četi je vprašalnik izpolnilo 20 (74,07 %) izvidnikov in vodnic od skupno 27 (100 %) članov. Osip je bil 7 (25,92 %) skavtov. V klanu je anketni vprašalnik izpolnilo 12 (63,16 %) popotnikov in popotnic od skupno 19 (100 %) članov. V tej veji je bil osip velik 7 (36,84 %) članov. Vseh skavtov, ki so izpolnili anketni vprašalnik, je bilo 53 (70,67 %) od skupno 75 (100 %), kar pomeni, da je bil osip velik 22 (29,33 %) skavtov.

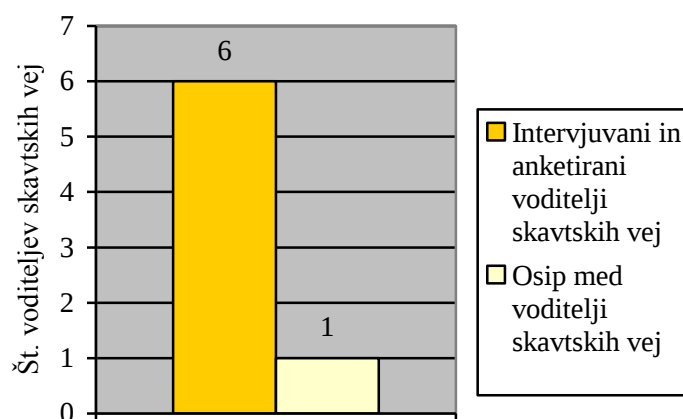

Graf 3.4-1: Število anketiranih skavtov (otrok) glede na skavtsko vejo

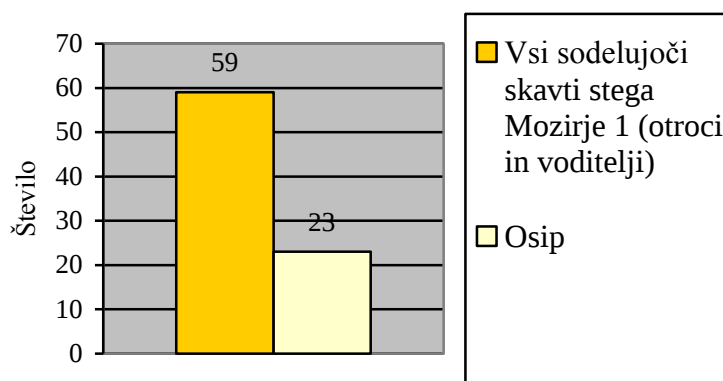
Graf 3.4-2: Število vseh anketiranih skavtov (otrok)

Intervjuje z voditelji sem opravljala v obdobju med 7. in 15. februarjem 2012. Vsakega voditelja sem predhodno informirala o namenu raziskave in o poteku intervjuja ter pridobila njegovo privolitev. Od skupno 7 (100 %) intervjujev sem jih opravila 6 (85,71 %), kar pomeni, da je bil osip 1 (14,29 %) voditelj. Intervjuvala nisem voditeljice v krdelu, saj se nisva uspeli časovno uskladiti. Vsak intervjuvanec je ob koncu intervjuja izpolnil še anketni vprašalnik z devetimi vprašanji, tako da sem dobila vrnjenih 6 anketnih vprašalnikov. Intervjuje sem izvajala v kavarni, na domu intervjuvanca ali v prostorih župnije Mozirje.

Graf 3.4-3: Število intervjuvanih in anketiranih voditeljev

Vseh anketirancev, ki so izpolnili anketni vprašalnik ali intervju z anketnim vprašalnikom, je bilo 59 (71,95 %), osip pa je bil velik 23 (28,05 %) skavtov in voditeljev. Celotna populacija je štela 82 (100 %) skavtov stega Mozirje 1.

Graf 3.4-4: Število vseh sodelujočih v raziskavi

3.5 OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV

3.5.1 Kvantitativni podatki

Kvantitativne podatke sem najprej obdelala ročno, nato pa sem jih analizirala s pomočjo programa Microsoft Office Excell. Številčne podatke sem vnesla v zbirnik podatkov, ki sem ga naredila s pomočjo Microsoft Office Excella. Ustvarila sem dva zbirnika podatkov – v enega sem vpisovala številčne podatke iz anketnih vprašalnikov, ki so jih izpolnjevali otroci (9.9.), v drugega pa številčne podatke iz anketnih vprašalnikov, ki so jih izpolnjevali voditelji (9.10.). Podatke sem vpisovala tako, da sem pri zaprtih vprašanjih odgovore oštevilčila z vrednostmi:

- od 1 do 5 (vse 5-stopenjske lestvice);¹⁸
- 0 ali 1 (opredeljevanje spola: 0 = moški, 1 = ženska);
- 1 ali 2 za vprašanja, kjer sta bila možna dva odgovora (ocenjevanje odnosa skavt – voditelj: 1 = dobro se razumemo, 2 = slabo se razumemo);
- 1, 2 ali 3 pri vprašanju, kjer so bili možni trije odgovori (članstvo v starostni veji: 1 = krdelo, 2 = četa, 3 = klan);

¹⁸ Če pri vprašanju 6 ni bila obkrožena nobena vrednost, pomeni, da se anketiranec ni udeležil te dejavnosti ali projekta, zato sem to označila z vrednostjo 0.

- od 1 do 10 (10-stopenjska lestvica);
- od 1 do 6 pri vprašanjih, kjer je bilo možnih 6 odgovorov (veroizpoved: 1 = katoliška, 2 = evangeličanska, 3 = islamska, 4 = pravoslavna, 5 = neka druga veroizpoved, 6 = brez verske pripadnosti; pogostost obiskovanja bogoslužja: 1 = redno, večkrat na teden, 2 = redno, enkrat na teden, 3 = vsaj enkrat ali dvakrat na mesec, 4 = grem nekajkrat na leto, 5 = samo enkrat ali dvakrat letno ob velikih verskih praznikih, 6 = nikoli);
- število, ki je ustrezalo navedeni starosti (Koliko si star?);
- število, ki je ustrezalo letom članstva pri skavtih (Kako dolgo si že član pri skavtih?);
- pri delno zaprtih vprašanjih, kjer so imeli anketiranci možnost obkrožiti več odgovorov, sem obkrožene odgovore označila z vrednostjo 1, odgovore, ki jih niso označili, pa z vrednostjo 0;

Pri ocenjevanju projektov in aktivnosti, ki so se izvajali v skavtskem letu 2010/2011 in pri ocenjevanju pomembnosti Boga v skavtovem življenju, sem računala povprečne vrednosti ocen posameznih projektov/aktivnosti glede na skavtsko vejo ter povprečno oceno pomembnosti Boga v skavtovem življenju; to sem naredila v programu Microsoft Office Excell po naslednjem postopku:

$$\text{povprečna vrednost} = \text{sum(izbrane vrstice v stolpcu)} / \text{count(izbrane vrstice v stolpcu)}^{19}$$

Izračunane povprečne vrednosti projektov/aktivnosti in interpretacija tabele je v prilogi.

Povprečne ocene projektov glede na posamezno skavtsko vejo in skupne povprečne ocene projektov sem smiselno kategorizirala v dve kategoriji:

- nagrade,
- stroški.

Pri ustrezni kategorizaciji sem upoštevala povprečno oceno, pri čemer sem projekt s povprečno oceno višjo od vrednosti 3,5 označila za nagrado, projekt, ki je imel povprečno oceno nižjo od 2,5, pa za strošek. Projekte s povprečno oceno med 2,5 in 3,5 nisem uvrstila v nobeno kategorijo, saj je to vmesna vrednost med želenim in neželenim projektom/aktivnostjo, ko ne moremo z določeno

¹⁹ Izbrane vrstice v stolpcu (v zbirniku podatkov) pri »sum« in pri »count« morajo biti pri izračunu ene povprečne vrednosti iste. Primer: povprečna vrednost = sum(A1:A10)/count(A1:A10) – želimo izračunati povprečno vrednost ocen vrstic 1–10 v A stolpcu. Najprej se seštejejo vrednosti v vrsticah 1–10 (sum(A1:A10)), nato pa se seštevek deli z 10 (count(A1:A10)), ker smo izbrali 10 podatkov. Tako dobimo želeno povprečno oceno.

stopnjo gotovosti trditi, da si jih skavti v prihodnje želijo. Takšna povprečna ocena lahko pomeni dvoje:

- skavti so projekt/aktivnost večinoma ovrednotili z vmesno vrednostjo, kar pomeni, da jim je vseeno, ali se le-ta izvaja tudi v prihodnje; to pomeni, da projekt/aktivnost skavtom ne predstavlja niti stroška, niti nagrade;
- nekaj skavtov je projekt/aktivnost ovrednotilo z oceno 1 ali 2, nekaj pa s 4 ali 5 (razmerje med enimi in drugimi je v tem primeru približno enako) kar pomeni, da za tiste, ki so projekt/aktivnost ocenili slabše, le-ta pomeni strošek, za tiste, ki pa so podali boljšo oceno, pa pomeni nagrado. Ker pa je skavtov, ki so projekt/aktivnost ocenili slabše, in skavtov, ki so ga ocenili boljše, približno enako, tega ne morem kategorizirati ne med stroške, ne med nagrade.

Na takšen način sem posebej kategorizirala povprečne ocene projektov/aktivnosti, pridobljene v anketnih vprašalnikih, ki so jih izpolnjevali otroci (9.7.), in povprečne ocene projektov, pridobljene v anketnih vprašalnikih, ki so jih izpolnjevali voditelji (9.8.).

Odgovore na vprašanje »Kaj si želiš pri skavtih?« sem vpisala v seznam nagrad tako, da sem na prvo mesto postavila odgovor, ki so ga skavti največkrat obkrožili, na zadnje mesto pa odgovor, ki so ga najmanjkrat obkrožili. Posebej sem izpisala vrstni red obkroženih odgovorov, pridobljenih v anketnih vprašalnikih, ki so jih izpolnjevali otroci (9.7.) in vrstni red obkroženih odgovorov, pridobljenih v anketnih vprašalnikih, ki so jih izpolnjevali voditelji (9.8.). Pri tem vprašanju sem vse odgovore kategorizirala v nagrade, saj so to zelena stanja, izjema je le odgovor »boljše voditelj«, ki sem ga kategorizirala v stroške, saj ta vidik delovanja pomeni, da trenutni voditelji niso dobri, kar pomeni, da je to trenutno strošek, ki si ga skavti ne želijo.

V nagrade in stroške sem kategorizirala tudi odnos med skavtom in voditeljem iz anketnega vprašalnika, ki so ga izpolnjevali otroci. Pri tem je odgovor »dobro se razumemo« nagrada, »bolj slabo se razumemo« pa strošek (9.7.).

3.5.2 Kvalitativni podatki

Kvalitativne podatke sem analizirala po metodi kvalitativne analize. V prepisanih intervjujih in odgovorih anketnih vprašalnikov sem najprej podčrtala relevantne dele in jim pripisala ustrezne

pojme. Glede na kontekst izpisanega dela sem sorodne pojme združevala v štiri kategorije:

- nagrade,
- stroški,
- kompenzatorji,
- predlogi.

V omenjene kategorije sem posebej uvrstila pojme z relevantnimi izjavami iz intervjujev (9.5.) in posebej iz anketnih vprašalnikov, ki so jih izpolnjevali otroci (9.6.). Pri kategorizaciji sem upoštevala, da so nagrade vidiki delovanja, ki že obstajajo v stegu Mozirje 1 in si jih skavti želijo tudi v prihodnje, stroški so vidiki delovanja, ki obstajajo v stegu Mozirje 1 in si jih skavti ne želijo več (ali si jih sploh ne želijo, ali pa bi jih spremenili), kompenzatorji so vidiki delovanja, ki obstajajo v stegu Mozirje 1, vendar so nadomestek za nagrado, predlogi pa vidiki delovanja, ki ne obstajajo v stegu Mozirje 1, pa bi morali obstajati.

V zgoraj omenjene štiri kategorije sem razvrščala odgovore na odprta vprašanja od 7 do 10 v anketnih vprašalnikih, ki sem jih izvajala z otroci, in odgovore na vprašanja od 4 do 9 v strukturiranem intervjuju za voditelje.

4 REZULTATI

4.1 OSNOVNI PODATKI O ANKETIRANIH OTROCIH

Število anketiranih otrok

Tabela 4.1-1: Število anketiranih otrok

Skavtska veja	Število	%
Krdelo	21	39,62 %
Četa	20	37,74 %
Klan	12	22,64 %
Skupaj	53	100 %

Od skupno 53 (100 %) anketiranih skavtov jih je 21 (39,62 %) članov krdela, 20 (37,74 %) članov čete in 12 (22,64 %) članov klana.

Spol anketiranih otrok

Tabela 4.1-2: Spol anketiranih otrok

Skavtska veja	Moški		Ženski		Skupaj moški + ženski	
	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)
Krdelo	13	24,53 %	8	15,09 %	21	39,62 %
Četa	6	11,32 %	14	26,42 %	20	37,74 %
Klan	5	9,43 %	7	13,21 %	12	22,64 %
Skupaj	24	45,28 %	29	54,72 %	53	100,00 %

Anketni vprašalnik je od 53 (100 %) skavtov izpolnjevalo 24 (45,28 %) moških in 29 (54,72 %) žensk. Od 21 (39,62 %) članov krdela je vprašalnik izpolnjevalo 13 (24,53 %) moških in 8 (15,09 %) žensk, od 20 (37,74 %) članov čete 6 (11,32 %) moških in 14 (26,42 %) žensk in od 12 (22,64 %) članov klana 5 (9,43 %) moških in 7 (13,21 %) žensk.

Starost anketiranih

Tabela 4.1-3: Starost anketiranih otrok

Skavtska veja	Leta	Število skavtov	Odstotki (%)	Povprečna starost
Krdelo	8 let	2	3,77 %	10 let
	9 let	4	7,55 %	
	10 let	7	13,21 %	
	11 let	8	15,09 %	
Četa	12 let	4	7,55 %	13,45 let
	13 let	5	9,43 %	
	14 let	9	16,98 %	
	15 let	2	3,77 %	
Klan	16 let	2	3,77 %	18,08 let
	17 let	3	5,66 %	
	18 let	2	3,77 %	
	19 let	3	5,66 %	
	20 let	1	1,89 %	
	21 let	1	1,89 %	
Skupaj	/	53	100,00 %	13,13 let

Povprečna starost vseh 53 (100 %) anketiranih skavtov je 13,13 let. V krdelu je povprečna starost anketirancev 10 let, v četi 13,45 let in v klanu 18,08 let. Največ anketirancev je starih 14 let (9 anketirancev – 16,98 %), z malo razlike sledi 11 let (8 anketirancev – 15,09 %) in 10 let (7 anketirancev – 13,21 %). Najmanj anketirancev je starih 20 let (1 anketiranec – 1,89 %) in 21 let (1 anketiranec – 1,89 %).

Dolžina članstva v ZSKSS

Tabela 4.1-4: Povprečna dolžina članstva v ZSKSS anketiranih otrok glede na skavtsko vejo

Skavtska veja	Povprečna dolžina članstva
Krdelo	2,24 let
Četa	3,75 let
Klan	5,5 let
Skupaj	3,55 let

Povprečna dolžina članstva anketiranih skavtov v stegu Mozirje 1 je 3,55 let. V krdelu je povprečna dolžina članstva anketiranih volčičev in volkuljic 2,24 let, v četi 3,75 let, v klanu pa 5,5 let.

Kdo te je navdušil nad skavti?

(Anketiranec je lahko obkrožil več odgovorov.)

Tabela 4.1-5: Navdušenje nad skavti

	Število	Odstotki (%)
Starši	11	20,75 %
Brat/sestra	18	33,96 %
Prijatelji	27	50,94 %
Duhovnik	5	9,43 %
Katehet/katehistinja	1	1,89 %
Skavtski voditelj	5	9,43 %
Promocijski plakati po Mozirju	2	3,77 %
Drugo	6	11,32 %

27 (50,94 %) anketiranih skavtov so nad skavtstvom navdušili prijatelji, 18 (33,96 %) skavtov je navdušil/-a brat/sestra, 11 (20,75 %) skavtov so navdušili starši, 5 (9,43 %) skavtov je navdušil duhovnik ali skavtski voditelj, 2 (3,77 %) skavta so navdušili promocijski plakati po Mozirju, enega (1,89 %) skavta pa je navdušil/-a katehet/katehistinja. 6 (11,32 %) skavtov je označilo, da so jih navdušile druge osebe, ki niso bile med navedenimi odgovori, in sicer osebe iz širšega sorodstva – sestrična, stari starši, teta in drugi sorodniki.

Kako bi ocenil odnos med tabo in voditelji v tvoji veji?

Tabela 4.1-6: Odnos med skavtom in voditeljem

	Krdelo		Četa		Klan		Skupaj	
	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)
Dobro se razumemo	20	37,74 %	20	37,74 %	11	20,75 %	51	96,23 %
Bolj slabo se razumemo	1	1,88 %	0	0,00 %	1	1,88 %	2	3,77 %
Skupaj	21	39,62 %	20	37,74 %	12	22,64 %	53	100,00 %

Od 53 (100 %) skavtov jih 51 (96,23 %) meni, da se z voditeljem dobro razume, 2 (3,77 %) skavta pa menita, da se z voditeljem bolj slabo razumeta. En skavt, ki meni, da se z voditeljem v njegovi veji bolj slabo razume, je član krdela, en skavt pa član klana. Vsi ostali člani krdela, čete in klana se z voditeljem v njihovih vejah dobro razumejo.

Kako pomemben je Bog v tvojem življenju?

(1 = sploh ni pomemben, 10 = zelo je pomemben)

Tabela 4.1-7: Pomembnost Boga v skavtovem (otrokovem) življenju

Skavtska veja	Povprečna ocena
Krdelo	9,57
Četa	8,15
Klan	8,83
Skupaj povprečna ocena	8,87

Skupna povprečna ocena vseh anketirancev pri ocenjevanju pomembnosti Boga v posameznikovem življenju je 8,87. Povprečna ocena anketiranih članov krdela je 9,57, članov čete 8,15 in članov klana 8,83.

Kateri veroizpovedi pripadaš?

Tabela 4.1-8: Veroizpoved - skavti (otroci)

Veroizpoved	Število	Odstotki (%)
Katoliška	53	100,00 %

Vsi (53) anketirani skavti pripadajo katoliški veroizpovedi.

Kako pogosto hodiš v Cerkev, k molitvi, k maši oz. k drugemu bogoslužju?

Tabela 4.1-9: Pogostost obiskovanja bogoslužja (skavti - otroci)

Pogostost obiska bogoslužja	Krdelo		Četa		Klan		Skupaj	
	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)
Redno, večkrat na teden	10	18,87 %	0	0,00 %	0	0,00 %	10	18,87 %
Redno, enkrat na teden	10	18,87 %	13	24,53 %	11	20,75 %	34	64,15 %
Vsaj enkrat ali dvakrat na mesec	1	1,89 %	6	11,32 %	1	1,89 %	8	15,09 %
Grem nekajkrat na leto.	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Samo enkrat ali dvakrat letno ob velikih verskih praznikih	0	0,00 %	1	1,89 %	0	0,00 %	1	1,89 %
Nikoli	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Skupaj	21	39,62 %	20	37,74 %	12	22,64 %	53	100,00 %

Največ anketiranih skavtov, in sicer 34 (64,15 %), se maše ali drugega bogoslužja udeležuje redno, enkrat na teden. 10 (18,87 %) anketiranih skavtov se različnega bogoslužja udeležuje redno, večkrat

na teden, 8 (15,09 %) skavtov se bogoslužja udeležuje vsaj enkrat ali dvakrat na mesec, 1 (1,89 %) skavt pa se bogoslužja udeležuje samo enkrat ali dvakrat letno ob velikih verskih praznikih.

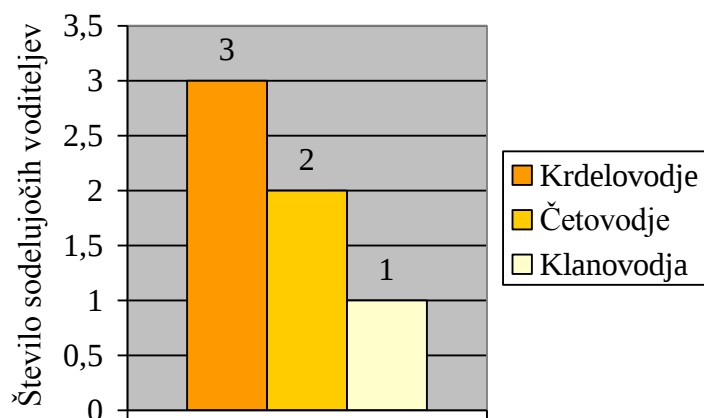
4.2 OSNOVNI PODATKI O INTERVJUJUVANIH IN ANKETIRANIH VODITELJIH

Voditeljstvo v skavtski veji v letu 2010/2011 in 2011/2012

Tabela 4.2-1: Voditeljstvo glede na skavtsko vejo

Intervjuvanec	Skavtska veja	
	2010/2011	2011/2012
I 1	Krdelo	Krdelo
I 2	Krdelo	Krdelo
I 3	Krdelo	Krdelo
I 4	Četa	Četa
I 5	Četa	Četa
I 6	Klan	Klan

V skavtskem letu 2011/2012 so intervjuvanci 1, 2 in 3 (I 1, I 2, I 3) voditelji v krdelu, intervjuvanca 4 in 5 (I 4, I 5) sta voditelja v četi, intervjuvanec 6 (I 6) pa je voditelj v klanu. Vsi intervjuvanci so bili v skavtskem letu 2010/2011 voditelji v enakih vejah kot leta 2011/2012.

Graf 4.2-1: Število intervjuvanih in anketiranih voditeljev glede na skavtsko vejo

Spol intervjuvanih

Tabela 4.2-2: Število in spol intervjuvanih in anketiranih voditeljev

Skavtska veja	Moški			Ženski			Skupaj		
	Št.	Odstotek (%)	Intervjuvanec	Št.	Odstotek (%)	Intervjuvanec	Št.	Odstotek (%)	Intervjuvanec
VV	1	16,67 %	I 2	2	33,33 %	I 1, I 3	3	50,00 %	I 1, I 2, I 3
IV	1	16,67 %	I 4	1	16,67 %	I 5	2	33,33 %	I 4, I 5
PP	0	0,00 %	/	1	16,67 %	I 6	1	16,67 %	I 6
Skupaj	2	33,33 %	/	4	66,67 %	/	6	100,00 %	/

Od skupno 6 (100 %) intervjuvanih voditeljev so bili 3 (50 %) voditelji krdele, 2 (33,33 %) voditelja čete in 1 (16,67 %) voditeljica klana. Intervjuvala sem 2 (33,33 %) moška in 4 (66,67 %) ženske. 1 (16,67 %) moški je voditelj v krdelu in 1 (16,67 %) moški voditelj v četi. 2 (33,33 %) intervjuvani voditeljici sta voditeljici v krdelu, ena (16,67 %) v četi in ena (16,67 %) v klanu.

Starost intervjuvanih

Tabela 4.2-3: Starost intervjuvanih in anketiranih voditeljev

Skavtska veja	Intervjuvanec	Leta	Povprečna starost
Krdelovodje	I 1	24 let	23,67 let
	I 2	21 let	
	I 3	26 let	
Četovodje	I 4	22 let	23 let
	I 5	24 let	
Klanovodje	I 6	24 let	24 let
Skupaj	6	/	23,5 let

1 (16,67 %) intervjuvanec, voditelj v krdelu, je star 21 let, 1 (16,67 %) intervjuvanec, voditelj v četi, je star 22 let, 3 (50 %) intervjuvanke, v vsaki veji po ena intervjuvanka, so stare 24 let in ena (16,67 %) intervjuvanka, voditeljica v krdelu, je stara 26 let. Povprečna starost intervjuvanih krdelovodij je 23,67 let, četovodij 23 let, starost intervjuvane klanovodje pa je 24 let. Povprečna starost vseh intervjuvanih voditeljev je 23,5 let.

Dolžina članstva v ZSKSS

Tabela 4.2-4: Povprečna dolžina članstva v ZSKSS intervjuvanih in anketiranih voditeljev glede na skavtsko vejo

Skavtska veja	Povprečna dolžina članstva v ZSKSS
Krdelovodje	7,67 let
Četovodje	5,5 let
Klanovodje	8 let
Skupaj	7 let

Povprečna dolžina članstva v ZSKSS vseh intervjuvanih voditeljev je 7 let. Povprečna dolžina članstva intervjuvanih krdelovodij je 7,67 let, četovodij 5,5 let, dolžina članstva intervjuvane klanovodje pa je 8 let.

Dolžina voditeljstva v ZSKSS

Tabela 4.2-5: Dolžina voditeljstva v ZSKSS intervjuvanih in anketiranih voditeljev

Skavtska veja	Intervjuvanec	Dolžina voditeljstva v ZSKSS	Povprečna dolžina voditeljstva v ZSKSS
Krdelovodje	I 1	6 let	4,33 let
	I 2	2 leti	
	I 3	5 let	
Četovodje	I 4	3 leta	3 leta
	I 5	3 leta	
Klanovodje	I 6	4 leta	4 leta
Skupaj	6	/	3,83 let

Povprečna dolžina voditeljstva vseh 6 intervjuvanih voditeljev je 3,83 let. 1 voditeljica v krdelu (I 1) je voditeljica v ZSKSS 6 let, 1 voditelj v krdelu (I 2) 2 leti, 1 voditeljica v krdelu (I 3) 5 let, 2 voditelja v četi (I 4 in I 5) sta voditelja v ZSKSS 3 leta in 1 voditeljica v klanu (I 6) 4 leta. Povprečna dolžina voditeljstva intervjuvanih voditeljev v krdelu je 4,33 let, povprečna dolžina voditeljstva intervjuvanih voditeljev v četi je 3 leta in dolžina voditeljstva intervjuvane klanovodje 4 leta.

Kako pomemben je Bog v tvojem življenju? 1 = sploh ni pomemben, 10 = zelo je pomemben

Tabela 4.2-6: Pomembnost Boga v voditeljevem življenju

Skavtska veja	Intervjuvanec	Pomembnost Boga v tvojem življenju	Povprečna ocena pomembnosti Boga v tvojem življenju
Krdelovodje	I 1	8	9
	I 2	9	
	I 3	10	
Četovodje	I 4	10	10
	I 5	10	
Klanovodje	I 6	10	10
Skupaj	/	/	9,67

Skupna povprečna ocena pomembnosti Boga v voditeljevem življenju vseh intervjuvanih voditeljev je 9,67. Skupna povprečna ocena intervjuvanih krdelovodij je 9, četovodij in klanovodje pa 10. Od šestih intervjuvanih voditeljev so štirje (I 3, I 4, I 5, I 6) pomembnost Boga v njihovem življenju ocenili z vrednostjo 10, en voditelj v krdelu je podal oceno 8 in ena voditeljica v krdelu oceno 9.

Kateri veroizpovedi pripadaš?

Tabela 4.2-7: Veroizpoved intervjuvanih in anketiranih voditeljev

Intervjuvanec	Veroizpoved
I 1, I 2, I 3, I 4, I 5, I 6	Katoliška veroizpoved

Vsi (100 %) intervjuvani voditelji pripadajo katoliški veroizpovedi.

Kako pogosto se udeležuješ bogoslužja?

Tabela 4.2-8: Pogostost obiskovanja bogoslužja pri intervjuvanih in anketiranih voditeljih

Pogostost obiskovanja bogoslužja	Krdelovodje			Četovodje		Klanovodje
	I 1	I 2	I 3	I 4	I 5	I 6
Redno, večkrat na teden			da			
Redno, enkrat na teden	da	da		da	da	
Vsaj enkrat ali dvakrat na mesec						da

4 intervjuvani voditelji (I 1, I 2, I 4, I 5) se udeležujejo bogoslužja redno, enkrat na teden, en voditelj (I 3) se udeležuje bogoslužja redno, večkrat na teden, en intervjuvan voditelj (I 6) pa vsaj enkrat ali dvakrat na mesec.

4.3 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

Na raziskovalna vprašanja sem odgovarjala tako, da sem primerjala odgovore voditeljev in otrok ter iskala podobnosti oz. razlike v njihovem načinu razmišljanja. Podrobnejša analiza kvalitativnega in kvantitativnega dela je v prilogi, v tem poglavju bodo navedeni zgolj ključni podatki.

4.3.1 Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 obstajajo pri skavtih in bi bilo bolje, da ne bi?

Vidiki delovanja, ki obstajajo pri skavtih v stegu Mozirje 1 in bi bilo bolje, da ne bi obstajali oz. bi se spremenili, so t. i. stroški. Stark in Bainbridge (2007: 36) pravita, da je strošek karkoli, čemur se skušajo ljudje izogniti. To pomeni, da je strošek nekaj, kar si ljudje ne želijo dobiti ali izkusiti. Kaj je za nekoga strošek in kaj ne, je odvisno od vsakega posameznika, ki je za dosego nagrade vedno pripravljen tvegati nekaj stroškov. Tako tudi otroci, skavti posameznih skavtskih vej in voditelji bolj ali manj različno dojemajo stroške v delovanju stega Mozirje 1. Iz anketnega vprašalnika sem kot strošek opredelila večino odgovorov na vprašanje, kaj bi otroci spremenili, če bi postali skavtski voditelji. Skavt si ne želi spremeniti nekaj, s čimer je popolnoma zadovoljen, ampak tisto, s čimer ni zadovoljen. Če z nekim vidikom delovanja stega Mozirje 1 ni zadovoljen, si tega vsekakor ne želi v prihodnje, zato to predstavlja strošek. Poleg omenjenega sem kot strošek opredelila tudi odgovore na vprašanje, česa si skavt želi manj pri skavtih. Manj določenih vidikov delovanja si želiš, če z

njimi nisi zadovoljen, če si tega ne želiš v prihodnje oz. če opisani vidik delovanja ne izpolnjuje tvojih želja in potreb. Pri interpretiranju vidikov delovanja v stegu Mozirje 1, ki že obstajajo in je zeleno, da obstajajo tudi v prihodnje (t. i. nagrade), opazim, da se določeni vidiki delovanja ponavljajo tako pri stroških kot tudi pri nagradah. Do tega prihaja zato, ker odgovori, pridobljeni z vprašanjem, kaj bi skavti spremenili, če bi danes postali voditelji, večinoma kažejo, da si skavti želijo določene aktivnosti več. To pomeni, da strošek predstavlja premalo te aktivnosti v programu, čeprav je sama aktivnost in večkratno izvajanje te aktivnosti nagrada. Zaradi tega sem odgovore na vprašanje, česa si skavti želijo več pri skavtih, kategorizirala v nagrade, prav tako pa sem v nagrade kategorizirala odgovore na polzaprtο vprašanje, kaj si skavti želijo pri skavtih, kjer je večina odgovorov ponovno napisanih v smislu, da si neke dejavnosti želijo več. Tako sem si zagotovila čim večji spekter nagrad in stroškov in hkrati preprečila, da bi kakšen vidik zaradi prevelikega posploševanja izgubila pri nagradah ali pri stroških.

Skavti si najbolj želijo spremeniti določene programske vidike. Pri tem najpogosteje omenjajo kot strošek preredko pojavljanje neke aktivnosti in ne toliko njene vsebinske spremembe. To pomeni, da je najpogosteje aktivnost nagrada, strošek pa je preredko pojavljanje te aktivnosti. Tako so predvsem izvidniki in vodnice ter popotniki in popotnice izpostavljali kot strošek to, da se premalo družijo z drugimi stegi ali posameznimi starostno enakimi skavtskimi vejami in da si tega želijo v prihodnje več (*»Več druženja, ker ga je premalo.« – »Najprej bi spremenila to, da bi se naša četa bolj povezala in spoznala z drugimi četami v Sloveniji (druženje z njimi).« – »Več bi se morali družiti med stegi, v mojem primeru z drugimi klani«*). Izvidniki in vodnice menijo, da je znotraj čete v stegu Mozirje 1 premalo druženja in posledično premalo povezanosti (*»Najprej bi spremenila to, da bi se naša četa bolj povezala.« – »Več druženja med samimi vodi.«*). Ob tem skavti izpostavljajo tudi premalo iger in aktivnosti, ki so povezane z naravo (*»Da bi se več hodili v naravo igrat.« – »Več velikih iger.« – »Med letom bi bilo treba več stvari preizkusiti (krušne peči, postavitev šotora, izdelava gugalnice, pohod ...).« – »V program rednih srečanj bi vpletla bolj razgiban program.«*). Želijo si predvsem bolj raznolik program rednih srečanj (*»Kot skavtska voditeljica bi se trudila pripraviti čim bolj različna srečanja ... tudi na ta način, da bi potekala na različnih krajih, predvsem pa bi bila tematika srečanj karseda raznolika.«*). Popotniki in popotnice prav tako izpostavljajo, da so redna srečanja klana premalo zanimiva, ne samo zaradi premalo iger in premalo stika z naravo (*»Če vzamemo klan, bi imela več zunanjih aktivnosti, povezanih z naravo.«*), ampak tudi zato, ker je na rednih srečanjih klana premalo zabavnih in preveč resnih tem (*»več smeha in zabave, ne samo resne teme«*). Raznolikost srečanj ne pomeni zgolj sprememb v programu, ampak

si želijo redno srečanje večkrat izvajati na različnih lokacijah (*»Definitivno več srečanj (katerakoli veja) na drugih lokacijah, v naravi, kinu, noč v bivaku, peš osvojiti kakšen vrh ...«*). Izvidnikom in vodnicam strošek predstavlja usvajanje veščin, ki si jih v prihodnje ne želijo (*»Ne bi bilo več veščin ...«*). Poleg stroškov, povezanih s programom, pa predvsem volčiči in volkuljice kot strošek izpostavljajo premalo prostega časa na skavtskih aktivnostih (*»Da bi imeli več prostega časa.«*) in vedenje skavtov do voditeljev (*»Skavt bi se moral lepše vesti do voditeljev.«*). Skavtom predstavlja strošek tudi pravila in odkupnine zaradi kršitve pravil. Medtem ko bi popotniki in popotnice poskrbeli za upoštevanje pravil (*»strogo upoštevanje pravil«*), bi skavti v krdelu in v četi spremenili tako pravila kot odkupnine (*»boljše odkupnine«*; *»ukinila bi odkupnine«*). En anketiranec v klanu je izpostavil kot strošek to, da bi se moral spremeniti odnos med voditelji (*»odnos med voditelji, ki je predpogoj za odnos med vejami«*), en anketiranec v četi pa bi uvedel več spoštovanja med skavti (*»Uvedla bi več spoštovanja drug do drugega.«*). Nekaterim anketiranim izvidnikom in vodnicam predstavlja strošek časovno prekratek tabor (*»tabori bi bili daljši«*) in poletni tabor, kjer na istem tabornem prostoru ni samo četa, ampak tudi druge skavtske veje (*»vztrajala bi samo pri četinih taborih«*).

Odgovori voditeljev na enako vprašanje (kaj voditelji menijo, da bi skavti spremenili, če bi postali skavtski voditelji) se bistveno ne razlikujejo. Voditelji kot strošek zaznavajo premalo aktivnosti povezanih z naravo, premalo izzivov in iger (*»Prešli bi na aktivne dejavnosti. Šli bi na akcijo – lov na bika bi bil ves čas.«* – *»Učili bi se kuhati na ognju.«* – *»Srečanja, zaznamovana z igro.«*). Menijo, da si skavti tega želijo več, torej dejstvo, da je tega premalo, predstavlja strošek. Voditelji prav tako menijo, da so pravila in odkupnine za skavte vidik delovanja, ki bi ga ukinili oz. spremenili (*»Pravila so tista, ki bi jih spremenili.«* – *»Kazni – več svobode bi prepuščali sami sebi.«*). K dejstvu, da si skavti želijo več aktivnosti in iger, spada tudi to, da si skavti ne želijo statičnega dela, kjer morajo poslušati voditelje in sedeti pri miru (*»Ukinil bi kakšne kateheze oz. kakšno moraliziranje.«* – *»Manj teženja, kako je kaj treba in kako se delajo stvari narobe.«*). Tako kot skavti so tudi voditelji v četi in v klanu izpostavili, da skavtom primanjkuje druženja z drugimi stegi in z drugimi ljudmi, ki niso iz našega stega. Skavti si tega želijo, vendar pa do takšnega druženja ne pride oz. ga je premalo (*»Imeli bi najmanj eno srečanje z drugo četo.«* – *»Veliko več druženja s tujimi ljudmi.«*). Voditelja čete sta navedla še nekaj vidikov delovanja čete v stegu Mozirje 1, ki bi jih skavti po njunem mnenju želeli spremeniti. Omenjeni vidiki delovanja se nanašajo predvsem na aktivnosti na poletnem taboru (*»Šli bi na daljši potep.«* – *»Dan brez vodstva ne bi smel manjkati.«* – *»Na taborih bi manj delali.«*) in na delovanje vodov med letom. Predvsem

za slednje voditelja menita, da si izvidniki in vodnice želijo več sprememb na tem področju (*»Bi imeli v večini vodova srečanja.«* – *»Na vodovih srečanjih bi gledali filme, igrali igrice na računalnik in jedli.«*). Voditelji tudi menijo, da si skavti želijo več svobode in samostojnosti, ki je je po njihovem mnenju sedaj premalo (*»Bi bili brez voditeljev.«* – *»Več samostojnosti bi dali sami sebi.«*). V krdelu bi po mnenju krdelovodij spremenili celoletno rdečo nit, ki se ponavlja iz leta v leto (*»Zgodbe o džungli bi spremenili.«*), v četi bi izvidniki in vodnice povečali količino hrane (*»Veliko bi se jedlo.«*), prav tako pa bi imeli bolj sproščen program. Klanovodja meni, da so teme, ki jih obravnavajo na srečanjih klana, nezanimive, zato bi jih popotniki in popotnice spremenili v bolj zanimive (*»veliko bolj zanimive teme«*).

Kot strošek lahko opredelimo tudi odgovore na vprašanje, česa si skavti želijo manj. Ti odgovori se ne razlikujejo bistveno od predhodno navedenih. Skavti v krdelu in v četi si želijo *»manj odkupnin«*, *»manj dela«* in *»manj pohodov«* oz. *»manj telovadbe«*. Kot sem omenila že pri analiziranju odgovorov na prejšnje vprašanje, so tudi tukaj skavti poudarili, da si želijo manj srečanj v prostoru, kar pomeni, da si želijo več srečanj v naravi in jim srečanja za štirimi stenami predstavljajo strošek (*»Manj srečanj za štirimi stenami in v krogu stolov ...«*); en skavt v krdelu in eden v četi si želita manj rednih srečanj, skavt v klanu pa je izpostavil strošek, kjer si želi *»manj aktivnosti znotraj stega (druženja med samimi vejami)«*. Skavti prav tako menijo, da je preveč t. i. birokracije in si želijo manj *»uradnih zadev«*, kot so preverbe, načrtovanje aktivnosti po načrtovalni shemi, manj pisanja in manj teoretiziranja (*»manj birokracije ... preverb, ciljev, namenov«*; *»manj predavanja«*). Skavti si želijo več igre in zabave, kar lahko razberemo iz odgovora skavta v klanu, ki si želi *»manj uradnih srečanj klana«*. Skavti so v četi in v klanu izpostavili stroške, ki se pojavljajo v medosebnih odnosih. En skavt si v četi želi *»manj kreganja«*, en skavt v klanu pa je izpostavil kot strošek preveč nerazumevanja voditeljev ob nekaterih aktivnostih (*»Mogoče bi si kdaj želel manj nerazumevanja voditeljev ob kakih izhodih, nalogah, izzivih, služenjih, orientacijskih pohodih ..., ker preprosto česa ni mogoče izpeljati tako, kot so si voditelji zamislili.«*). Skavt v četi tudi meni, da je preveč tekmovanja med vodi, česar si v prihodnje želi manj (*»manj tekmovanja med vodi«*), v klanu pa je strošek premalo stika z ljudmi in prevelik poudarek na decembrskih aktivnostih v zvezi z Lučjo miru iz Betlehema (*»Morda je v stegu prevelik poudarek na LMB.«*).

Pri enakem vprašanju, zastavljenem voditeljem, sem dobila podobne odgovore kot pri skavtih. Tudi voditelji menijo, da si skavti želijo manj statičnega dela, kjer morajo kaj ustvarjati, sedeti pri miru, poslušati koga (*»Ustvarjanja res ne marajo.«* – *»Ne marajo sedenja in poslušanja, nakladanja,*

filozofiranja o nekih stvareh.«.) – torej, kjer ne počnejo nič aktivnega, kjer se nič ne igrajo. Klanovodja meni, da popotnikom in popotnicam predstavljajo strošek *»pogovori o aktualnih temah«*, četovodji pa menita, da si skavti želijo manj teoretiziranja in katehez. Tako kot skavti tudi voditelji menijo, da si skavti želijo manj *»teženja«* in *»manj odkupnin«*, ki so posledica neupoštevanja pravil. Če za nekatere skavte voditelji menijo, da si želijo manj statičnega dela in več igre in izzivov, pa za druge velja, da si želijo *»manj izzivov«*. En četovodja meni, da si skavti v četi želijo *»manj rednih srečanj čete«* in manj neizpolnjenih obljub (*»manj obljub, ki potem niso izpolnjene«*). Pri tem je mislil predvsem na to, da skavtu voditelj nekaj obljubi, potem pa obljube ne izpolni. Tako skavt ne ve, ali naj zaupa voditelju, da bo obljubo izpolnil ali ne. To predstavlja strošek, saj si skavt tega ne želi, ampak si želi, da bi lahko voditelju popolnoma zaupal. Ker je odnos med skavtom in voditeljem zelo pomemben za kvalitetno delo, si tako voditelj kot skavt želita, da bi se dobro razumela, zato ocenjen *»bolj slab odnos med skavtom in voditeljem«* pri dveh skavtih pomeni strošek, za katerega se je potrebno potruditi, da se spremeni v dober odnos, torej v nagrado. Na tem mestu bi kot strošek omenila tudi odgovor štirih skavtov v klanu, ki si želijo boljše voditelje (odgovor na vprašanje *»Kaj si želiš pri skavtih?«*) in ne sme biti zanemarljiv, sploh ob dejstvu, da klanovodja svojega odnosa s skavti ni morala oceniti niti z *»dobro se razumemo«* niti s *»slabo se razumemo«*, vseeno pa se je bolj nagibala k temu, da se trenutno ne razumejo najboljše. Iz tega lahko sklepam, da je v klanu trenutni odnos med skavti in voditelji bolj strošek kot pa nagrada.

Med projekti in aktivnostmi, ki so jih skavti ocenjevali, so vsi bolj ali manj želeni tudi v prihodnosti, zato noben projekt oz. aktivnost ne predstavlja stroška. Edina aktivnost, ki je s povprečno oceno popotnikov in popotnic 2,75 najbližje temu, da bi jo lahko kategorizirala v strošek za skavte v klanu, je aktivnost raznašanje Luči miru iz Betlehema po domovih, ki se s svojo povprečno oceno giblje bolj proti temu, da si skavti te aktivnosti ne želijo v prihodnje. Če so popotniki in popotnice omenjeno aktivnost povprečno ocenili z bolj nizko oceno, pa so jo intervjuvani voditelji višje ocenili. Izstopata četovodji, katerih povprečna ocena aktivnosti je 1,5, medtem ko so krdelovodje in klanovodja aktivnost ocenili s 4 ali več. Razlika v povprečni oceni popotnikov in popotnic ter voditeljev ni zanemarljiva. Sklepam, da aktivnost predstavlja za popotnike in popotnice bolj strošek kot nagrado, medtem ko ga intervjuvani voditelji (z izjemo četovodij) dojemajo kot nagrado.

Po mnenju četovodij sta aktivnosti, ki si ju skavti v prihodnje želijo manj, raznašanje Luči miru iz Betlehema po domovih in po ustanovah v Mozirju, po mnenju klanovodje pa si skavti ne želijo več

projekta »Svet stega«, ki je bil slabše ocenjen tudi med krdelovodji (s skupno povprečno oceno 2,67), in med četovodji, katerih skupna povprečna ocena je sicer 3, kar pomeni, da četovodji menita, da je skavtom vseeno, ali se ta projekt izvaja v prihodnje ali ne, zato ga lahko kategoriziramo tudi med strošek, za katerega voditelji menijo, da si ga skavti ne želijo. Prvo omenjeno aktivnost, raznašanje Luči miru iz Betlehema po domovih, sem z vidika skavtov v klanu že interpretirala. Glede na to, da sta četovodji to aktivnost označili z zelo nizko oceno, je po njunem mnenju to strošek za izvidnike in vodnice, ki pa so aktivnost ocenili v povprečju kar visoko (4,2), iz česar lahko sklepam, da je to za skavte v četi nagrada; tukaj prihaja do razhajanj mnenj med voditelji in skavti v četi z razliko, da voditelji opredeljujejo aktivnost kot strošek, skavti pa kot nagrado. V krdelu pri ocenjevanju omenjene aktivnosti ne prihaja do bistvenih razlik med krdelovodji in skavti, saj oboji vidijo aktivnost kot nagrado.

Tudi pri drugi zgoraj omenjeni aktivnosti, raznašanju Luči miru iz Betlehema po ustanovah, ne prihaja do večjih razlik v povprečnih ocenah voditeljev in skavtov v krdelu in klanu, ponovno pa se razlikujeta oceni med četovodji in skavti v četi, kjer četovodji aktivnost označujeta kot strošek, skavti pa kot nagrado.

Projekt »Svet stega« je bil med voditelji slabše ocenjen, saj menijo, da je za skavte strošek. Povprečna ocena skavtov v krdelu, četi in v klanu je višja in je bližje dejstvu, da je to za skavte nagrada in da si ta projekt želijo tudi v prihodnje.

Iz vseh zgornjih podatkov lahko razberem, da ne prihaja do bistvenih razlik med skavti in voditelji v tem, kaj je za skavte strošek. Oboji kot strošek zaznavajo premalo raznolika srečanja, kar pomeni, da je premalo iger in aktivnosti povezanih z naravo, premalo izzivov, premalo druženja predvsem z ljudmi, ki niso iz stega Mozirje 1; oboji menijo, da je potrebno spremeniti pravila in odkupnine in da si skavti želijo več samostojnosti. V nobenem primeru si mnenja skavtov in voditeljev niso protislovna, se pa razlikujejo v tem, da so tako voditelji kot skavti med vidike delovanja, ki bi jih spremenili oz. si jih želijo manj, naštevali različne aktivnosti s skupnim imenovalcem – premalo iger, izzivov, aktivnosti v naravi, druženja; pravila oz. odkupnine. Kar skavti omenjajo kot strošek, voditelji pa tega ne izpostavljajo, so medosebni odnosi (med skavti, med skavti in voditelji in med voditelji). Dobri medosebni odnosi so vsekakor pomembni za dobro delovanje organizacije, zato se morajo voditelji zavedati tega stroška, ki bi ga bilo potrebno spremeniti. Mnenje voditeljev se posebej ne razlikuje od mnenja skavtov, ponekod so voditelji omenili kakšen vidik več, za katerega

menijo, da si ga skavti ne želijo v prihodnje oz. bi ga spremenili, skavti pa tega niso posebej izpostavljali (npr. voditelji menijo, da si skavti v krdelu želijo spremeniti celoletno rdečo nit; prav tako menijo, da si skavti v četi želijo daljši potep, več vodovih izhodov itd.). Ti vidiki se predvsem nanašajo na izvajanje programa, sprememba teh vidikov pa bi pripomogla k bolj raznolikem in zanimivem programu, kar je tudi želja otrok.

Do več razlik prihaja pri ocenjevanju projektov, kjer so povprečne ocene voditeljev v večini primerov nižje od ocen skavtov. Menim, da do tega prihaja predvsem zaradi tega, ker so voditelji veliko bolj kritični do izvajanja projektov in aktivnosti v primerjavi s skavti in bodo prej projekt ocenili z nižjo oceno, kot pa z višjo. Kljub temu pa voditelji dobljenih rezultatov ne smejo zanemariti, ampak jih je potrebno upoštevati pri načrtovanju nadaljnjih aktivnosti.

4.3.2 Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 ne obstajajo in bi morali obstajati?

Vidiki delovanja v stegu Mozirje 1, ki ne obstajajo in bi morali obstajati, so predlogi. Predlog pomeni vidik delovanja, ki si ga skavti želijo na novo. Glede na skavtsko vejo so predlogi različni. Volčiči in volkuljice si predvsem želijo, da bi imeli v krdelu več aktivnosti, ki so sicer značilne za četo – *»spanje v šotoru«, »uporaba nožev«, »delo v naravi«, »učenje preživetja v naravi«* in *»potep«*. En skavt iz krdela omenja, da si želi *»spoznavati znamenitosti«*. Izvidniki in vodnice si na novo želijo taborov in druženja z drugimi četami (*»srečanje drugih čet ali taborov s kakšno drugo četo«*), udeležbo na nočni igri kraja zastave (*»kraja zastav drugim četam«*) in *»potovalni tabor«*. Popotniki in popotnice pa si želijo *»tabor v tujini«, »prostovoljne akcije izven države«, »novo vodstvo«, »nove igre«* in nova dobrodelna dejanja (*»morda bi lahko npr. v postnem času vsaka skupina eno srečanje namenila obisku ostarelih v Gornjem Gradu in se z njimi pogovarjala«*).

Tudi voditelji menijo, da si skavti v krdelu želijo aktivnosti, ki so značilne za četo (*»straže, pot preživetja – IV zadeve«*). Menijo, da želijo skavti preizkusiti nekaj, kar je za večino skavtov novo (*»Nekaj takega, da imata največ eden ali dva izkušnje, vsi ostali pa ne in je za njih dejansko nekaj novega.«*); usvojiti novo znanje in se naučiti nove igre. Prav tako menijo, da si skavti želijo več druženja z drugimi skavti, spoznavati nove ljudi (*»Da bi kam šli, v drug kraj in bi tam dan preživeli z drugim krdelom.«* – *»Spoznati druge ljudi, ki so bili v misijonih, pomagali drugim.«*) in *»sodelovati pri novih dejavnostih«*. V naštetih predlogih je mnenje voditeljev in skavtv podobno, razlikujejo se le v nekaterih drugih predlogih. Četovodja meni, da si skavti v četi želijo, da *»bi bil*

voditelj kdaj prisoten na vodovem srečanju«. Tega predloga izvidniki in vodnice ne omenjajo, iz stroškov pa lahko razberem, da si skavti v četi želijo več vodovih srečanj, iz tega pa na podlagi mojih triletnih izkušenj voditeljstva v četi sklepam, da si želijo več samostojnosti (vodova srečanja so iz metodološkega vidika pomembna ravno zaradi tega, ker dajejo skavtom večji občutek samostojnosti in odgovornosti) kar pomeni, da si verjetno ne želijo, da bi bil voditelj prisoten na vodovem srečanju, ker bi to pomenilo, da bi bili manj svobodni in manj samostojni. Prav tako četovodji menita, da si želijo na novo uvesti »*vodove izhode*« in »*sodelovanje na državnih skavtskih tekmovanjih*«. Obeh vidikov izvidniki in vodnice ne omenjajo med predlogi, vendar lahko v kategoriji nagrad opazim, da skavti izpostavljajo to, da si želijo več izhodov, torej mnenje voditeljev, da si skavti želijo na novo vodovih izhodov, ni kontradiktorno mnenju skavtov, le da skavti niso specifično omenili, da si želijo vodovih izhodov (ki jih v stegu Mozirje 1 ne izvajamo), ampak si želijo na splošno več izhodov. Predlog »*sodelovanje na državnih skavtskih tekmovanjih*« skavti ne omenjajo eksplicitno, omenjajo pa (v nagradah in stroških), da si želijo več druženja z drugimi skavti, kar lahko zadovoljijo z udeležbo na skavtskih tekmovanjih, zato menim, da lahko tudi ta predlog uvrščam med aktivnosti, ki si jih želijo na novo. Omenila bi še predlog klanovodje, ki meni, da si popotniki in popotnice želijo več samostojnosti (*»biti prepuščeni sami sebi«*). Iz odgovorov anketnih vprašalnikov ni nikjer zaznati, da bi si popotniki in popotnice želeli več samostojnosti, zato sklepam, da predloga ne morem posplošiti na skavte v klanu. Kot zadnje bi omenila še izpostavljen predlog, kjer voditelji menijo, da si izvidniki in vodnice želijo na novo taborov ali srečanj z drugimi četami. V kategoriji nagrad lahko vidim, da se večkrat pojavi želja po tem, da bi bilo več srečanj z drugimi četami, iz česar lahko sklepam, da to že obstaja in da napisan predlog ni nekaj novega. Vendar ni povsem tako. Izvidniki in vodnice se srečujejo z drugimi skavti iz čete ob nacionalnih dogodkih, kjer je na enem mestu več izvidnikov in vodnic iz več stegov. Njihove predloge sem razumela kot to, da si želijo, da bi četa stega Mozirje 1 imela sama srečanje ali tabor z neko drugo četo, kar je za mozirsko četo nekaj novega, saj do sedaj četovodje tega niso izvajali. Vseeno pa več takšnih srečanj, tudi na nacionalni ravni, predstavlja za skavte nagrado.

4.3.3 Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 obstajajo pri skavtih in si jih skavti želijo tudi v prihodnje?

Vidiki delovanja stega Mozirje 1, ki že obstajajo pri skavtih in si jih želijo tudi v prihodnje, so t. i. nagrade. Nagrada v jeziku teorije racionalne izbire pomeni zeleno stanje, ki človeku prinese zadovoljstvo. Kaj je za skavta nagrada v skavtstvu, sem sklepala na podlagi tega, da si nekega

vidika delovanja želi več, oz. je že sedaj popolnoma zadovoljen z določenim vidikom. To pomeni, da sem kot nagrado kategorizirala vse vidike delovanja, ki že obstajajo; tiste, ki ne obstajajo in bi morali obstajati (kar pomeni, da so tudi ti vidiki delovanja nagrade, ker so želeni), sem kategorizirala v predloge.

Nagrada, ki najbolj izstopa iz vseh odgovorov anketnih vprašalnikov, izvedenih z otroci, je druženje s prijatelji in drugimi ljudmi. V odgovorih je moč zaslediti, da so anketiranci postali skavti zaradi »prijateljev«, »dobre družbe« in »ker se radi družijo«. Veliko skavtov si želi »spoznavati nove ljudi« in »nove skavte«, kar sovpada z odgovorom, da si želijo »več druženja z drugimi stegi« ali posameznimi skavtskimi vejami. Tudi iz odgovora, kdo je skavta navdušil nad skavti, kjer izstopa odgovor »prijatelji«, lahko sklepamo, da so prijatelji in druženje z njimi tisto, kar je velika nagrada za skavte. Poleg tega izstopa tudi nagrada, kjer si skavti želijo čas preživeti v naravi (»ker smo veliko v naravi«, »počutim se bližje naravi«, »ker sem zaradi skavtov več v naravi«). Nekaj anketiranih skavtov omenja, da jim je pri skavtih všeč to, da pomagajo drugim ljudem in da delajo dobra dela za sočloveka (»ker hočem pomagati drugim«; »če lahko včasih z malenkostjo (pa naj bo to samo obisk v domu za ostarele ali služenje na izhodu) osrečim sočloveka«). Pri navajanju stroškov sem opazila, da se večina skavtov dobro razume z voditelji (tak odgovor je obkrožilo 51 skavtov), kar so skavti v krdelu tudi večkrat napisali v nekaj odgovorih na zastavljena vprašanja (»ker so voditelji zelo dobri do njih«; »ker so voditelji vljudni, prijazni, spoštljivi«; »ker so voditelji super«). Če je slab odnos z voditelji strošek, je potem dober odnos nagrada, ki si jo skavti želijo. Skavti pričakujejo in si želijo pri skavtih dobiti novo znanje in usvojiti nove veščine (»se naučiš nekaj novega«; »ker se vedno naučiš česa novega«). K temu spada tudi želja po učenju preživetja v naravi, kamor štejemo »bivakiranje«, »kuhanje na ognju« in »spanje na prostem in v šotoru«. Že pri stroških sem napisala, da skavti menijo, da je premalo aktivnosti, povezanih z naravo, premalo izzivov in iger, kar pa sem opazila tudi pri kategoriziranju nagrad, saj so skavti veliko izpostavljali to, da si želijo »izzive«, »pot preživetja«, veliko iger (»se igramo«), zabave (predvidevam, da so skavti s tem predlogom mislili na več aktivnosti, na več druženja s prijatelji in z drugimi in na bolj sproščena srečanja, kar sem omenila že prej); izpostavili so tudi želje po taborih oz. dogajanju na taboru (»ker bi radi hodili na tabore«; »kako je fajn na taborih«; »ker uživam v taborjenju«). Pojavlja se dvom, ali si skavti primarno želijo tabore zaradi aktivnosti (kar je namen voditeljev), ali predvsem zaradi tega, da lahko gredo od doma in so s prijatelji. To pomeni, da jim tabor predstavlja predvsem vidik delovanja, kjer se lahko družijo s prijatelji, ne pa toliko zaradi samih aktivnosti. Če to drži, potem je tabor kompenzator, in ne nagrada. Kljub vsemu pa na podlagi izkušenj menim, da

je za večino skavtov tabor nagrada predvsem zaradi vseh aktivnosti, ki vključujejo tudi druženje s prijatelji. Iz odgovorov lahko razberem, da je za skavte nagrada tudi, da jim skavtstvo ponuja nekaj novega in drugačnega v primerjavi z drugimi organizacijami (*»zaradi posebnega načina preživljanja prostega časa/življenja, ki ga skavtstvo prinaša«*; *»skavt sem zato, ker sem želela nekaj novega«*); da si pri skavtih pridobijo nove izkušnje, ki so za anketirane skavte pomembne (*»ker pridobivaš nove izkušnje«*); kot nagrado so navedli tudi vero, ki je temelj katoliškega skavtstva. Predvsem so izpostavljali to, da so lahko s pomočjo skavtskih aktivnosti bolj povezani z Bogom in zadovoljujejo *»potrebo po duhovnosti«* in po stiku z Bogom. V tem primeru bi lahko skavtske aktivnosti kategorizirala med kompenzatorje, saj aktivnosti služijo temu, da zadovoljujejo potrebo po stiku z Bogom, ki je nagrada, vendar pa lahko iz vseh ostalih odgovorov sklepam, da so tudi aktivnosti in vsi drugi naštet vidiki delovanja stega Mozirje 1 nagrada; to, da je preko aktivnosti skavt lahko še bližje Bogu, pa je le dodatna nagrada, ki si jo skavti želijo. Da je vera in odnos z Bogom nagrada, lahko razberem tudi iz odgovora na vprašanje *»Kako pomemben je Bog v tvojem življenju?«*, kjer je povprečna ocena tako pri voditeljih kot tudi pri skavtih precej visoka (8,87 in 9), kar nakazuje na veliko pomembnost Boga v skavtovem in voditeljevem življenju.

Predvsem iz odgovorov popotnikov in popotnic lahko sklepam, da skavti kot nagrado dojemajo tudi osebno rast posameznika (*»ker si s skavtstvom krepim osebno rast«*), kjer pridobiš in si izoblikuješ vrednote (*»pridobivam pomembne vrednote«*) in *»spoznavaš samega sebe«*. Všeč jim je tudi, da so sprejeti takšni, kot so (*»pomembno je to, da se vživiš in si to, kar si«*; *»skavt sem zato, ker lahko pokažem to, kar zares sem, počutim se sprejeto«*), in da se učijo koristnih stvari za življenje (*»zaradi koncepta skavtstva, kot je učenje raznih veščin, ki ti zelo pomagajo v življenju«*). Skavt v klanu je izpostavil tudi željo po več *»pogovorih o aktualnih temah«*, skavtom v krdelu pa veliko pomeni *»prosti čas«*, ko so prosti vseh obveznosti, ki jim jih dajo voditelji.

Če kategoriziram odgovore na vprašanje *»Kaj si želiš pri skavtih?«*, lahko vidim, da odgovori bistveno ne odstopajo od zgoraj navedenih nagrad. Skavt si želijo predvsem več izzivov (pot preživetja, kuhanje v naravi, bivakiranje ...), več iger, izhodov in izletov. Majhen procent skavtov je omenil, da si želijo več vključenosti v priprave dejavnosti. Trije skavti so omenili, da si želijo daljši potep, piknike in druženje z drugimi stegi. Glede na to, da so to vidiki delovanja v stegu Mozirje 1, ki že obstajajo in si jih skavti želijo še več, lahko to kategoriziram v nagrade.

Med projekti in aktivnostmi, naštetimi v anketnem vprašalniku, so vsi ocenjeni z dobro povprečno

oceno, kar pomeni, da si jih skavti želijo tudi v prihodnje; posledično lahko sklepam, da so ti izvajani projekti za skavte nagrada. Izstopajo zgolj projekti, ki sem jih omenila že pri analiziranju stroškov in za katere sem v dvomih, ali je to nagrada ali strošek. Da bi lahko z večjo verjetnostjo trdila, da so našeti projekti nagrada, strošek oz. kompenzator, bi morala narediti podrobnejši anketni vprašalnik.

V primerjavi s skavti posameznih skavtskih vej, ki so izpolnjevali anketni vprašalnik, tudi voditelji menijo, da si skavti želijo predvsem veliko igre, aktivnosti (povezanih z naravo), izzive, pridobivanje novih izkušenj in učenje novih veščin oz. pridobivanje novega znanja. Voditelji (kot tudi skavti) prav tako menijo, da si skavti želijo biti veliko v stiku z naravo in se predvsem družiti s prijatelji. Nekaj voditeljev je še izpostavilo, da je skavtstvo atraktivno zato, ker ponuja nekaj novega (*»je ena akcija, ki je do sedaj niso poznali«*; *»skavti dajo nekaj drugega kot kakšne druge dejavnosti«*) in ker je programsko gledano pri skavtih široka ponudba različnih aktivnosti, ki skavte pritegnejo (*»so takšne situacije, da jih kakšna druga institucija ne more ponuditi na tako široki ponudbi«*). Iz tega sklepam, da je ta »drugačnost« nagrada za skavte, kar potrjujejo tudi odgovori anketiranih skavtov. Voditelji vidijo tabor kot veliko nagrado za skavte, ob tem pa četovodja meni, da si skavti želijo več izhodov in več vodovih srečanj, kar so omenili tudi skavti; zato lahko izhode in vodova srečanja kategoriziramo kot nagrado, ki si jo želijo skavti in ki jo kot nagrado zaznavajo tudi voditelji. Krdelovodja in četovodja omenita, da si skavti želijo pomagati drugim ljudem (*»rad pomaga ljudem«*), klanovodja pa meni, da skavtom predstavlja nagrado tudi to, da so lahko preko skavtstva boljši in da lahko tako naredijo nekaj zase. To pomeni, da je skavtom pomembno, da tudi sami dobijo nekaj iz skavtstva in ne samo to, da dajejo drugim svoj čas in talente. Glede na to, da so skavti (popotniki in popotnice) v svojih odgovorih navajali, da jim je pri skavtih všeč to, da si pridobijo neke vrednote in osebno rastejo, se mnenje klanovodje in želje skavtov ujemajo. Krdelovodje še menijo, da si skavti želijo bolj sooblikovati program (*»da bi oni kot VV pripravljali nekaj za druge«*), kar je prav tako izpostavilo nekaj skavtov. Za razliko od voditeljev (tudi krdelovodij), ki kot nagrado opredeljujejo različne ceremonije in ambientacijo, pa skavti tega v svojih odgovorih ne omenjajo, zato bi bilo napačno, če bi omenjeno voditeljevo mnenje upoštevala kot resnično nagrado za skavte. Da bi lahko to trdila z večjo verjetnostjo, bi potrebovala več podatkov. Tako kot skavti tudi voditelj v krdelu meni, da skavtom veliko pomeni občutek sprejetosti (*»da se počutijo del nečesa«*), četovodja pa izpostavi še skavtsko mašo (*»Maše so drugačne.«*) in sproščeno vzdušje pri skavtih (*»vzdušje je sproščeno«*) kot zelen vidik delovanja.

Med naštetimi projekti voditelji ocenjujejo, da so vsi projekti (razen omenjenih med stroški) zeleni, kar pomeni, da lahko večino projektov kategoriziram med nagrade, ki si jih skavti želijo.

Pri odgovorih na vprašanje »Kaj si skavti želijo pri skavtih?« se mnenje voditeljev ne razlikuje bistveno od mnenja skavtov. Voditelji ocenjujejo, da si skavti želijo več izzivov, izletov, izhodov in več iger. En voditelj meni, da si skavti želijo več sodelovati pri pripravi aktivnosti.

Iz vseh teh odgovorov lahko povzamem, da tudi tukaj ne prihaja do pomembnejših razlik v dojemanju nagrad pri skavtih in pri voditeljih. Kot zadnje bi še omenila odnos med voditelji in skavti. Tako kot skavti tudi voditelji v večini odnos med njimi in skavti ocenjujejo kot dober odnos, kar pomeni, da je takšen odnos nagrada tudi za voditelje, poleg tega pa lahko iz takšne podobnosti sklepam na to, da ne prihaja do nekih utvar pri voditeljih, da se s skavti razumejo dobro, saj so skavti potrdili voditeljeve odgovore o dobrem odnosu med njimi. Izjema je klanovodja, interpretacijo njenega odgovora pa sem omenila že v stroških.

4.3.4 Kateri so vidiki delovanja stega Mozirje 1, ki jih lahko opredelimo kot kompenzatorje oz. so nadomestek za tiste vidike, ki si jih skavti želijo?

Kompenzator je nadomestek za nagrado. To pomeni vidik delovanja, ki sam po sebi ne prinaša zadovoljstva, ampak so za njim skrite druge želje in hotenja. Na podlagi svojih izkušenj skavtskega voditeljstva sem iz odgovorov anketiranih skavtov (otrok) poskušala izluščiti tiste, za katere menim, da napisani vidik delovanja ni sam po sebi nagrada, ampak je nagrada nekaj drugega, kar skavt dobi z uresničitvijo tega vidika delovanja. Po mojem mnenju je kompenzator »*taborni ogenj*«, ki ga omeni skavt v krdelu kot atraktivno aktivnost. Menim, da taborni ogenj sam po sebi ni toliko pomemben, kot je pomembno to, da se lahko skavti ob njem družijo, smeji in pojejo. Druženje je za skavte zelo pomembna nagrada, kar so potrdili tudi anketni odgovori. Družili bi se lahko tudi brez tabornega ognja, res pa je, da le-ta naredi drugačno vzdušje; ob njem se zberejo vsi skavti, ki so na taboru in izvajajo različne igre. Taborni ogenj ni povsem zanemarljiv, vendar menim, da je ob njem samem pomembno predvsem to, da skavtom prinese medsebojno druženje, sproščeno ozračje in igre. Slednje je za njih prava nagrada, taborni ogenj pa je kompenzator.

Kompenzator, ki za sabo »skriva« druženje kot resnično nagrado, pa ni samo taborni ogenj, ampak v to kategorijo štejem tudi »*aktivnosti po skavtskih srečanjih*«, skavtske dogodke (»*si ne*

predstavljam več življenja brez skavtskih dogodkov«), »obiskovanje projektov drugih klanov« in obiskovanje nacionalnih projektov (»želim si več takšnih projektov, kot je „Odrolaj“...«) ter željo po več »izhodih«. Ponovno sklepam, da si skavti to želijo predvsem zaradi medsebojnega druženja in ne toliko zaradi projekta oz. aktivnosti same. V ta sklop kompenzatorjev štejem tudi željo po »akcijah, kot so prodaja keksov, izdelava voščilnic, dobrodelni koncert ...« in do določene mere »skavtsko mašo«, ki je na podlagi mojih izkušenj pri večini skavtov kompenzator za nagrado – več stika z naravo (skavtske maše so pogostokrat v naravi), stik s prijatelji, poleg tega pa so skavtske maše bližje otrokom zaradi dogajanja pri maši (več mladinskega petja, bolj sproščeno vzdušje, pridige so prilagojene mladim itd.). Seveda kljub temu nekaterim skavtom skavtska maša predstavlja stik z Bogom in boljšo povezanost z njim, iz česar sklepam, da je za te skavte skavtska maša nagrada (in sem jo kot nagrado opredelila tudi pri nagradah), vendar sklepam, da je za druge skavte to kompenzator za dosego neke druge nagrade.

Do neke mere je želja po več srečanjih (tako rednih kot tudi vodovih) prav tako kompenzator, saj menim, da je resnična nagrada pri nekaterih druženje s prijatelji (predvsem pri tistih, ki niso iz Mozirja oz. si niso med seboj sošolci, zato se najlažje družijo pri skavtih), pri želji po več vodovih srečanjih pa je nagrada tudi to, da so izvidniki in vodnice na vodovem srečanju bolj svobodni in samostojni, saj njihovega dela ne nadzoruje voditelj. Povprečen izvidnik in vodnica, ki je v četi ravno v času pubertete, si v tem obdobju želi, da ga starši/učitelji/voditelji ne bi toliko nadzorovali in bi mu dali več svobode ter s tem pokazali, da mu zaupajo. Zato je želja po več vodovih srečanjih bolj kompenzator kot nagrada, nagrada pa je tista samostojnost, ki jo dobijo ob teh srečanjih.

Na splošno je skavtstvo lahko kompenzator za to, da skavtom v prostem času ni dolgčas in »da zapolnijo prosti čas med vikendi in počitnicami«. Nagrada je v tem primeru aktivno preživljanje prostega časa, skavtstvo pa kompenzator, saj bi se lahko skavt z namenom, da zapolni čas med počitnicami in vikendom, udeležil tudi kakšnih drugih aktivnosti. Pri istem kompenzatorju je lahko nagrada tudi to, da skavt ni osamljen, ampak je v družbi, ni sam doma (»da ne bi bila vedno sama doma in zaradi osamljenosti«; »občutek, da veš, da nisi sam«).

Za skavta v klanu skavtstvo predstavlja tudi dejavnost, ob kateri se lahko sprosti (»Mislim, da sem skavt še zmeraj zato, ker se tu sprostim.«). Sklepam, da je skavtstvo zgolj kompenzator, ki nadomešča pravo nagrado – sprostitev.

Odgovore voditeljev nisem kategorizirala med kompenzatorje, ker sem jih v intervjuju poskušala voditi tako, da so mi naštevali konkretne aktivnosti, ki si jih skavti želijo oz. ne želijo. To pomeni, da so voditelji praviloma naštevali nagrade ali stroške in ne kompenzatorje, ki bi bili nadomestki za nagrade.

5 RAZPRAVA

Iz celotne primerjave analize podatkov opazim, da ni velikih razlik v razmišljanju skavtov in v razmišljanju voditeljev. Praviloma vsi razmišljajo o enakih vidikih delovanja stega Mozirje 1, le poimenujejo jih drugače, oz. eni izpostavijo en vidik delovanja, drugi pa drugega, v obeh vidikih pa lahko prepoznamo skupni imenovalec, ki je najpogostejše druženje, igra, stik z naravo, izzivi, pravila in odkupnine, tabor ali medosebni odnosi. Kljub temu ugotovitev ne smem preveč posploševati, ampak je treba vidike delovanja, ki jih voditelji omenjajo, skavti pa ne, preveriti pri skavtih, ali to res drži ali ne.

Med bistvenimi vidiki delovanja, ki že obstajajo v stegu Mozirje 1 in je želeno, da obstajajo še naprej, so različne igre, druženje med skavti in drugimi ljudmi, izzivi, stik z naravo in tabori. Bistveni vidiki delovanja, ki obstajajo v stegu Mozirje 1 in bi bilo bolje, če ne bi obstajali, so predvsem povezani s količino izvajanja posameznih aktivnosti in projektov. Skavti kot strošek opredeljujejo predvsem premalo druženja, premalo igre in premalo stika z naravo. Strošek predstavljajo tudi pravila in odkupnine, ki bi jih najraje ukinili oz. spremenili tako, da bi bili skavti bolj svobodni in samostojni.

Med vidiki delovanja, ki ne obstajajo v stegu Mozirje 1 in bi bilo prav, da bi obstajali, v klanu izstopa tabor in prostovoljske akcije v tujini, v četi si želijo na novo predvsem srečanj in taborov z drugimi četami, v krdelu pa želijo uvesti bolj izvidniške aktivnosti, kot so učenje preživetja v naravi, potep itd.

Glede na moje izkušnje v skavtstvu sem nekaj vidikov delovanja kategorizirala kot kompenzator, kjer je le-ta najpogostejše nadomestek za druženje, ki je po mojem mnenju resnična nagrada. To pomeni, da si skavti želijo z napisanim vidikom delovanja doseči to, da se družijo, spoznavajo nove ljudi in navezujejo nove stike. Prav tako lahko preko določenih vidikov delovanja skavti dosežejo večjo samostojnost, ki je glede na moje izkušnje prav tako ena izmed nagrad.

Rezultati, dobljeni s pomočjo te raziskave, govorijo v prid teoriji racionalne izbire. Opazila sem, da je popolnoma resnično, da se vse dogajanje in odločanje vrti okoli tega, kaj je za nekoga nagrada, kaj strošek in kaj kompenzator. Če skavtom ukinemo kakršnokoli druženje z drugimi skavti ali pa aktivnosti v naravi, sem prepričana, da bi posledično izgubili lepo število članov v stegu Mozirje 1.

To pomeni, da bi z ukinitvijo nagrad bil strošek tako velik, da bi, po mojem mnenju, skavti prenehali hoditi k skavtom. Iz tega ugotavljam, da se tudi skavti za članstvo odločajo na podlagi stroškov in nagrad, pri čemer mora biti razlika med količino stroškov in količino nagrad v prid nagradam. Seveda niso zanemarljivi niti kompenzatorji, ki sicer v manjši meri privlačijo otroke, da se pridružijo skavtom; kljub vsemu so pomembni za nekaj skavtov, ki preko le-teh dobijo želeno nagrado. Kompenzator je v tem primeru na nek način strošek, ki je proti nagradi, ki jo skavt prejme, tako majhen, da ga je skavt pripravljen sprejeti. Potrebno se je zavedati, da na takšen način delujejo prostočasne in prostovoljne organizacije, kamor spada tudi Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov. Človeka nič ne sili v članstvo v takšni organizaciji, zato lahko kadarkoli izstopi. Najpogosteje izstopi prav zaradi tega, ker ima s članstvom več stroškov kot pa nagrad, česar si nihče ne želi. Mesec (Flaker 1988: 63) omenja protislovje med možnostjo avtonomno motiviranih dejavnosti in dejansko heteronomno motiviranimi in s tem nakazuje na strošek, zaradi katerega člani pogostokrat izstopijo iz organizacije. Gre za protislovje, ki nakazuje, da si člani želijo enih dejavnosti, organizacija oz. voditelji pa spodbujajo k drugim. Kadar organizacija zanemara želje članov, je to za člane strošek, zaradi katerega odidejo. Pogosto voditelji sploh ne vedo, zakaj je član odšel, zato je pomembno konstantno preverjati želje članov in jih čim bolj vključevati v namene in cilje organizacije. Na takšen način deluje kreativna skupina, ki sledi ustvarjalnemu orgazmičnemu ciklusu. Skupina se v največji meri trudi zadovoljiti želje posameznih članov, zato je tudi uspešna. Članstvo v takšni skupini ne upada. Imeti kreativno skupino pa ni tako lahko. Največkrat se pojavi vmesna skupina, ki je med kreativno in destruktivno. Ta skupina želi zadovoljevati želje članov, vendar ji to ne uspe vedno. Tudi skavti stega Mozirje 1 niso izjema, ampak zgolj potrjujejo dejstvo, da je največ vmesnih skupin. Vmesna skupina se želi čim bolj približati ustvarjalnemu orgazmičnemu ciklusu, vendar pa ima, za razliko od kreativne skupine, vzpone in padce, ki jih poskuša čim bolj premostiti. Idealno bi bilo, da bi se voditelji ves čas spraševali, kaj je za člane nagrada in kaj strošek, vendar najpogosteje ravno zaradi tega, ker se tega ne sprašujejo, prihaja do padcev. Padec pomeni odhod članov, nizko udeležbo na aktivnostih ali kaj podobnega, kar si voditelji ne želijo in kar za voditelje organizacije pomeni strošek. Pri vsem tem je pomembna količina socialnega kapitala, ki se z zadovoljevanjem želja in z izpolnitvijo nagrad veča, manjša pa z vedno večjimi stroški, ki ne prinašajo zadovoljstva.

Glede na to, da je katoliška vera temelj katoliškega skavtstva, iz katoliške vere pa izhajajo določene vrednote in temeljna načela, ki jim sledi katoliško skavtstvo, lahko iz analiziranih odgovorov anketiranih skavtov ocenim, da je tudi za skavte vera pomemben dejavnik. Vera sicer ni glavni

razlog, zaradi katerega bi se skavti včlanili v ZSKSS, je pa dejavnik, ki jih dodatno motivira, da postanejo člani katoliškega skavtstva. Predvidevam, da je pri mlajših skavtih (krdelo in delno tudi četa) to predvsem pomembno za verne starše, ki v katoliškem skavtstvu vidijo dodaten dejavnik oz. aktivnost, ki jim pomaga pri vzgoji otrok v duhu katoliških vrednot, ki jim tudi sami sledijo. Prav tako iz analiziranih rezultatov predvidevam, da skavti preko skavtske duhovnosti lažje vzpostavijo stik z Bogom in poglobijo svojo duhovnost, saj sta duhovnost in vera predstavljena na preprost način, pogostokrat preko različnih aktivnosti in stika z naravo. Tako skavti dojamejo pomembnost Boga in vere Vanj pri reševanju življenjskih stvari in pri osmišljanju sveta okoli njih.

Vse to je pomembno tudi za prakso socialnega dela. Glede na to, da se socialni delavci in socialne delavke zaposlujejo tudi v zasebnem sektorju, kjer je vedno »boj za preživetje«, je ključ do uspešnega dela to, da se zavemo, da imajo uporabniki različne želje, torej različne nagrade in različne stroške, ki lahko ob neupoštevanju tega terjajo slabe programe in slabe rezultate, kjer socialni delavec ne dela več za uporabnika, ampak proti njemu. Socialni delavec si zagotovo ne bi smel privoščiti, da bi delal nekaj, kar je v nasprotju uporabnikovim željam, saj je to kontradiktorno delovnemu odnosu, kjer mora izhajati iz uporabnika in iz njegovih želja. Seveda to ni pomembno le za socialne delavce v nevladnih organizacijah, ampak tudi za tiste v javnem sektorju. Čeprav se v javnem sektorju socialni delavci ne morejo tako prilagajati uporabnikovim željam kot v zasebnem sektorju, je vseeno pomembno, da vedo, da za kakršnokoli uporabnikovo reakcijo in vedenjem »stoji« teorija racionalne izbire in da se, kljub določenim omejitvam, trudijo v svoj program in delovne obveznosti čim bolj vključiti raziskovanje nagrad, stroškov in kompenzatorjev pri svojih uporabnikih.

Glede na velikost populacije, ki sem jo uspela anketirati oz. intervjuvati, sem prepričana, da so dobljeni rezultati dovolj reprezentativni, da jih lahko posplošim na celoten steg Mozirje 1. Ne upam pa trditi, da bi lahko podatke posplošila na vse skavte v Sloveniji, saj bi za takšno posplošitev potrebovala več izpolnjenih anketnih vprašalnikov in intervjujev skavtov iz več stegov v Sloveniji.

6 SKLEPI

- Naše življenje in odločanje se vrti okoli teorije racionalne izbire.
- Nad skavtsko dejavnostjo skavte najbolj navdušujejo prijatelji, sledijo bratje oz. sestre in starši.
- Skavti si povprečno želijo v prihodnje izvajati vse projekte in aktivnosti, ki so se izvajali v letu 2010/2011.
- Skavti si želijo predvsem veliko aktivnosti, povezanih z naravo, izzivov, iger in večdnevni izhodov.
- Skavti se večinoma dobro razumejo z voditelji.
- Povprečno ima Bog v njihovem skavtskem življenju pomembno mesto.
- Vsi skavti v stegu Mozirje 1 pripadajo katoliški veroizpovedi.
- Večina skavtov se udeležuje maše ali drugega bogoslužja redno, enkrat na teden.
- Skavti si želijo druženja z drugimi stegi v Sloveniji in druženja oz. spoznavanja novih ljudi.
- Skavti si želijo aktivnosti, kjer pomagajo sočloveku.
- Skavti si želijo veliko stika z naravo.
- Skavti se želijo v skavtstvu naučiti nekaj novega, usvojiti novo veščino.
- Skavt v skavtstvu osebno raste in si izoblikuje pomembne vrednote.
- Skavti bi spremenili pravila in odkupnine.
- Skavti ne marajo statičnega dela in moraliziranja.
- Skavti si želijo več prostega časa.
- Skavti si želijo taborov in dobrodelnih akcij v tujini.

7 PREDLOGI

Glede na obdelano in prebrano literaturo, svoje izkušnje in opažanja, dobljene rezultate raziskave med skavti in voditelji v stegu Mozirje 1 podajam naslednje predloge, namenjene predvsem voditeljem:

- Voditelji naj aktivnosti in projekte načrtujejo tako, da jih bo čim več izvedenih v naravi.
- Voditelji naj v prihodnosti načrtujejo srečanja z drugimi skavti.
- Klanovodja naj preveri, ali še vedno obstaja želja po boljših voditeljih in če obstaja, jo naj poskuša čim bolje izpolniti.
- Ob koncu leta naj voditelji izvedejo preverbo celotnega leta z vsemi skavti. Tako bodo sproti preverjali, kakšne so njihove želje.
- Voditelji naj tudi med letom pri skavtih preverjajo, ali so načrtovane aktivnosti zelene ali ne.
- Voditelji naj v načrtovanje aktivnosti vključijo skavte.
- Skavti in voditelji naj skupaj oblikujejo pravila in posledično odkupnine.
- Voditelji naj poskrbijo za atraktivno predstavitev in učenje novih veščin. Pri tem naj se trudijo, da bo učenje čim bolj aktivno s čim manj teoretiziranja.
- Klanovodja naj poskrbi za udeležbo popotnikov in popotnic na taboru oz. dobrodelni akciji v tujini.
- Voditelji naj v program taborov in izhodov vključijo več prostega časa.
- Voditelji in skavti naj načrtujejo več večdnevni izhodov.
- Ob ponovnem izvajanju raziskave se lahko le-ta izboljša z dodatnimi vprašanji (npr. Zakaj bi skavt prenehal hoditi k skavtom? Itd.).

Poleg zgoraj naštetih predlogov za skavtske voditelje Fakulteti za socialno delo predlagam, da teorijo racionalne izbire vključi v učni načrt, saj se mi zdi pomembna za dobro prakso socialnega dela.

8 LITERATURA IN VIRI

8.1 LITERATURA

Arnuš, N. (2004). **Mladi prostovoljci v Zvezi tabornikov Slovenije**. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. (diplomsko delo)

Cevc, M., Remškar, A. (ur.). (2004). **Dvigni peruti: priročnik za skavtske voditeljice in voditelje**. Ljubljana: Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov.

Črnič, A. (2001). **Teorija in praksa definiranja religije**. Teorija in praksa: družboslovna revija 38, 6: 1004–1016.

Dragoš, S. (2007). **Skupnostno socialno delo**. Skripta 2007/2008. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Dragoš, S., Leskošek, V. (2003). **Družbena neenakost in socialni kapital**. Ljubljana: Mirovni inštitut, Inštitut za sodobne družbene in politične študije.

Drofenik Štibelj, L. (2008). **Sociologija (religije) kot znanost**. Revija Tretji dan 37, 1–2: 67–77.

Gril, A. (2006). **Prosti čas mladih v Ljubljani**. Ljubljana: Pedagoški inštitut.

Haralambos, M., Holborn, M. (1999). **Sociologija: teme in pogledi**. Ljubljana: DZS.

Jogan, M. (1995). **Sodobne smeri v sociološki teoriji: makro in mikro pristop**. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Kuhar, M., Leskošek, V. (2008). **Mladinsko delo na lokalni ravni: primerjalna analiza petih držav**. Revija Socialna pedagogika 12, 4: 325–343.

Lavrič, M. (2007). **Sodobne aplikacije teorije racionalne izbire na področju sociologije religije**. Revija Družboslovne razprave 23, 56: 39–55.

Mesec, B. (1988). **Problematika organiziranih oblik delovanja mladih v prostem času**. V: Flaker, V. (ur.) (1988). Skupinska dinamika v skupnosti. Ljubljana: Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Višja šola za socialne delavce. (61–66).

Mesec, B., Rihter, L. (2007). **Metodologija raziskovanja v socialnem delu II s statistiko**. Študijsko gradivo. 2. izdaja. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Mrgole, A. (2003). **Kam z mularijo?: načela kakovosti neformalnega dela z mladimi**. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Urad Republike Slovenije za mladino.

Petkovšek, Š. (2002). **Metoda popotnic in popotnikov v skavtski vzgoji Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov**. Univerza v Ljubljani: Pedagoška fakulteta. (diplomsko delo)

Polak, L. (2010). **Vključenost otroka z bulozno epidermolizo v prostočasne aktivnosti**. Ljubljana: Fakulteta za zdravstvene vede. (diplomsko delo)

Randall, R., Southgate, J., Tomlinson, F. (1988). **Skupinska dinamika v skupnosti ... ali – Ni treba, da so vaši sestanki tako neznosni**. V: Flaker, V. (ur.) (1988) Skupinska dinamika v skupnosti. Ljubljana: Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Višja šola za socialne delavce. (1–52).

Remenik, J., Ločan, N., Simonič, B., Koren, A. (ur.) (2011). **Življenje je igra – svet je igrišče! Zbornik ob 10-letnici stega Mozirje 1**. Mozirje: samozaložba.

Stark, R., Bainbridge, W. S. (2007). **Teorija religije**. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Stres, A. (1994). **Človek in njegov Bog**. Celje: Mohorjeva družba.

Toš, N. (1999). **(Ne)religioznost Slovencev v primerjavi z drugimi srednje- in vzhodnoevropskimi narodi**. V: Toš, N., Potočnik, V., Flere, S., Smrke, M., Uhan, S., Dragoš, S. (1999). Podobe o cerkvi in religiji (na Slovenskem v 90-ih). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Verbinc, F. (1997). **Slovar tujk**. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Zalokar Divjak, Z. (2003). **Prosti čas mladih**. V: Bevc Stankovič, M., Čeh, F. (ur.) (2003). **Preprečimo odvisnosti od kajenja, alkohola, drog, hranjenja, dela, iger na srečo ...: živimo zdravo!** Ljubljana: Za srce, Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije.

Ziherl, P. (2006). **Vpliv socialnega kapitala raziskovalne skupine na uspešnost mladih raziskovalcev**. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. (magistrsko delo)

8.2 INTERNETNI VIRI

Komac, M. (2010). Dvig socialnega in kulturnega kapitala v okoljih, kjer živijo predstavniki romske skupnosti. Ljubljana: Inštitut za narodnostna vprašanja – Institut for ethnic studies. (projektna naloga)

<http://www.inv.si/DocDir/Publikacije-PDF/Projektna%20dokumentacija/ProjKnjigaLEK.pdf>
(15. 4. 2012)

Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov. Poslanstvo in program. <http://skavti.si/poslanstvo-in-program> (25. 3. 2012)

Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov. Organiziranost ZSKSS. <http://skavti.si/organiziranost-zskss> (25. 3. 2012)

9 PRILOGE

9.1 ANKETNI VPRAŠALNIK ZA SKAVTE (OTROKE)

1. Spol

- Moški
- Ženski

2. Koliko si star/a?: _____

3. Član katere starostne veje si:

- Krdelo (volčiči in volkuljice)
- Četa (izvidniki in vodnice)
- Klan (popotniki in popotnice)

4. Kako dolgo si že član ZSKSS? _____

5. Kdo te je navdušil nad skavti? (možnih je več odgovorov)

- Starši
- Brat / sestra
- Prijatelji
- Duhovnik
- Katehet, katehistinja
- Skavtski voditelj
- Promocijski plakati po Mozirju
- Drugo: _____

6. Spodaj so naštetni vsi projekti in dejavnosti, ki smo jih izvajali v stegu Mozirje 1 v skavtskem letu 2010/2011. Pri vsakem projektu se opredeli s pomočjo ocen od 1 do 5 glede na to, koliko si naštete projekte in dejavnosti želiš tudi v prihodnje. 1 = sploh si ga ne želim v prihodnje, 2 = ne želim si ga v prihodnje, 3 = vseeno mi je, 4 = želim si ga v prihodnje, 5 = zelo si ga želim v prihodnje.

6.1. Izpolnjujejo vsi

Skavtska maša ob začetku leta	1	2	3	4	5
JAM – srečanje skavtov MB regije	1	2	3	4	5
Miklavževanje v Gornjem Gradu	1	2	3	4	5
LMB – sprejem v Celju	1	2	3	4	5
LMB – sprejem v Mozirju	1	2	3	4	5
LMB – raznos po domovih	1	2	3	4	5
LMB – raznos po ustanovah	1	2	3	4	5
Pust skavta	1	2	3	4	5
Papirna akcija	1	2	3	4	5
Zimovanje	1	2	3	4	5
Poletni tabor	1	2	3	4	5
Svet stega	1	2	3	4	5

6.2. Izpolnjuje krdelo (VV)

Piškotek dobrotek – državno srečanje VV	1	2	3	4	5
Redna srečanja krdela	1	2	3	4	5
Skala posveta	1	2	3	4	5

6.3. Izpolnjuje četa (IV)

IV izziv	1	2	3	4	5
Vodova srečanja	1	2	3	4	5
Redna srečanja čete	1	2	3	4	5

6.4. Izpolnjuje klan (PP)

Žive jaslice	1	2	3	4	5
Odrolaj – srečanje PP iz cele Slovenije	1	2	3	4	5
Redna srečanja klana	1	2	3	4	5

7. Zakaj misliš, da so drugi postali skavti?

8. Zakaj si ti skavt?

9. Predstavljaš si, da danes postaneš skavtski voditelj. Kaj bi najprej spremenil?

10. Česa bi si želel pri skavtih:

- **Več:**

- **Manj:**

- **Na novo:**

11. Kaj si želiš pri skavtih? (možnih je več odgovorov)

- Boljše voditelje
- Več vključenosti pri pripravi same dejavnosti
- Več iger (velika igra...)
- Več izletov
- Več izzivov (pot preživetja, bivakiranje, kuhanje v naravi...)
- Več večdnevnikih izhodov
- Drugo:

12. Kako bi ocenil /-a odnos med tabo in voditelji v tvoji veji?

- Dobro se razumemo.
- Bolj slabo se razumemo.

13. Kako pomemben je Bog v tvojem življenju? Prosim, oceni s pomočjo spodnje lestvice, pri čemer je: 1 = sploh ni pomemben, 10 = zelo je pomemben.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

14. Kateri veroizpovedi pripadaš?

- Katoliški veroizpovedi
- Evangeličanski veroizpovedi
- Islamski veroizpovedi
- Pravoslavni veroizpovedi
- Neki drugi veroizpovedi
- Brez verske pripadnosti

15. Kako pogosto hodiš v Cerkev, k molitvi, maši, drugemu bogoslužju?

- Redno, večkrat na teden.
- Redno, enkrat na teden.

- Vsaj enkrat ali dvakrat na mesec.
- Grem nekajkrat na leto.
- Samo enkrat ali dvakrat letno ob velikih verskih praznikih.
- Nikoli

9.2 ANKETNI VPRAŠALNIK ZA INTERVJUVANE VODITELJE

Vprašanja, ki se nanašajo na voditelj

1. Spol

- Moški
- Ženski

2. Koliko si star/a?: _____

3. V kateri skavtski veji si voditelj v skavtskem letu 2011 / 2012?

- Krdelo (volčiči in volkuljice)
- Četa (izvidniki in vodnice)
- Klan (popotniki in popotnice)

4. Kako dolgo si že član ZSKSS? _____

5. Kako pomemben je Bog v tvojem življenju? Prosim, oceni s pomočjo spodnje lestvice, pri čemer je: 1 = sploh ni pomemben, 10 = zelo je pomemben.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

6. Kateri veroizpovedi pripadaš?

- Katoliški veroizpovedi
- Evangeličanski veroizpovedi
- Islamski veroizpovedi
- Pravoslavni veroizpovedi
- Neki drugi veroizpovedi

- Brez verske pripadnosti

7. Kako pogosto hodiš v Cerkev, k molitvi, maši, drugemu bogoslužju?

- Redno, večkrat na teden.
- Redno, enkrat na teden.
- Vsaj enkrat ali dvakrat na mesec.
- Grem nekajkrat na leto.
- Samo enkrat ali dvakrat letno ob velikih verskih praznikih.
- Nikoli

Vprašanja, ki se nanašajo na skavte (otroke) – kako voditelj razmišlja, da otrok razmišlja (voditelj ima v mislih otroke iz veje, ki jo vodi):

- 8. Spodaj so naštetni vsi projekti in dejavnosti, ki smo jih izvajali v stegu Mozirje 1 v skavtskem letu 2010/2011. Pri vsakem projektu se opredeli s pomočjo ocen od 1 do 5 glede na to, koliko misliš, da si naštete projekte in dejavnosti skavti v tvoji veji v povprečju želijo tudi v prihodnje. 1 = sploh si ga ne želijo v prihodnje, 2 = ne želijo si ga v prihodnje, 3 = vseeno jim je, 4 = želijo si ga v prihodnje, 5 = zelo si ga želijo v prihodnje.**

8.1. (Izpolnjujete vsi)

Skavtska maša ob začetku leta	1	2	3	4	5
JAM – srečanje skavtov MB regije	1	2	3	4	5
Miklavževanje v Gornjem Gradu	1	2	3	4	5
LMB – sprejem v Celju	1	2	3	4	5
LMB – sprejem v Mozirju	1	2	3	4	5
LMB – raznos po domovih	1	2	3	4	5
LMB – raznos po ustanovah	1	2	3	4	5
Pust skavta	1	2	3	4	5
Papirna akcija	1	2	3	4	5
Zimovanje	1	2	3	4	5
Poletni tabor	1	2	3	4	5

Svet stega	1	2	3	4	5
------------	---	---	---	---	---

8.2. Izpolnjujejo krdelovodje (VV)

Piškotek dobrotek – državno srečanje VV	1	2	3	4	5
Redna srečanja krdela	1	2	3	4	5
Skala posveta	1	2	3	4	5

8.3. Izpolnjujejo četovodje (IV)

IV izziv	1	2	3	4	5
Vodova srečanja	1	2	3	4	5
Redna srečanja čete	1	2	3	4	5

8.4. Izpolnjujejo klanovodje (PP)

Žive jaslice	1	2	3	4	5
Odrolaj – srečanje PP iz cele Slovenije	1	2	3	4	5
Redna srečanja klana	1	2	3	4	5

9. Kaj si skavti v veji, ki jo vodiš, želijo pri skavtih? (možnih je več odgovorov)

- Boljše voditelje
- Več vključenosti pri pripravi same dejavnosti
- Več iger (velika igra...)
- Več izletov
- Več izzivov (pot preživetja, bivakiranje, kuhanje v naravi...)
- Več večdnevnik izhodov
- Drugo:

9.3 STRUKTURIRAN INTERVJU

Vprašanja, ki se nanašajo na voditelja:

1. Opiši svojo voditeljsko pot. (Kot popotnik na služenju v določeni veji – kako dolgo in v kateri veji si služil / pomagal pri vodenju veje + kako dolgo si voditelj)

2. Kako bi ocenil odnos med tabo in skavti v veji, ki jo vodiš? Se dobro / slabo razumete?
Razloži...

Vprašanja, ki se nanašajo na skavte v veji, ki jo intervjuvanec vodi – kako voditelj razmišlja, da otrok razmišlja (voditelj ima v mislih otroke iz veje, ki jo vodi):

3. Kdo misliš, da v največji meri navduši otroka, da se priključi skavtom?
4. Kaj misliš, da skavt meni, zakaj je njegov prijatelj skavt?
5. Kaj meniš, zakaj je otrok skavt? Zakaj je prišel k skavtom?
6. Če bi otroci dobili možnost postati skavtski voditelji v tem trenutku, kaj misliš, kaj bi spremenili?
7. Česa si skavti želijo več pri skavtih?
8. Česa si skavti želijo manj pri skavtih?
9. Česa si skavti želijo na novo pri skavtih?

9.4 TRANSKRIPCija INTERVJUJEV

I 1 = krdelovodja

7.2.2012

1. **Opiši svojo voditeljsko pot. (Kot popotnik na služenju v določeni veji – kako dolgo in v kateri veji si služil / pomagal pri vodenju veje + kako dolgo si voditelj)**

Na služenju nisem bila nikjer, od začetka voditeljske poti, 2006/2007, pa sem voditeljica v krdelu. Služenje takrat je bilo v IV, krdela pa še ni bilo. Edino za en primer lahko rečem, da je bilo služenje (tako smo se takrat tudi pogovarjali z voditelji). Tisto poletje, preden se je v Mozirju ustanovilo krdelo, sva bili jaz in Klara (op. a.: bivša voditeljica v stegu Mozirje 1) na služenju v Šmihelu nad Mozirjem, kjer so taborili volčiči in volkuljice mislim da iz Škofje Loke 1. Tam sva bili cel teden in sva pomagali voditeljem krdela.

2. **Kako bi ocenil odnos med tabo in skavti v veji, ki jo vodiš? Se dobro / slabo razumete?**
Razloži...

Po mojem se dobro razumemo. Mislim, z nobenim nimam slabega odnosa. Tudi ne vem, če je kakšen drug voditelj pri VV, ki bi imel kakšne konflikte z otroki.

3. Kdo misliš, da v največji meri navduši otroka, da se priključi skavtom?

Ne vem, čemu bi dala večjo težo. Eno so sošolci oziroma prijatelji, ki so že pri skavtih in jih potem navdušijo ter na tak način zraven potegnejo, drugače, vzporedno s temu, so pa sigurno starši. Starši sigurno imajo večjo težo, potem so prijatelji. Nekaj mogoče tudi reklame pri verouku, ampak mislim, da pri nas tega ni na tak način. Ampak se mi zdi, da se tukaj malo premalo trudimo. Dejansko bi se lahko tukaj več naredilo, ampak se ne bojimo za članstvo, ker nas je vsaj pri VV dovolj.

Ali meniš, da imamo voditelji kaj vpliva na otrokovo navdušenje pri skavtih?

Da čisto ne bi poznal otroka in bi ga ti, kot voditelj, pritegnil, ne. Kvečjemu če nekoga poznaš in ga tako pritegneš. V smislu, da si družinski prijatelj in rečeš: „Ja, pa pridi k skavtom“ in potem otroci pridejo in tam tudi ostanejo. Da bi pa nekdo neznan videl voditelja tako nekje in da bi zaradi tega prišel, pa dvomim.

4. Kaj misliš, da skavt meni, zakaj je njegov prijatelj skavt?

Po mojem zato, ker se imaš fajn pri skavtih. Pri VV je veliko igre in vsega tega. Saj so jim druge stvari tudi fajn, ampak igra pa naredi svoje. Igra je temelj pri VV.

Kaj to pomeni, da se imajo fajn?

Oni pač rečejo, da se imajo fajn, sam ne vedo pa, kaj vse se za tem skriva. Za njih je lahko fajn igra, to kar sem že rekla, pa tudi na splošno so jim tudi druge zadeve zanimive. Tudi otroci vidijo, da niso tukaj samo starši in starševe želje pomembne, ampak da se morajo otroci imeti fajn.

5. Kaj meniš, zakaj je otrok skavt? Zakaj je prišel k skavtom?

Po mojem pač skavti dajo nekaj drugega kot kakšne druge dejavnosti. Ti si lahko v vrtnarskem krožku, pa sadiš rožice in si ravno tako v naravi. Med tem ko pa pri skavtih so pa takšne situacije, da jih kakšna druga institucija, vsaj na mozirski ravni, ne more ponuditi na tako široki ponudbi. Tukaj imaš, da si zunaj – to je eno, da so otroci takšne starosti radi zunaj. Njih npr. slabo vreme ne ustavi, da ne bi šli ven. Po navadi smo voditelji tisti, ki rečemo, da ne gremo ven, ker se bomo prehladili. Po mojem bi oni, če bi jim v deževju rekel, da gremo ven, bi šli ven. Potem recimo potegnejo razne ceremonije, ambientacija, pa vse kar je, kar delamo, je običajno ovito v neko igro. Pa po mojem to, da čeprav je pri nas velika številka članov, da se počutijo del nečesa. Da smo neka družina tudi mi voditelji. Ful enih možnosti je, ko npr. šola in krožki v šoli zadovoljijo eno ali dve potrebi, med tem, ko imajo skavti v sebi toliko enih stvari, ki jih pritegnejo (pripadnost, akcija, igre, ceremonije...)

6. Če bi otroci dobili možnost postati skavtski voditelji v tem trenutku, kaj misliš, kaj bi spremenili?

Ja, oni bi imeli še ful proge preživetja, metanja po blatu, „mučenja mlajših“ in takih izvidniških stvari. Oni ful uživajo v tem. Pri tem mislim tiste starejše, ki so zadnje ali predzadnje leto v VV. Kadar jim damo kakšno nalogo, da naj nekaj pripravijo, imajo oni ful domišljije in ideje. Ampak so te ideje pogosto takšne, da jih težko spraviš v realnost. Kaj bi pa spremenili pa se po mojem oni sploh ne ubadajo s tem. Mislim, ni tako da bi rekli: „to mi pa ni všeč“. Če ti prav razložiš, zakaj je to tako, sprejmejo razlago.

Mogoče so pravila tista, ki bi jih spremenili. Oni bi terali svojo disciplino.

Ali bi mogoče spremenili same voditelje? Si želijo kakšnih drugih voditeljev?

Po mojem ne. Po mojem nimajo niti takšne predstave. Pri nas opažam, da smo si voditelji ful različni med seboj in otroci si poiščejo enega, na katerega se usmeri in kateri mu je ljubši. Na voljo imajo več karakterjev, tako da si lažje poiščejo nekoga, ki jim karakterno ustreza. Pa zgodbe o džungli bi spremenili. Te zgodbe so po navadi starejšim dolgočasne, ker jo prepoznajo in vedo, o čem se gre, potem jim pa ni zanimiva (op. a.: Zgodbe o džungli se vsako leto ponavljajo). Lahko jo seveda drugače uprizoriš, ampak vseeno je zgodba enaka.

7. Kaj si skavti želijo več doživeti pri skavtih?

Mogoče to, kar sem prej razlagala. Torej da bi oni kot VV pripravljali nekaj za druge – da nastopajo, pripravijo nekaj za druge.

8. Kaj si skavti želijo manj pri skavtih?

Ustvarjanja res ne marajo običajno. Ne marajo nekega sedenja in poslušanja, nakladanja, filozofiranja o nekih stvareh. Ne marajo biti pri miru. Dekleta mogoče še, fantje pa ne.

9. Kaj si skavti želijo na novo pri skavtih?

Kakšnih akcijskih zadev. Eno leto se je ful dobro izkazalo, ko smo šli plezat, ali smo imeli kakšne goste. Da je nekaj takega, da imata največ eden ali dva izkušnje, vsi ostali pa ne in je za njih to dejansko nekaj novega. Kakšne takšne akcije, ki jih do sedaj ni bilo. Paziti moraš, da se ne ponavljajo.

I 2 = krdelovodja

9.2.2012

1. Opiši svojo voditeljsko pot. (Kot popotnik na služenju v določeni veji – kako dolgo in v kateri veji si služil / pomagal pri vodenju veje + kako dolgo si voditelj)

Na služenju sem bil še dve leti prej v VV, bil sem Sivi brat, sedaj sem pa že dve leti voditelj VV, Bagira.

2. Kako bi ocenil odnos med tabo in skavti v veji, ki jo vodiš? Se dobro / slabo razumete? Razloži...

Zelo dobro se razumemo.

Po čem sklepaš, da se zelo dobro razumete?

Zaradi tega, ker kadar pridem jih pozdravit, so zelo veseli, se nasmejijo nazaj, se mal hecamo, sem

pa tudi avtoriteta. Mislim, da to otroci res potrebujejo in si želijo avtoritet in mislim, da naš odnos temelji na tem.

To se z vsemi VV dobro razumeš ali se bolje s fanti / dekletami?

Mislim, da po spolih ne bi mogel reči. So posamezniki, ki so mi v podzavesti bolj pri srcu, na splošno pa se z vsemi zelo dobro razumem.

3. Kdo misliš, da v največji meri navduši otroka, da se priključi skavtom?

Prijatelji.

Samo prijatelji ali še kdo drug?

So starši recimo, ampak na prvem mestu prijatelji.

V kolikih % misliš da so to prijatelji in v koliko % so to drugi?

80 % prijatelji, 20 % pa starši, mogoče še kakšna reklama, ampak to zelo malo, ker konec koncev ne delamo na takšni vrsti promocije.

4. Kaj misliš, da skavt meni, zakaj je njegov prijatelj skavt?

Ker se imamo tukaj fajn.

Kaj to pomeni, da „se imate fajn“?

To pomeni, da delamo stvari, ki so zanimive – lov na bika, pa ko si gremo buldoga, pa ker sem lahko s svojimi prijatelji.

5. Kaj meniš, zakaj je otrok skavt? Zakaj je prišel k skavtom?

Zaradi prijateljev.

Samo zaradi prijateljev?

Pa da se ima fajn – lov na bika, buldog, ostale igre.

6. Če bi otroci dobili možnost postati skavtski voditelji v tem trenutku, kaj misliš, kaj bi spremenili?

Mogoče kazni. Verjetno bi več svobode sami sebi prepuščali, da bi lahko en čez drugega govorili, čeprav bi to po nekem času ugotovili, da to ne gre. Ampak od začetka bi verjetno poskusili to.

Kaj pa kakšne aktivnost...?

Ja, da Bagira ne bi toliko pridigal. Ne vem, te kateheze jim niso najbolj pri srcu. Ampak načeloma se jim ne da prav dosti poslušati, kadar jim voditelji kaj govorimo. Če bi bili VV voditelji, se ne bi toliko pogovarjali o teh stvareh, ampak bi prešli na aktivne dejavnosti. Šli bi na akcijo – lov na bika bi bil ves čas.

7. Kaj si skavti želijo več doživeti pri skavtih?

Verjetno si želijo večkrat kurit ogenj, želijo si stražiti zastavo (predvsem starejši), pa verjetno kaj zunaj prespati. Takšne, bolj IV stvari. To predvsem starejši. Mlajšim je po mojem glih fajn to, kar imamo. Ne bi spreminjali ker so popolnoma zadovoljni s tem, kar imajo. Pa kurjenje ognja si želijo.

8. Kaj si skavti želijo manj pri skavtih?

Kazni, odkupnine. Eni ne bi imeli ustvarjalnih delavnic, drugi se pa ne bi plazili po gozdu po tleh. Zaradi tega je potrebno najti neko vmesno pot, da ugodiš vsem.

9. Kaj si skavti želijo na novo pri skavtih?

Da bi kam šli, v drug kraj in bi tam dan preživel z drugim krdelom. Pa straže, poti preživetja... - IV zadeve.

1. Opiši svojo voditeljsko pot. (Kot popotnik na služenju v določeni veji – kako dolgo in v kateri veji si služil / pomagal pri vodenju veje + kako dolgo si voditelj)

Svojo voditeljsko pot sem začela leta 2006, kot popotnik na služenju v veji VV. Služila sem eno leto, na kar sem se po odhodu iz klana udeležila metode veje VV. Po opravljenih metodah sem v veji delovala kot pomočnik voditelja in hkrati opravljala Korak voditelja. Eno leto po opravljenih metodah (leta 2008) sem bila imenovana za voditelja veje VV. Tako sedaj voditeljsko pot opravljam že 5 let.

2. Kako bi ocenil odnos med tabo in skavti v veji, ki jo vodiš? Se dobro / slabo razumete? Razloži...

S skavti/otroci se razumem dobro. Odnos med menoj in otroci bi ocenila kot nekaj pozitivnega, dobrega, dopolnjujočega, kjer lahko veliko dam in hkrati tudi veliko prejmem. Z otroci se predvsem rada pogovarjam o čisto vsakdanjih stvareh, kako jim gre v šoli, doma, kaj jih tare, kaj so lepega doživeli ... Tudi včasih sami stopijo k meni in povejo celo zgodbo, kaj se jim je zgodilo, kaj je novega, kaj jih teži ... Z njimi me predvsem povezuje veselje do igre, zgodb, narave, ... imamo nekakšen prijateljski, domači odnos □. Seveda odnos med mano in otroci ni vedno čisto popoln, predvsem s strani mojega pridobivanja avtoritativnega vodenja oz. v strogosti in postavljanju mej, pravil (tako me lahko kar hitro kje okol obrnejo □). Seveda pa je tu ravno to tisto, kot sem že omenila na začetku, da ti otroci dajo priložnost učenja in izpopolnjenja (tako kot dajaš, tudi iz tega odnosa veliko prejemaš).

3. Kdo misliš, da v največji meri navduši otroka, da se priključi skavtom?

Prijatelji-skavti.

4. Kaj misliš, da skavt meni, zakaj je njegov prijatelj skavt?

Ker je rad v naravi, v gozdu, ker rad pomaga.

5. Kaj meniš, zakaj je otrok skavt? Zakaj je prišel k skavtom?

Ker je slišal, da se imajo skavti fajn, ker se dosti igrajo, hodijo na tabor, spijo v šotorih, počnejo različne stvari, ker je njegov prijatelj skavt, tudi ker je videl kako skavti sodelujejo pri raznih aktivnostih/akcijah (npr. papirne akcije, čistilne akcije, ...).

6. Če bi otroci dobili možnost postati skavtski voditelji v tem trenutku, kaj misliš, kaj bi spremenili?

Ukinil bi kakšne kateheze oz. kakšno moraliziranje, statično delo, spremenil bi pravila, več bi se igral (sploh kakšnega buldoga), kar naprej bi hodil na lov (orientacija z raznimi nalogami, ki jih mora reševati), večje udeleževanje v zunanjih dejavnostih (pomoč starejšim, papirne akcije, ...).

7. Kaj si skavti želijo več doživeti pri skavtih?

Predvsem kakšnih telesnih preizkušenj, nalog orientacije oz. lova, več fizičnih dejavnosti, sodelovanja pri kakšnih dejavnostih (pomoč starejšim, sodelovanje v raznih delavnicah, ...), več dejavnosti v naravi, reševanja spretnostnih nalog. Odvisno tudi od posameznika, fantje v večini več fizičnih preizkušenj, dekleta več ročnih spretnosti.

8. Kaj si skavti želijo manj pri skavtih?

Sedenja v brlogu, predvsem statičnega dela, npr. opravljanja plenov.

9. Kaj si skavti želijo na novo pri skavtih?

Spoznavanja kakšnih novih veščin, novih spretnosti, sodelovanja pri kakšnih novih dejavnostih.

I4 = četovodja

10.2.2012

1. Opiši svojo voditeljsko pot. (Kot popotnik na služenju v določeni veji – kako dolgo in v

kateri veji si služil / pomagal pri vodenju veje + kako dolgo si voditelj)

Prvič sem bil na služenju v četi na poletnem taboru l. 2006, potem pa sem začel z aktivnim služenjem v veji izvidnikov in vodnic z l. 2008. Eno leto sem bil popotnik na služenju, potem pa sem l. 2009 postal voditelj v četi, tako da sem sedaj že tretje leto voditelj v četi, vsega skupaj sem pa v četi četrto leto.

2. Kako bi ocenil odnos med tabo in skavti v veji, ki jo vodiš? Se dobro / slabo razumete?

Razloži...

V povprečju bi rekel, da se, če podam oceno od 1 do 5, razumem z njimi z oceno 4. So posamezniki, za katere lahko rečem, da se z njimi ne morem pogovarjati tako sproščeno kot z drugimi, spet z drugimi pa se lahko veliko smejimo, hecamo. Sploh se dobro razumem s fanti. Pri dekletih običajno ne dobim nekega konkretnega feedbacka. Se pogovarjamo, malo hecamo, nikakor pa se jim ne znam približati. Na splošno bi rekel, da se dobro razumem z vsemi.

Ali si s kom v konfliktu?

Mogoče sem s komu v konfliktu, ampak jaz tega ne vem. Jaz osebno nisem z nikomer v konfliktu, lahko pa, da je kdo drug kaj jezen na mene, pa jaz ne vem. Potem pa to izveš od drugih, da ti je nekdo nekaj zameril. Ampak ne, jaz bi rekel, da nisem z nikomer v konfliktu.

3. Kdo misliš, da v največji meri navduši otroka, da se priključi skavtom?

Najprej definitivno prijatelji, potem pa kakšni starši, bratje, sestre. Najbolj pa prijatelji, pa sošolci.

4. Kaj misliš, da skavt meni, zakaj je njegov prijatelj skavt?

Ker je fajn, ker jim je to ena akcija, ki je do sedaj niso poznali. V Mozirju razen gasilcev ni nekih drugih aktivnosti za mlade, zato so marsikomu skavti zelo atraktivni, ker ponujajo nekaj novega, drugačnega. Verjetno bi en IV odgovoril, da je njegov prijatelj skavt zato, ker je pri skavtih veliko akcije.

Kakšna akcija, kaj to pomeni?

Blato, dejavnosti so bolj vojski podobne, pot preživetja... Takšen stil akcije. Poleg tega te nobeno društvo v Mozirju nikoli ne pelje na 10-dnevni tabor, tako da so že sami tabori motivacija.

5. Kaj meniš, zakaj je otrok skavt? Zakaj je prišel k skavtom?

Skavti niso tako enolični kot je npr. šola. Pri skavtih se ves čas nekaj dogaja – od različnih izzivov, projektov, tabori. Vse to otroka privlači, da pride k skavtom. Pa to, da gredo stran od računalnika v naravo. Poleg tega so maše drugačne, nekatere tudi to privlači, da pridejo in ostanejo pri skavtih. Skavtske maše v naravi imajo svoj čar in privlačnost za otroka. Pa bolj sproščeno vzdušje je.

6. Če bi otroci dobili možnost postati skavtski voditelji v tem trenutku, kaj misliš, kaj bi spremenili?

Naredili bi srečanja, kjer bi bila v ospredju pot preživetja, različni adrenalinski izzivi, veliko bi se jedlo, učili bi se kuhati na ognju. Predvsem bi bila srečanja zaznamovana z igro in izzivi, na taborih bi pa manj delali, šli bi na daljši potep, pa dan brez vodstva ne bi smel manjkati.

7. Kaj si skavti želijo več doživeti pri skavtih?

Gibanja, igre, različne lokacije srečanj (da niso ves čas na župnijskem dvorišču ali v skavtski sobi, ampak da menjamo lokacijo srečanj po različnih delih Mozirja in okolici), pot preživetja, aktivnosti v naravi, več vodovih srečanj.

8. Kaj si skavti želijo manj pri skavtih?

Sedenja, odkupnin, manj obljub, ki potem niso izpolnjene, manj teženja glede oblačenja v popolni kroj.

9. Kaj si skavti želijo na novo pri skavtih?

Da bi bil kdaj voditelj prisoten na vodovem srečanju da bi videli, če vodnik dela prav, da bi jih

voditelj znal usmeriti, če kje ne bi vedeli, kako kaj narediti. Ampak to res enkrat, mogoče dvakrat na leto.

I 5 = četovodja

13.2.2012

1. Opiši svojo voditeljsko pot. (Kot popotnik na služenju v določeni veji – kako dolgo in v kateri veji si služil / pomagal pri vodenju veje + kako dolgo si voditelj)

Leta 2008 sem bila klanovka na služenju v veji IV, nato pa sem leta 2009 postala pomočnica voditelja v veji IV, 2010 pa četovodkinja. To pomeni, da sem vse skupaj že četrto leto v četi.

2. Kako bi ocenil odnos med tabo in skavti v veji, ki jo vodiš? Se dobro / slabo razumete? Razloži...

Težko bi ocenila. Nekaj na pol. Glede na to, da so to pubertetniki, so zelo spremenljive volje in se enkrat bolj, drugič slabše razumemo. Takrat, ko jim kaj „zatežim“ in postavim stroge meje, sem itak najslabša, če pa jim vse pustim in me lahko navijajo okoli prsta, me imajo pa najbolj radi. Recimo, da se kljub vsemu razumem z večino čisto dobro. Seveda pridejo konflikti, ampak jih poskusimo rešiti in gremo potem brez zamer naprej. Ja, lahko bi rekla, da se dobro razumemo. To se vidi predvsem v tem, da se lahko skupaj tudi hecamo, smejimo, se igramo. Da me povabijo k sebi, za njihovo mizo na kosilo, da se včasih prav „zagrebejo“ zame. Običajno me označijo za tisto „ta prijazno in materinsko“.

3. Kdo misliš, da v največji meri navduši otroka, da se priključi skavtom?

V največji meri so to prijatelji, ki so že skavti. Potem pa sledijo bratje in sestre, za njimi starši in drugi sorodniki, takoj za temi verjetno Sandi (op. a.: župnik v Mozirju, duhovni asistent pri skavtih v Mozirju in eden izmed dveh ustanoviteljev skavtov v Mozirju), čisto na koncu pa vsi ostali. S kakšnimi promocijskimi plakati in letaki pridobimo še najmanj članstva, ker v bistvu tega niti ne izvajamo množično. Se nam očitno ne zdi tako pomembno, ker že itak imamo veliko število članov, ki vztrajno narašča. Po mojem jih v 80 % nad skavti navdušijo prijatelji, 15 % bratje, sestre, starši in drugi sorodniki, 5 % pa vsi ostali dejavniki.

4. Kaj misliš, da skavt meni, zakaj je njegov prijatelj skavt?

Ker je pri skavtih fajn. Kaj pa to pomeni, da je pri skavtih fajn, pa se po mojem vsaj najmlajši (VV) ne sprašujejo. Pri IV je verjetno to pot preživetja, bivakiranje, kuhanje na odprtem ognju, spanje v šotorih – takšne bolj vojaške stvari oziroma tiste pristne skavtske, ki jih je uvedel Bi-Pi (Baden Powell). Pa seveda zaradi prijateljev – ker se pri skavtih lahko družiš s svojimi prijatelji. Ampak na prvo mesto bi dala aktivnosti.

5. Kaj meniš, zakaj je otrok skavt? Zakaj je prišel k skavtom?

Ker je od prijateljev slišal, da je pri skavtih fajn. Ker je rad v naravi, ker je lahko s prijatelji, ker rad pomaga ljudem.

6. Če bi otroci dobili možnost postati skavtski voditelji v tem trenutku, kaj misliš, kaj bi spremenili?

Ukinili bi določena pravila in odkupnine, veliko večkrat bi bila pot preživetja, uvedli bi najmanj en samostojni vodov izhod, namesto srečanj cele čete bi imeli v večini (80 % vseh srečanj na leto) vodova srečanja, kjer ni voditeljev, imeli bi najmanj eno srečanje z drugo četo, na vodovih srečanjih bi gledali filme, igrali igrice na računalniku ali jedli... Predvsem bi bili še več v naravi in brez voditeljev, več samostojnosti bi dali sami sebi. Pa program ne bi bil toliko dodelan, ampak bi bila zgolj kakšna 15 minutna aktivnost, ostali čas bi pa bil namenjen druženju, internim forum...

7. Kaj si skavti želijo več doživeti pri skavtih?

Več izzivov, poti preživetja, več vodovih srečanj, velike igre, spanje v naravi, več dnevnih izhodov.

8. Kaj si skavti želijo manj pri skavtih?

Manj srečanj čete, manj katehez in moraliziranja.

9. Kaj si skavti želijo na novo pri skavtih?

Srečanje z drugo četo, sodelovanje na državnih skavtskih tekmovanjih (orientacijsko tekmovanje), vodovi izhodi.

I 6 = klanovodja

15.2.2012

- 1. Opiši svojo voditeljsko pot. (Kot popotnik na služenju v določeni veji – kako dolgo in v kateri veji si služil / pomagal pri vodenju veje + kako dolgo si voditelj)**

1 leto služenja v veji PP in nato voditeljstvo v tej veji.

- 2. Kako bi ocenil odnos med tabo in skavti v veji, ki jo vodiš? Se dobro / slabo razumete? Razloži...**

Glede na trenutne muhe skavtov postavljam dobre odnose pod vprašaj. Seveda so odvisni od njih, truditi se je treba in tako dobri odnosi ostajajo.

- 3. Kdo misliš, da v največji meri navduši otroka, da se priključi skavtom?**

Prijatelji.

- 4. Kaj misliš, da skavt meni, zakaj je njegov prijatelj skavt?**

Nimajo razloga...

- 5. Kaj meniš, zakaj je otrok skavt? Zakaj je prišel k skavtom?**

V prvi vrsti so ga pripeljali oz. prepričali prijatelji, potem pa se mu je nekaj zdelo zanimivo in je želel malo zraven bit in na koncu je pač ostal zraven.

Kaj je tisto nekaj, kar se mu je zdelo zanimivo?

Nekaj zanimivega je začutil pri skavtih, neka tista nitka, ki te potegne- izziv, biti boljši, narediti nekaj zase, čeprav se tega ne zavedaš.

6. **Če bi otroci dobili možnost postati skavtski voditelji v tem trenutku, kaj misliš, kaj bi spremenili?**

Pripravljali bi veliko bolj zanimive teme za otroke, veliko več druženja z tujimi ljudmi/ otroki in predvsem manj teženja kako je kaj treba in kako se delajo stvari narobe.

7. **Kaj si skavti želijo več doživeti pri skavtih?**

Dogodivščin, akcije, druženja...

8. **Kaj si skavti želijo manj pri skavtih?**

Pogovorov, aktualnih tem,...

9. **Kaj si skavti želijo na novo pri skavtih?**

Spoznati druge ljudi, kateri so bili v misijonih, pomagali drugim, da jim pride to do živega. Biti prepuščeni sami sebi, ker so tako najbolj kreativni in se odlično imajo.

9.5 ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJEV

1. Opiši svojo voditeljsko pot. (Kot popotnik na služenju v določeni veji – kako dolgo in v kateri veji si služil / pomagal pri vodenju veje + kako dolgo si voditelj)

Intervjuvanec	Izpis relevantnih delov	Kode 1. stopnje
I 1	od začetka voditeljske poti, 2006/2007, pa sem voditeljica v krdelu	Voditelj – 6 let
I 1	na služenju v Šmihelu nad Mozirjem, kjer so taborili volčiči in volkuljice mislim da iz Škofje Loke 1. Tam sva bili cel teden in sva pomagali voditeljem krdele.	Služenje – poletni tabor
I 2	Na služenju sem bil še dve leti prej v VV	Služenje – 2 leti
I 2	sedaj sem pa že dve leti voditelj v VV, Bagira	Voditelj – 2 leti
I 3	začela leta 2006, kot popotnik na služenju v veji VV	Služenje – 1 leto
I 3	sedaj voditeljsko pot opravljam že 5 let	Voditelj – 5 let
I 4	na služenju v četi na poletnem taboru l. 2006	Služenje – poletni tabor
I 4	začel z aktivnim služenjem v veji izvidnikov in vodnic z l. 2008	Služenje – 1 leto
I 4	l. 2009 postal voditelj v četi, tako da sem sedaj že tretje leto voditelj v četi	Voditelj – 3 leta
I 5	L. 2008 sem bila klanovka na služenju v veji IV	Služenje – 1 leto
I 5	leta 2009 postala pomočnica voditelja v veji IV, 2010 pa četovodkinja	Voditelj – 3 leta
I 6	1 leto služenja v veji PP	Služenje – 1 leto
I 6	nato voditeljstvo v tej veji	Voditelj – 4 leta

2. Kako bi ocenil odnos med tabo in skavti v veji, ki jo vodiš? Se dobro / slabo razumete?
Razloži...

Intervjuvanec	Izpis relevantnih delov	Kode 1. stopnje
I 1	se dobro razumemo	Dobro se razumemo
I 2	zelo dobro se razumemo	Dobro se razumemo
I 3	se razumem dobro	Dobro se razumemo
I 4	se dobro razumem z vsemi	Dobro se razumemo
I 5	z večino čisto dobro	Dobro se razumemo
I 6	postavljam dobre odnose pod vprašaj	Niti dobro niti slabo se razumemo

3. Kdo misliš, da v največji meri navduši otroka, da se priključi skavtom?

Intervjuvanec	Izpis relevantnih delov	Kode 1. stopnje
I 1	Sošolci oziroma prijatelji, ki so že pri skavtih	Prijatelji
I 1	Starši	Starši
I 1	reklame pri verouku	Reklame
I 2	prijatelji	Prijatelji
I 2	starši	Starši
I 2	reklama	Reklame
I 3	prijatelji – skavti	Prijatelji
I 4	prijatelji oziroma sošolci	Prijatelji
I 4	starši	Starši
I 4	bratje / sestre	Bratje / sestre
I 5	prijatelji	Prijatelji
I 5	bratje / sestre	Bratje / sestre

I 5	starši	Starši
I 5	drugi sorodniki	Drugi sorodniki
I 5	Sandi	Duhovnik
I 5	Promocijski plakati	Promocijski plakati
I 6	prijatelji	Prijatelji

4. Kaj misliš, da skavt meni, zakaj je njegov prijatelj skavt?

Intervjuvanec	Izpis relevantnih delov	Kode 1. stopnje	Kode 2. stopnje
I 1	je veliko igre	Igra	Nagrada
I 2	delamo stvari, ki so zanimive – lov na bika, buldog, ostale igre	Igra	Nagrada
I 3	rad v naravi, v gozdu	Stik z naravo	Nagrada
I 3	rad pomaga	Pomoč drugim	Nagrada
I 4	je to ena akcija, ki je do sedaj niso poznali	Nekaj novega	Nagrada
I 4	ponujajo nekaj novega, drugačnega	Nekaj novega	Nagrada
I 4	je veliko akcije – blato, dejavnosti so bolj vojski podobne, pot preživetja	Izziv	Nagrada
I 4	tabori	Tabor	Nagrada
I 5	tiste pristne skavtske stvari, ki jih je uvedel Bi-Pi – pot preživetja, bivakiranje, kuhanje na odprtem ognju, spanje v šotoru	Izziv Preživetje v naravi	Nagrada Nagrada
I 5	ker se pri skavtih lahko družiš s svojimi prijatelji	Druženje	Nagrada
I 5	aktivnosti	Aktivnosti	Nagrada
I 6	nimajo razloga	Ne vem	/

5. Kaj meniš, zakaj je otrok skavt? Zakaj je prišel k skavtom?

Intervjuvanec	Izpis relevantnih delov	Kode 1. stopnje	Kode 2. stopnje
I 1	Skavti dajo nekaj drugega kot kakšne druge dejavnosti.	Dajo nekaj drugega	Nagrada
I 1	So takšne situacije, da jih kakšna druga institucija ne more ponuditi na tako široki ponudbi.	Široka ponudba	Nagrada
I 1	Si zunaj	Stik z naravo	Nagrada
I 1	Potegnejo razne ceremonije	Ceremonije	Nagrada
I 1	Ambientacija	Ambientacija	Nagrada
I 1	Vse je ovito v neko igro	Igra	Nagrada
I 1	Da se počutijo del nečesa.	Si del nečesa	Nagrada
I 1	Akcija	Igra	Nagrada
I 2	Zaradi prijateljev	Prijatelji	Nagrada
I 2	Lov na bika, buldog, ostale igre	Igra	Nagrada
I 3	Se dosti igrajo	Igra	Nagrada
I 3	Hodijo na tabor	Tabor	Nagrada
I 3	Spijo v šotorih	Preživetje v naravi	Nagrada
I 3	Počnejo različne stvari	Raznolikost aktivnosti	Nagrada
I 3	Je njegov prijatelj skavt	Prijatelji	Nagrada
I 3	Sodelujejo pri raznih aktivnostih / akcijah (npr. papirne akcije, čistilne akcije)	Sodelovanje na aktivnostih	Nagrada
I 4	Niso tako enolični.	Raznolikost aktivnosti	Nagrada
I 4	Se ves čas nekaj dogaja	Aktivnost	Nagrada

I 4	Izzivov	Izziv	Nagrada
I 4	Projektov	Aktivnost	Nagrada
I 4	Tabori	Tabor	Nagrada
I 4	Da gredo stran od računalnika v naravo	Stik z naravo	Nagrada
I 4	Maše so drugačne	Skavtska maša	Nagrada
I 4	Sproščeno vzdušje je	Sproščeno vzdušje	Nagrada
I 5	Od prijateljev je slišal, da je pri skavtih fajn.	Prijatelji	Nagrada
I 5	Rad v naravi	Stik z naravo	Nagrada
I 5	Lahko je s prijatelji	Prijatelji	Nagrada
I 5	Rad pomaga ljudem	Pomoč drugim	Nagrada
I 6	So ga pripeljali oz. prepričali prijatelji	Prijatelji	Nagrada
I 6	Izziv	Izziv	Nagrada
I 6	Biti boljši	Osebna rast	Nagrada
I 6	Narediti nekaj zase	Osebna rast	Nagrada

6. Če bi otroci dobili možnost postati skavtski voditelji v tem trenutku, kaj misliš, kaj bi spremenili?

Intervjuvanec	Izpis relevantnih delov	Kode 1. stopnje	Kode 2. stopnje
I 1	Imeli še ful proge preživetja, metanja po blatu, „mučenja mlajših“ in takih izvidniških stvari	Več izzivov	Nagrada
I 1	So pravila tista, ki bi jih spremenili.	Pravila bi spremenili	Strošek
I 1	Zgodbe o džungli bi spremenili.	Sprememba celoletne rdeče niti	Strošek

I 2	Kazni - bi več svobode sami sebi prepuščali	Spremenili bi kazni	Strošek
I 2	Da Bagira ne bi toliko pridigal	Brez pridiganja	Strošek
I 2	Kateheze jim niso najbolj pri srcu	Sprememba količine katehez	Strošek
I 2	Prešli bi na aktivne dejavnosti. Šli bi na akcijo – lov na bika bi bil ves čas	Več igre	Strošek
I 3	Ukinil bi kakšne kateheze oz. kakšno moraliziranje	Ukinitev katehez in moraliziranja	Strošek
I 3	Ukinil bi statično delo	Ukinitev statičnega dela	Strošek
I 3	Spremenil bi pravila	Sprememba pravil	Strošek
I 3	Več bi se igral	Več igre	Strošek
I 3	Kar naprej bi hodil na lov	Več igre	Strošek
I 3	Večje udeleževanje v zunanjih dejavnostih.	Več aktivnosti v naravi	Strošek
I 4	Srečanja, kjer bi bila v ospredju pot preživetja, različni adrenalinski izzivi	Več izzivov	Strošek
I 4	Veliko bi se jedlo	Veliko hrane	Strošek
I 4	Učili bi se kuhati na ognju	Več učenja preživljanja z naravo	Strošek
I 4	Srečanja zaznamovana z igro	Več iger	Strošek
I 4	In izzivi	Več izzivov	Strošek
I 4	Na taborih bi pa manj delali	Manj dela	Strošek
I 4	Šli bi na daljši potep	Daljši potep	Strošek
I 4	Dan brez vodstva ne bi smel manjkati	Dan brez vodstva	Strošek

I 5	Ukinili bi določena pravila	Ukinitev pravil	Strošek
I 5	In odkupnine	Ukinitev odkupnin	Strošek
I 5	Večkrat bi bila pot preživetja	Več poti preživetja	Strošek
I 5	Najmanj en samostojni vodov izhod	Uvedba vodovih izhodov	Strošek
I 5	Bi imeli v večini vodova srečanja	Več vodovih srečanj	Strošek
I 5	Imeli bi najmanj eno srečanje z drugo četo	Več srečanj z drugo četo	Strošek
I 5	Na vodovih srečanjih bi gledali filme, igrali igrice na računalniku ali jedli	Boljša vodova srečanja	Strošek
I 5	Bi bili še več v naravi	Več stika z naravo	Strošek
I 5	Bi bili brez voditeljev	Brez voditeljev	Strošek
I 5	Več samostojnosti bi dali sami sebi	Več samostojnost	Strošek
I 5	Program ne bi bil toliko dodelan – 15 minutna aktivnost, ostali čas bi pa bil namenjen druženju, internim forum...	Bolj sproščen program	Strošek
I 6	Veliko bolj zanimive teme	Bolj zanimive teme	Strošek
I 6	Veliko več druženja s tujimi ljudmi	Več druženja s tujimi ljudmi	Strošek
I 6	Manj teženja, kako je kaj treba in kako se delajo stvari narobe	Manj teženja	Strošek

7. Kaj si skavti želijo več pri skavtih?

Intervjuvanec	Izpis relevantnih delov	Kode 1. stopnje	Kode 2. stopnje
I 1	Da bi oni kot VV pripravljali nekaj za druge – da nastopajo, pripravijo nekaj za druge.	Več sooblikovanja programa	Nagrada
I 2	Večkrat kurit ogenj.	Več učenja preživljanja v naravi	Nagrada
I 2	Želijo si stražit zastavo	Več iger	Nagrada
I 2	Kaj zunaj prespati	Več stika z naravo	Nagrada
I 2	Bolj IV stvari	Več izvidniških stvari	Nagrada
I 3	Kakšnih telesnih preizkušenj	Več telesnih preizkušenj	Nagrada
I 3	Nalog orientacije oz. lova	Več igre	Nagrada
I 3	Več fizičnih dejavnosti	Več fizičnih dejavnosti	Nagrada
I 3	Sodelovanja pri kakšnih dejavnostih (pomoč starejšim, sodelovanje v raznih delavnicah)	Več sooblikovanja programa	Nagrada
I 3	Dejavnosti v naravi	Več dejavnosti v naravi	Nagrada
I 3	Reševanja spretnostnih nalog	Več igre	Nagrada
I 3	Več ročnih spretnosti	Več ročnih spretnosti	Nagrada
I 4	Gibanja	Več fizičnih dejavnosti	Nagrada
I 4	Igre	Več igre	Nagrada

I 4	Različne lokacije srečanj	Več raznolikih srečanj	Nagrada
I 4	Pot preživetja	Več izzivov	Nagrada
I 4	Aktivnosti v naravi	Več aktivnosti v naravi	Nagrada
I 4	Vodovih srečanj	Več vodovih srečanj	Nagrada
I 5	Več izzivov	Več izzivov	Nagrada
I 5	Poti preživetja	Več izzivov	Nagrada
I 5	Več vodovih srečanj	Več vodovih srečanj	Nagrada
I 5	Velike igre	Več igre	Nagrada
I 5	Spanje v naravi	Več stika z naravo	Nagrada
I 5	Več dnevnih izhodov	Več izhodov	Nagrada
I 6	Dogodivščin	Več igre	Nagrada
I 6	Akcije	Več igre	Nagrada
I 6	Druženja	Več druženja	Nagrada

8. Kaj si skavti želijo manj pri skavtih?

Intervjuvanec	Izpis relevantnih delov	Kode 1. stopnje	Kode 2. stopnje
I 1	Ustvarjanja res ne marajo	Manj ustvarjanja	Strošek
I 1	Ne marajo nekega sedenja in poslušanja, nakladanja, filozofiranja o nekih stvareh.	Manj statičnega dela	Strošek
I 1	Ne marajo biti pri miru.	Manj statičnega dela	Strošek
I 2	Kazni, odkupnine	Manj kazni in odkupnin	Strošek

I 2	Ustvarjalnih delavnic	Manj ustvarjanja	Strošek
I 2	Ne bi se plazili po gozdu po tleh	Manj izzivov	Strošek
I 3	Sedenja v brlogu	Manj statičnega dela	Strošek
I 3	Predvsem statičnega dela, npr. opravljanja plenov	Manj statičnega dela	Strošek
I 4	Sedenja	Manj statičnega dela	Strošek
I 4	Odkupnin	Manj odkupnin	Strošek
I 4	Manj obljub, ki potem niso izpolnjene	Manj neizpolnjenih obljub	Strošek
I 4	Manj teženja glede oblačenja v popolni kroj	Manj teženja	Strošek
I 5	Manj srečanj čete	Manj rednih srečanj čete	Strošek
I 5	Manj katehez	Manj katehez	Strošek
I 5	Manj moraliziranja	Manj predavanj	Strošek
I 6	Pogovorov	Manj pogovorov	Strošek
I 6	Pogovorov o aktualnih temah	Manj pogovorov	Strošek

9. Kaj si skavti želijo na novo pri skavtih?

Intervjuvanec	Izpis relevantnih delov	Kode 1. stopnje	Kode 2. stopnje
I 1	Nekaj takega, da imata največ eden ali dva izkušnje, vsi ostali pa ne in je za njih to dejansko nekaj novega.	Nekaj novega	Predlog
I 1	Akcije, ki jih do sedaj ni bilo.	Nove igre	Predlog
I 2	Da bi kam šli, v drug kraj in bi tam dan	Druženje z drugimi	Predlog

	preživel z drugim krdelom.	krdeli	
I 2	Straže, pot preživetja – IV zadeve	Izvidniške aktivnosti	Predlog
I 3	Spoznavanja novih veščin, novih spretnosti	Novo znanje	Predlog
I 3	Sodelovanje pri kakšnih novih dejavnostih	Sooblikovanje programa	Predlog
I 4	Bi bil kdaj voditelj prisoten na vodovem srečanju, da bi jih voditelj znal usmeriti	Prisotnost voditelja na vodovem srečanju	Predlog
I 5	Srečanje z drugo četo	Druženje z drugo četo	Predlog
I 5	Sodelovanje na državnih skavtskih tekmovanjih	Sodelovanje na nacionalnih projektih	Predlog
I 5	Vodovi izhodi	Izhod	Predlog
I 6	Spoznati druge ljudi, kateri so bili v misijonih, pomagali drugim	Spoznavanje novih ljudi	Predlog
I 6	Biti prepuščeni sami sebi	Več samostojnosti	Predlog

10. Kako misliš, da skavti doživljajo odnos med njimi in voditeljem? Se v večini dobro razumejo ali slabo? Razloži...

I 1	Kot avtoriteto	Avtoriteta
I 1	Ga upoštevajo	Avtoriteta
I 1	Kot starši	Starš
I 1	Vsi se razumemo	Dobro se razumemo
I 2	Takrat, ko jih imaš „na tapeti“, verjetno niso najbolj zadovoljni	Niti dobro niti slabo se ne razumejo

I 2	Načeloma imajo dober odnos in se počutijo varne.	Dobro se razumemo
I 2	Domač občutek imajo, materinski in očetovski.	Dobro se razumemo
I 3	Se dobro razumejo	Dobro se razumemo
I 3	Nimajo strah pristopiti k voditelju, ni tistega strahospoštovanja	Dobro se razumemo
I 3	So nekakšni prijatelji	Prijatelj
I 3	Se zaveda, da ga (voditelja) mora spoštovati in upoštevati.	Avtoriteta
I 4	Se dobro razumejo z mano	Dobro se razumemo
I 5	V večini se dobro razumejo	Dobro se razumemo
I 6	Razumejo se toliko, da so voditelji zadovoljni	Niti dobro niti slabo se ne razumejo

9.5.1 Klasifikacija kategorij in podkategorij

1. Opiši svojo voditeljsko pot. (Kot popotnik na služenju v določeni veji – kako dolgo in v kateri veji si služil / pomagal pri vodenju veje + kako dolgo si voditelj)

PP na služenju

- I 1 na služenju v Šmihelu nad Mozirjem, kjer so taborili volčiči in volkuljice mislim da iz Škofje Loke 1. Tam sva bili cel teden in sva pomagali voditeljem krdele.
- I 2 Na služenju sem bil še dve leti prej v VV
- I 3 začela leta 2006, kot popotnik na služenju v veji VV
- I 4 na služenju v četi na poletnem taboru l. 2006
- I 4 začel z aktivnim služenjem v veji izvidnikov in vodnic z l. 2008
- I 5 L. 2008 sem bila klanovka na služenju v veji IV
- I 6 1 leto služenja v veji PP

Voditeljstvo

- I 1 od začetka voditeljske poti, 2006/2007, pa sem voditeljica v krdelu
- I 2 sedaj sem pa že dve leti voditelj v VV, Bagira
- I 3 sedaj voditeljsko pot opravljam že 5 let v VV
- I 4 l. 2009 postal voditelj v četi, tako da sem sedaj že tretje leto voditelj v četi
- I 5 leta 2009 postala pomočnica voditelja v veji IV, 2010 pa četovodkinja
- I 6 nato voditeljstvo v tej veji

2. Kako bi ocenil odnos med tabo in skavti v veji, ki jo vodiš? Se dobro / slabo razumete?

Razloži...

Dobro se razumemo

- I 1 se dobro razumemo
- I 2 zelo dobro se razumemo
- I 3 se razumem dobro
- I 4 se dobro razumem z vsemi
- I 5 z večino čisto dobro

Niti dobro niti slabo se ne razumemo

- I 6 postavljam dobre odnose pod vprašaj

3. Kdo misliš, da v največji meri navduši otroka, da se priključi skavtom?

Prijatelji

- I 1 Sošolci oziroma prijatelji, ki so že pri skavtih
- I 2 prijatelji
- I 3 prijatelji – skavti
- I 4 prijatelji oziroma sošolci

I 5 prijatelji

I 6 prijatelji

Starši

I 1 Starši

I 2 starši

I 4 starši

I 5 starši

Bratje / sestre

I 4 bratje / sestre

I 5 bratje / sestre

Reklame

I 1 reklame pri verouku

I 2 reklama

I 5 Promocijski plakati

Drugi sorodniki

I 5 drugi sorodniki

Duhovnik

I 5 Sandi

9.6 ODPRTO KODIRANJE ANKETNIH VPRAŠALNIKOV, KI SO JIH IZPOLNJEVALI OTROCI

1. Zakaj misliš, da so drugi postali skavti?

A) Krdelo

Relevantni deli	Kode 1. stopnje	Kode 2. stopnje – nagrade, stroški, kompenzatorji, predlogi
Ker se radi družijo in so radi v naravi.	Se radi družijo	Nagrada
	So radi v naravi	Nagrada
Ker so voditelji zelo dobri do njih.	Dober odnos z voditelji	Nagrada
Ker dobiš prijatelje, se naučiš nekaj novega, ker se zabavamo.	Novi prijatelji	Nagrada
	Novo znanje	Nagrada
	Se zabavamo	Nagrada
Zaradi prijateljev.	Prijatelji	Nagrada
Ker smo veliko v naravi, se igramo, imamo taborni ogenj.	Smo veliko v naravi	Nagrada
	Se igramo	Nagrada
	Taborni ogenj	Kompenzator
Ker se radi družijo, so radi v naravi in radi spoznavajo prijatelje.	Se radi družijo	Nagrada
	So radi v naravi	Nagrada

	Spoznavajo prijatelje	Nagrada
Da bi pomagali drugim in da bi spoznali druge prijatelje.	Pomoč drugim	Nagrada
	Spoznali druge prijatelje	Nagrada
Zaradi prijateljev.	Prijatelji	Nagrada
Da bi dobili prijatelje in da bi se kaj naučili.	Bi dobili prijatelje	Nagrada
	Bi se kaj naučili	Nagrada
Zaradi zabave in prijateljev.	Zabava	Nagrada
	Prijatelji	Nagrada
Zato, ker bi radi spoznali nove prijatelje.	Bi radi spoznali nove prijatelje	Nagrada
Ker skavti delajo dobre stvari in da bi si našli nove prijatelje.	Delajo dobre stvari	Nagrada
	Novi prijatelji	Nagrada
Da bi pomagali.	Pomoč drugim	Nagrada
Zato, ker so voditelji vljudni, prijazni, spoštljivi, ker so na skavtih prijatelji.	Dober odnos z voditelji	Nagrada
	Prijatelji	Nagrada
Zaradi prijateljev in druženja.	Prijatelji	Nagrada
	Druženje	Nagrada
Zaradi prijateljev in povezanosti z naravo.	Prijatelji	Nagrada
	Povezanost z naravo	Nagrada
Ker bi bili radi v naravi in hodili na tabore.	Bi bili radi v naravi	Nagrada
	Hodili na tabor	Nagrada

B) Četa

Zaradi druženja in ljubezni do Boga.	Druženje	Nagrada
	Ljubezni do Boga	Nagrada
Ker so hoteli preizkusiti nekaj novega.	Preizkusiti nekaj novega	Nagrada
Ker so radi v naravi, zaradi druženja.	So radi v naravi	Nagrada
	Druženje	Nagrada
Zaradi druženja.	Druženje	Nagrada
Zaradi preživljanja časa v naravi in zaradi poletnega tabora.	Preživljanje časa v naravi	Nagrada
	Poletni tabor	Nagrada
Zaradi družbe, taborov, IV izzivov, bivakiranja...	Družbe	Nagrada
	Tabor	Nagrada
	IV izziv	Nagrada
	Bivakiranje	Nagrada
Lahko so s sošolci in prijatelji in da zapolnijo počitnice in vikende.	Lahko so s sošolci in prijatelji	Nagrada
	Da zapolnijo počitnice in vikend	Kompenzator
Ker si s prijatelji, ker pridobivaš nove izkušnje.	Prijatelji	Nagrada
	Pridobivaš nove izkušnje	Nagrada
Zaradi prijateljev pri skavtih, izzivov, preživetja v naravi.	Prijateljev pri skavtih	Nagrada

	Izzivi	Nagrada
	Preživetje v naravi	Nagrada

C) Klan

Zaradi želje po izzivih v naravi.	Želje po izzivih v naravi	Nagrada
Zaradi prijateljev, zaradi posebnega načina preživljanja prostega časa/življenja, ki ga skavtstvo prinaša, izzivov, pustolovščin.	Prijatelji	Nagrada
	Poseben način preživljanja prostega časa / življenja	Nagrada
	Izzivi	Nagrada
Družba in druženje, nove izkušnje, skupno odraščanje oz. razmišljanje o življenju, izzivi, navezovanje stikov, aktivnosti po skavtskih srečanjih;	Druženje	Nagrada
	Prijatelji	Nagrada
	Nove izkušnje	Nagrada
	Skupno odraščanje oz. razmišljanje o življenju	Nagrada
	Izzivi	Nagrada
	Navezovanje stikov	Nagrada
	Aktivnosti po skavtskih srečanjih	Kompenzator
Predvsem zaradi prijateljev, ki so že bili pri skavtih.	Prijatelji, ki so že bili pri skavtih	Nagrada
Ker so tudi njihovi prijatelji	Prijatelji	Nagrada

skavti.		
Zaradi tega, ker so jih navdušili prijatelji.	So jih navdušili prijatelji	Nagrada
Ker so bili skavti že prijatelji in so doma pripovedovali, kako je fajn na taborih.	Prijatelji	Nagrada
	Fajn na taborih	Nagrada
Zaradi prijateljev, potrebe po družbi, potrebe po duhovni rasti, želje po novih dogodivščinah, želje po taborih, zaradi lepe Mozirske rutke.	Prijatelji	Nagrada
	Potreba po družbi	Nagrada
	Potreba po duhovni rasti	Nagrada
	Želje po novih dogodivščinah	Nagrada
	Želje po taborih	Nagrada
	Mozirska skavtska rutka	Nagrada

2. Zakaj si ti skavt?

A) Krdelo

Ker se rad družim s prijatelji in sem rad v naravi.	Se rad družim s prijatelji	Nagrada
	Sem rad v naravi	Nagrada
Ker so fajni tabori, redna srečanja so tudi fajn.	Fajni tabori	Nagrada
	Redna srečanja so tudi fajn	Nagrada
Ker smo veliko v naravi.	Smo veliko v naravi	Nagrada

Ker sem rad v naravi in se rad družim.	Sem rad v naravi	Nagrada
	Se rad družim	Nagrada
Ker hočem pomagati drugim in spoznati nove prijatelje.	Hočem pomagati drugim	Nagrada
	Spoznati nove prijatelje	Nagrada
Da se družim s prijatelji in se kaj naučim.	Se družim s prijatelji	Nagrada
	Se kaj naučim	Nagrada
Ker imam tu prijatelje.	Imam tu prijatelji	Nagrada
Ker so mi všeč voditelji in se rad družim s prijatelji.	Všeč so mi voditelji	Nagrada
	Se rad družim s prijatelji	Nagrada
Ker imam rad pustolovščine.	Imam rad pustolovščine	Nagrada
Ker so voditelji super, ker je tukaj veliko prijateljev.	Voditelji so super	Nagrada
	Tukaj veliko prijateljev	Nagrada
Ker se zelo lepo počutim med prijatelji.	Se lepo počutim med prijatelji	Nagrada
Ker me je za to navdušila moja prijateljica.	Me je navdušila prijateljica	Nagrada
Ker so voditelji prijazni, spoštljivi, vljudni.	Voditelji so prijazni, spoštljivi, vljudni	Nagrada
Zaradi prijateljev.	Prijatelji	Nagrada
Ker se več naučim in ker imam tam prijatelje.	Se več naučim	Nagrada
	Prijatelji	Nagrada
Ker se pri skavtih veliko naučim in zabavam.	Se veliko naučim	Nagrada

	Se zabavam	Nagrada
Ker se rada igram igrice, ker rada hodim na tabore in sem rada v naravi.	Rada igram	Nagrada
	Hodim na tabore	Nagrada
	Sem rada v naravi	Nagrada

B) Četa

Ker se rada družim v naravi z ljudmi, ki nas povezuje Bog.	Se rada družim	Nagrada
	V naravi	Nagrada
	Nas povezuje Bog	Nagrada
Ker je zanimivo, ko so tabori.	Tabori	Nagrada
Ker imam tu veliko prijateljev, počutim se bližje naravi.	Prijatelji	Nagrada
	Počutim se bližje naravi	Nagrada
Skavt sem zato, ker sem želela nekaj novega, da ne bi bila vedno sama doma in zaradi osamljenosti, da bi spoznala nove ljudi.	Želela nekaj novega	Nagrada
	Zaradi osamljenosti	Kompenzator
	Da bi spoznala nove ljudi	Nagrada
Ker mi je fajn v naravi.	Fajn v naravi	Nagrada
Zaradi novih prijateljev, izzivov, kuhanja na ognju, plazenja po blatu.	Novih prijateljev	Nagrada
	Izzivi	Nagrada
	Kuhanje na ognju	Nagrada

	Plazenje po blatu	Nagrada
Ker se zabavamo, gremo na tabore, se družimo s prijatelji.	Se zabavamo	Nagrada
	Tabori	Nagrada
	Družimo s prijatelji	Nagrada
Saj imam pri skavtih družbo, prav tako zaradi taborov, bivakiranja, IV izzivov, družabnega večera.	Imam pri skavtih družbo	Nagrada
	Taborov	Nagrada
	Bivakiranja	Nagrada
	IV izzivov	Nagrada
Zaradi novih izkušenj, izzivov, spanja na prostem in v šotoru, prijateljev.	Družabnega večera	Nagrada
	Nove izkušnje	Nagrada
	Izzivi	Nagrada
	Spanje na prostem in v šotoru	Nagrada
Ker mi je všeč, da sem lahko v družbi.	Prijatelji	Nagrada
	Všeč, da sem lahko v družbi	Nagrada
Zaradi izzivov in družbe.	Izzivov	Nagrada
	Družbe	Nagrada
Ker uživam v taborjenju in veseli družbi.	Uživam v taborjenju	Nagrada
	Uživam v veseli družbi	Nagrada

C) Klan

Zato ker imam željo po druženju v naravi, izzivih in Bogu.	Željo po druženju v naravi	Nagrada
	Izzivi	Nagrada
	Bogu	Nagrada
Hm, skavt sem zato, ker se tukaj res dobro počutim in predvsem zato, ker lahko pokažem to kar zares sem, počutim se sprejeto. Spoznavam nove ljudi. In zato ker si s skavtstvom krepim osebno rast in pridobivam pomembne vrednote, ki jih znam spoštovati in bodo nenazadnje oplemenitile moje življenje.	Tukaj se dobro počutim	Nagrada
	Počutim se sprejeto	Nagrada
	Spoznavam nove ljudi	Nagrada
	Krepim osebno rast	Nagrada
	Pridobivam pomembne vrednote	Nagrada
Dopolnjuje življenje, daje poseben pogled na svet, uči življenjskih stvari, družba pri skavtih je nekaj posebnega in ni kot drugje, kjer je veliko tekmovanja.	Dopolnjuje življenje, daje poseben pogled na svet, uči življenjskih stvari	Nagrada
	Družba pri skavtih je nekaj posebnega	Nagrada
Ker sem zaradi skavtov več v naravi, dajejo mi možnost spoznavati nove ljudi, poleg tega pa mi je v veselje, če lahko včasih z malenkostjo (pa naj bo to samo obisk v domu za ostarele ali pa služenje na izhodu) osrečim sočloveka.	Sem več v naravi	Nagrada
	Spoznavati nove ljudi	Nagrada
	Z malenkostjo osrečim človeka	Nagrada

Pri skavtih sem, ker se mi zdi prijetna družba, ker je veliko izzivov (takšnih in drugačnih), ker spoznaváš nove ljudi (državna oz. regijska srečanja), ker se vedno česa novega naučiš, izoblikuješ si vrednote, znaš spoštovati druge, poskusiš nove stvari, ki jih prej nisi počel, naučiš se marsikatero veščino (npr. šivanje, preživetje v naravi, kuhanje,...)	Prijetna družba	Nagrada
	Veliko izzivov	Nagrada
	Spoznavaš nove ljudi	Nagrada
	Se vedno česa novega naučiš	Nagrada
	Izoblikuješ si vrednote	Nagrada
	Znaš spoštovati druge	Nagrada
Zaradi prijateljev, ki sem jih spoznala pri skavtih še vedno vztrajam, drugače pa zaradi samega koncepta skavtstva, kot je učenje raznih veščin, ki ti zelo pomagajo v življenju, norega vzdušja pri skavtih, kjer ni ocenjevanja, kako si oblečen in kako izgledaš, ampak je pomembno le to, da se vživiš in si to, kar si. Ker smo drugačni od ostale mladine.	Poskusiš nove stvari	Nagrada
	Naučiš se veščino	Nagrada
	Prijateljev	Nagrada
	Učenje veščin	Nagrada
	Si to, kar si	Nagrada
	Smo drugačni od ostale mladine	Nagrada
Zaradi druženja večinoma, mislim pa tudi, da bi bil drugače moj odnos do Boga precej drugačen, kot je sedaj. Rada imam izzive, spontane dogodke	Druženja	Nagrada
	Odnos do Boga	Nagrada
	Izzive	Nagrada

(predvsem na taborih), družabne stvari.	Spontane dogodke	Kompenzator
	Družabne stvari	Nagrada
Ker sem pridobila vrednote, veščine, znanje in prijateljstva.	Pridobila vrednote	Nagrada
	Veščine	Nagrada
	Znanje	Nagrada
	Prijateljstva	Nagrada
Skavtinja sem zato, ker sem povezana z naravo in vero.	Povezana z naravo	Nagrada
	Povezana z vero	Nagrada
Ker sem pri skavtih našla najboljše prijatelje, ker uživam na taborih in izhodih.	Našla najboljše prijatelje	Nagrada
	Uživam na taborih in izhodih	Nagrada
Skavtinja sem zato, ker je fajn. To pa pomeni, da že od vsega začetka, od kar sem pri skavtih, spoznavam naravo, sama sebe, dobila sem dobre najboljše prijatelje, in si res ne predstavljam več življenja brez skavtov, skavtskih dogodkov, nepozabnih taborov, srečanj....	Spoznavam naravo	Nagrada
	Spoznavam samo sebe	Nagrada
	Dobila najboljše prijatelje	Nagrada
	Skavtskih dogodkov	Kompenzator
	Nepozabnih taborov	Nagrada
	Srečanj	Kompenzator
Mislim, da sem skavt še zmeraj zato, ker se tu sprostim, se nekak duhovno nafilam.	Se tu sprostim	Kompenzator
	Duhovno nafilam	Nagrada

Predvsem sem pa skavt zaradi družbe in pa vzdušja na srečanjih, taborih... Pa občutek, da veš, da nisi sam, je zelo pomemben.	Družbe	Nagrada
	Vzdušja na srečanjih, taborih	Nagrada
	Občutek, da veš, da nisi sam	Kompenzator

3. Predstavljaš si, da danes postaneš skavtski voditelj. Kaj bi najprej spremenil?

A) Krdelo

Da bi imeli več prostega časa.	Več prostega časa	Strošek
Da bi bila redna srečanja bolj zanimiva.	Bolj zanimiva redna srečanja	Strošek
Da bi več hodili v naravo se igrat, da bi imeli več prostega časa.	Več stika z naravo	Strošek
	Več igranja v naravi	Strošek
	Več prostega časa	Strošek
Več rednih srečanj in boljše odkupnine.	Več rednih srečanj	Strošek
	Boljše odkupnine	Strošek
Več prostega časa.	Več prostega časa	Strošek
Skavti bi se morali lepše vesti do voditeljev.	Lepše vedenje skavtov do voditeljev	Strošek
Več aktivnosti.	Več aktivnosti	Strošek
Vedenje skavtov.	Vedenje skavtov.	Strošek
Ukinila bi odkupnine.	Ukinitve odkupnin	Strošek

B) Četa

Poskrbel bi za taborni prostor ob vodi.	Taborni prostor ob vodi	Nagrada
Uvedla bi več spoštovanja drug do drugega, vztrajala bi pri samo četinih taborih in več druženja, ker ga je premalo.	Več spoštovanja med skavti	Strošek
	Tabor čete	Strošek
	Več druženja med skavti	Strošek
Taborni prostor ob vodi.	Taborni prostor ob vodi	Nagrada
Ne bi bilo več veščin, tabori bi bili daljši.	Nič veščin	Strošek
	Daljši tabori	Strošek
Pravila.	Sprememba pravil	Strošek
Najprej bi spremenila to, da bi se naša četa bolj povezala in spoznala z drugimi četami v Sloveniji (druženje z njimi).	Boljša povezanost čete	Strošek
	Druženje z drugimi četami	Strošek
Veliko zabave, iger. Več prostega časa.	Veliko zabave	Nagrada
	Veliko iger	Strošek
	Več prostega časa	Strošek
Več druženja med samimi vodi. Več velikih iger.	Več druženja med vodi	Strošek
	Več velikih iger	Strošek
S četo bi šel krast zastavo drugi četi.	Kraja zastave drugi četi	Predlog

C) Klan

Definitivno več srečanj (katerakoli veja) na drugih lokacijah, v naravi, kinu, noč v bivaku, peš osvojiti kakšen vrh. Med letom bi bilo več stvari treba poskusiti (krušne peči, postavitev šotora, izdelava gugalnice, pohod...). Več bi se morali družiti med stegi, v mojem primeru z drugimi klani.	Več srečanj na drugih lokacijah Več stvari treba poskusiti (krušne peči, postavitev šotora, izdelava gugalnice, pohod...) Družiti med stegi / klani	Strošek Strošek Strošek
Strogo upoštevanje pravil ampak vseeno ohraniti zelo sproščeno ozračje. Več smeha in zabave ne samo resne teme.	Upoštevanje pravil Več smeha in zabave, ne samo resne teme	Strošek Strošek
Kot skavtska voditeljica bi se trudila pripraviti čim bolj različna srečanja...tudi na ta način, da bi potekala na različnih krajih, predvsem pa bi naj bila tematika srečanj kar se da raznolika.	Raznolika srečanja	Strošek
V program rednih srečanj bi vpletla več obiskov na raznih projektih drugih klanov in bolj razgiban program na samih rednih srečanjih.	Več obiskov na raznih projektih drugih klanov Razgiban program na samih rednih srečanjih	Kompenzator Strošek
Morda bi se bolj zavzemala za več druženja z ostalimi klani (v našem primeru).	Druženja z ostalimi klani	Strošek

Odnos med voditelji, ki je predpogoj za odnos med vejami.	Odnos med voditelji	Strošek
Če vzamemo klan, bi imela več zunanjih aktivnosti povezanih z naravo.	Več zunanjih aktivnosti povezanih z naravo	Strošek
Več srečanj z drugimi klani.	Srečanj z drugimi klani	Strošek

4. Česa bi si želel pri skavtih:

4.1. več:

A) Krdelo

prostega časa	Več prostega časa	Nagrada
prostega časa	Več prostega časa	Nagrada
prosti čas, igre, preživljanje z naravo	Več prostega časa	Nagrada
	Več igre	Nagrada
	Več preživljanja v naravi	Nagrada
prosti čas	Več prostega časa	Nagrada
prosti čas, igre	Več prostega časa	Nagrada
	Več Igre	Nagrada
prosti čas	Več prostega časa	Nagrada
prosti čas	Več prostega časa	Nagrada
pustolovščine	Več izzivov	Nagrada
prosti čas	Več prostega časa	Nagrada

pustolovščine	Več izzivov	Nagrada
prostega časa	Več prostega časa	Nagrada
prostega časa	Več prostega časa	Nagrada
izzivov (pot preživetja, bivakiranje, kuhanje v naravi)	Več izzivov	Nagrada
	Več preživetja v naravi	Nagrada
iger	Več igre	Nagrada
prostega časa	Več prostega časa	Nagrada
prostega časa	Več prostega časa	Nagrada
prostega časa	Več prostega časa	Nagrada
več športnih iger	Več športnih iger	Nagrada
več skupnih velikih iger	Več velikih iger	Nagrada

B) Četa

izhodov	Več izhodov	Kompenzator
izhodov	Več izhodov	Kompenzator
spoštovanja, druženja, zabave	Več spoštovanja	Nagrada
	Več druženja	Nagrada
	Več zabave	Nagrada
hoje na taboru	Več hoje na taboru	Nagrada
izzivov	Več izzivov	Nagrada
družabnih večerov, izzivov	Več družabnih večerov	Nagrada
	Več izzivov	Nagrada
taborov, več dogodkov kot je IV	Več taborov	Nagrada

izziv	Več izzivov	Nagrada
zabave, grajenja tabornih zgradb	Več zabave	Nagrada
	Več grajenja tabornih zgradb	Nagrada
spoznavanje z drugimi četami v Sloveniji in druženja z njimi.	Več druženja z drugimi četami	Nagrada
vodnih iger	Več vodnih iger	Nagrada
izzivov	Več izzivov	Nagrada
izzivov, družabnih večerov, mešanega druženja	Več izzivov	Nagrada
	Več družabnih večerov	Nagrada
	Več mešanega druženja	Nagrada
izzivov, izhodov, srečanj z drugimi vodi v Sloveniji	Več izzivov	Nagrada
	Več izhodov	Kompenzator
	Več druženja z drugimi vodi	Nagrada
izzivov	Več izzivov	Nagrada
velikih iger	Več velikih iger	Nagrada
vodovih srečanj	Več vodovih srečanj	Kompenzator
spoznavanje drug drugega, ker mislim, da se premalo poznamo	Več druženja	Nagrada

C) Klan

Želim si več takšnih dogodkov kot je bil „Odrolaj“, in pa nepozabne tabore nekje v tujini. In pa druženja po srečanjih.	Več udeležbe na nacionalnih projektih Tabor v tujini Več druženja po srečanjih	Kompenzator Predlog Nagrada
Več aktivnosti povezanih z družbo (poleg papirnih akcij in miklavževanja). Lotili bi se bolj konkretnih stvari, ljudem v stiski bi pomagali s prostovoljnim delom, imeli akcije kot so prodaje keksov, izdelava voščilnic, dobrodelni koncert...	Več aktivnosti, povezanih z družbo Več nudenja pomoči ljudem v stiski Več akcij, kot so prodaja piškotov, izdelovanje voščilnic, dobrodelni koncerti...	Nagrada Nagrada Kompenzator
Iger, druženja izven srečanj, izzivov.	Več iger Več druženja izven srečanj Več izzivov	Nagrada Nagrada Nagrada
Želela bi si več adrenalinskih izkušenj, izzivov...poleg tega pa ne bi imela nič proti, če bi bila med skavtskim letom še kakšna dodatna skavtska maša ob nedeljah.	Več izzivov Več skavtskih maš	Nagrada Nagrada in kompenzator
Druženja z drugimi stegi.	Več druženja z drugimi stegi	Nagrada
Več skavtskih športnih iger.	Več športnih iger	Nagrada
Več različnih izhodov.	Več izhodov	Kompenzator

Več srečanj z drugimi klani. Več dogodkov, kot je odrolaj. Več izhodov.	Več srečanj z drugimi klani	Kompenzator
	Več udeležbe na nacionalnih dogodkih	Kompenzator
	Več izhodov	Kompenzator
Več druženja z ostalimi skavti.	Več druženja z drugimi skavti	Nagrada
Srečanja z drugimi stegi, bolj pestra srečanja klana..	Več druženja z drugimi stegi	Nagrada
	Bolj pestra redna srečanja	Nagrada
Mogoče druženja s skavti iz drugih stegov, udeleževanja takšnih in drugačnih srečanj oz. projektov na nacionalni ravni (Jakec, Zaklad iz zagat, Beli jelen, Jam...).	Več druženja z drugimi stegi	Nagrada
	Več udeleževanja projektov na nacionalni ravni	Kompenzator
Več pogovora o aktualnih temah, debat o dogodkih.	Več pogovorov o aktualni problematiki	Nagrada
Več projektov, ki povezujejo stege med seboj.	Več projektov, ki povezujejo stege.	Nagrada

4.2. manj

A) Krdelo

odkupnin	Manj odkupnin	Strošek
odkupnin	Manj odkupnin	Strošek
Dela	Manj dela	Strošek
pohodov	Manj pohodov	Strošek
pohodov	Manj pohodov	Strošek

igranja	Manj igranja	Strošek
pohodov	Manj pohodov	Strošek
Rednih srečanj, odkupnin	Manj rednih srečanj	Strošek
	Manj odkupnin	Strošek
telovadbe	Manj telovadbe	Strošek
odkupnin	Manj odkupnin	Strošek
odkupnin	Manj odkupnin	Strošek
odkupnin	Manj odkupnin	Strošek
delanja	Manj dela	Strošek
odkupnin	Manj odkupnin	Strošek

B) Četa

odkupnin	Manj odkupnin	Strošek
telovadbe	Manj telovadbe	Strošek
hoje, naporov, kreganja	Manj hoje	Strošek
	Manj naporov	Strošek
	Manj kreganja	Strošek
pisanja	Manj pisanja	Strošek
predavanja	Manj predavanja	Strošek
pisanja	Manj pisanja	Strošek
pohodov	Manj pohodov	Strošek
teorije	Manj teorije	Strošek
srečanj v župnišču	Manj srečanj v župnišču	Strošek
srečanj v skavtski sobi	Manj srečanj v skavtski sobi	Strošek

tekmovanj med vodi	Manj tekmovanja med vodi	Strošek
četinih srečanj	Manj rednih srečanj čete	Strošek
preverbe	Manj preverb	Strošek

C) Klan

srečanj za štirimi stenami in krogu stolov, mogoče manj aktivnosti znotraj stega (druženja med samimi vejami), in to energijo vložiti v zgornje predloge, več stika z ljudmi.	Manj srečanj za štirimi stenami in krogu stolov Manj aktivnosti znotraj stega Premalo stika z ljudmi	Strošek Strošek Strošek
Uradnih zadev, uradnih srečanj.	Manj uradnih zadev Manj uradnih rednih srečanj klana	Strošek Strošek
Morda je v stegu prevelik poudarek na LMB.	Prevelik poudarek na decembrskih aktivnostih okoli Luči miru iz Betlehema	Strošek
Manj birokracije....preverbe, cilji, nameni.....	Manj birokracije	Strošek
Mogoč bi si kdaj želel manj nerazumevanja voditeljev ob kakih izhodih, nalogah, izzivih, služenjih, orientacijskih pohodih..., ker preprosto česa ni mogoče izpeljat tako, kot so si voditelji zamislili.	Preveč nerazumevanja voditeljev ob nekaterih aktivnostih	Strošek

4.3. na novo

A) Krdelo

spoznavanje znamenitosti	Spoznavanje znamenitosti	Predlog
spanje v šotoru	Spanje v šotoru	Predlog
uporaba nožev, delo v naravi, preživetje v naravi	Uporaba nožev	Predlog
	Delo v naravi	Predlog
	Preživetje v naravi	Predlog
uporaba nožev	Uporaba nožev	Predlog
uporaba nožev	Uporaba nožev	Predlog
spanje v šotoru	Spanje v šotoru	Predlog
potep	Potep	Predlog

B) Četa

tabori / srečanja z drugimi četami	Tabori / srečanja z drugimi četami	Predlog
potovalni tabor	Potovalni tabor	Predlog
srečanje drugih čet ali taborov s kakšno drugo četo	Srečanje / tabori z drugimi četami	Predlog
spoznavanje oziroma skupno taborjenje z drugimi stegi, kraja zastave	Druženje / tabori z drugimi stegi	Predlog
	Kraja zastave	Predlog
Da bi se spoznali s kakšno drugo četo.	Srečanje z drugo četo	Predlog

Kraja zastav drugim četam.	Kraja zastave	Predlog
----------------------------	---------------	---------

• **Klan**

Tabor v tujini ali pa kakšne prostovoljne akcije izven države, da bi ljudje spoznali, da skavtom niso tako pomembne materialne dobrine.	Tabor v tujini Prostovoljne akcije izven države	Predlog Predlog
Zaradi različnih aktivnosti bi težko vključili še kakšno...morda bi lahko npr. v postnem času vsaka skupina eno srečanje namenila obisku ostarelih v Gornjem Gradu in se z njimi samo pogovarjala.	V posameznih obdobjih v letu bi se izvajala različna dobrodelna dejanja.	Predlog
Nove ljudi v vodstvu.	Novo vodstvo	Predlog
Poletni tabor na Irskem / Škotskem.	Tabor v tujini	Predlog
Da se naučimo novih iger,...	Igre	Predlog

9.7 KODIRANJE ZAPRTIH VPRAŠANJ IZ ANKETNEGA VPRAŠALNIKA S SKAVTI (OTROCI)

1. Projekti v stegu Mozirje 1 – s pomočjo ocen od 1 do 5 se opredeli pri vsakem projektu glede na to, koliko si naštete projekte in dejavnosti želiš v prihodnje.

(1= sploh si ga ne želim v prihodnje, 2 = ne želim si ga v prihodnje, 3 = vseeno mi je, 4 = želim si ga v prihodnje, 5 = zelo si ga želim v prihodnje)

Če pri projektu ni zapisane povprečne ocene pomeni, da projekt ni bil namenjen izbrani skavtski veji, zato ga skavti v izbrani veji niso ocenjevali.

Tabela 9.7-1: Ocenjevanje projektov in aktivnosti (skavti - otroci)

Projekt	Povprečna ocena projekta			Skupna povprečna ocena posameznega projekta
	Krdelo	Četa	Klan	
Skavtska maša ob začetku leta	3,86	3,6	4,25	3,85
JAM – srečanje skavtov MB regije	4,62	4,55	4,92	4,66
Miklavževanje v Domu za varstvo starejših Gornji grad	4,14	3,9	3,58	3,92
Luč miru iz Betlehema – regijski sprejem	3,67	4,15	4,33	4
Luč miru iz Betlehema – sprejem v Mozirju	4,62	4,1	4,42	4,38
Luč miru iz Betlehema – raznos po domovih	4,57	4,2	2,75	4,02
Luč miru iz Betlehema – raznos po ustanovah	4	3,95	3,42	3,85
Pust skavta	4,67	4,05	3,75	4,23
Papirna akcija	4,29	3,6	3,33	3,81
Zimovanje	4,71	4,75	4,83	4,75

Poletni tabor	5	4,9	4,83	4,92
Svet stega	4,48	3,95	3,5	4,06
Projekt „Piškotek Dobrotek“	3,81	/	/	3,81
Redna srečanja krdela	4,48	/	/	4,48
Skala posveta	4,29	/	/	4,29
IV izziv	/	4,7	/	4,7
Vodova srečanja	/	4,6	/	4,6
Redna srečanja čete	/	4,4	/	4,4
Žive jaslice	/	/	4,08	4,08
Projekt „Odrolaj“	/	/	4,42	4,42
Redna srečanja klana	/	/	4,58	4,58
Skupna povprečna ocena vseh projektov glede na skavtsko vejo	4,35	4,23	4,07	4,28

Vsi projekti, ki so se izvajali v stegu Mozirje 1 v skavtskem letu 2010/2011, imajo skupno povprečno oceno višjo od 3,5. Projekt, ki je namenjen vsem skavtskim vejam v stegu Mozirje 1 in ima najnižjo skupno povprečno oceno, je papirna akcija z oceno 3,81. Projekt, ki je namenjen vsem skavtskim vejam v stegu Mozirje 1 in ima najvišjo povprečno oceno, je poletni tabor z oceno 4,92. Med projekti, ki so namenjeni samo krdelu, so z najvišjo povprečno oceno, to je 4,48, ocenjena redna srečanja krdela, z najnižjo povprečno oceno, to je 3,81, pa projekt „Piškotek Dobrotek“. Med projekti, ki so namenjeni samo četi, je z najvišjo povprečno oceno, to je 4,7, ocenjen IV izziv, z najnižjo povprečno oceno, to je 4,4, pa so ocenjena redna srečanja čete. Med projekti, ki so namenjeni samo klanu, so z najvišjo povprečno oceno, to je 4,58, ocenjena redna srečanja klana, z najnižjo povprečno oceno, to je 4,08, pa projekt „žive jaslice“. Povprečna ocena vseh projektov v krdelu je 4,35, v četi 4,23 in v klanu 4,07.

Glede na to, da je skupna povprečna ocena posameznega projekta ali aktivnosti višja od 3,5, lahko vse projekte kategoriziram v "nagrade".

Kaj si želiš pri skavtih?

(Anketiranec je lahko obkrožil več odgovorov.)

Tabela 9.7-2: Želje pri skavtih (skavti - otroci)

Želje	Krdelo		Četa		Klan		Skupaj		Kategorizacija
	Št.	Odstotki (%)	Št.	Odstotki (%)	Št.	Odstotki (%)	Št.	Odstotki (%)	
Boljše voditelje	0	0,00 %	0	0,00 %	4	7,55 %	4	7,55 %	STROŠEK
Več vključenosti pri pripravi same dejavnosti	1	1,88 %	2	3,77 %	1	1,88 %	4	7,55 %	NAGRADA
Več iger (velika igra...)	13	24,53 %	12	22,64 %	2	3,77 %	27	50,94 %	NAGRADA
Več izletov	7	13,21 %	7	13,21 %	3	5,66 %	17	32,08 %	NAGRADA
Več izzivov (pot preživetja, bivakiranje, kuhanje v naravi...)	18	33,96 %	17	32,08 %	6	11,32 %	41	77,36 %	NAGRADA
Več večdnevniških izhodov	7	13,21 %	8	15,09 %	6	11,32 %	21	39,62 %	NAGRADA
Drugo	0	0,00 %	1	1,88 %	2	3,77 %	3	5,66 %	NAGRADA

Največ anketiranih skavtov (41 skavtov – 77,36 %) si pri skavtih želi več izzivov (pot preživetja, bivakiranje, kuhanje v naravi...), 27 skavtov (50,94%) si želi več iger, 21 skavtov (39,62%) si želi več večdnevniških izhodov, 17 skavtov (32,08%) si želi več izletov , 4 skavti (7,55%) si želijo boljše voditelje, prav tako 4 skavti (7,55%) pa si želijo več vključenosti pri pripravi same dejavnosti. 3

skavti (5,66 %) so izmed vseh danih odgovorov napisali še svoje želje: daljši potep, pikniki in druženje z ostalimi stegi v Sloveniji.

Kako bi ocenil odnos med tabo in voditelji v tvoji veji?

Tabela 9.7-3: Odnos med skavti in voditelji

	Krdelo		Četa		Klan		Skupaj		Kategorizacija
	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)	Število	Odstotki (%)	
Dobro se razumemo	20	37,74 %	20	37,74 %	11	20,75 %	51	96,23 %	NAGRADA
Bolj slabo se razumemo	1	1,88 %	0	0,00 %	1	1,88 %	2	3,77 %	STROŠEK
Skupaj	21	39,62 %	20	37,74 %	12	22,64 %	53	100,00 %	/

Od 53 skavtov (100 %) 51 skavtov (96,23 %) meni, da se z voditeljem v njegovi veji dobro razume, 2 skavta (3,77 %) pa menita, da se z voditeljem v njegovi veji bolj slabo razumeta. En skavt, ki meni, da se z voditeljem v njegovi veji bolj slabo razume, je član krdela, en skavt pa član klana. Vsi ostali člani krdela, čete in klana pa se z voditeljem v njihovih vejah dobro razumejo.

9.8 KODIRANJE ZARTIH VPRAŠANJ IZ ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA VODITELJE

1. Projekti v stegu Mozirje 1 – s pomočjo ocen od 1 do 5 se opredeli pri vsakem projektu glede na to, koliko misliš, da si otroci v tvoji skavtski veji (kjer si voditelj) naštete projekte in dejavnosti želijo v prihodnje.

(1= sploh si ga ne želim v prihodnje, 2 = ne želim si ga v prihodnje, 3 = vseeno mi je, 4 = želim si ga v prihodnje, 5 = zelo si ga želim v prihodnje)

Če pri projektu ni zapisane povprečne ocene pomeni, da projekt ni bil namenjen izbrani skavtski veji, zato ga voditelj v izbrani veji ni ocenjeval.

Tabela 9.8-1: Ocenjevanje projektov in aktivnosti (voditelji)

Projekt	Povprečna ocena projekta			Skupna povprečna ocena projekta
	Krdelovodje	Četovodje	Klanovodje	
Skavtska maša ob začetku leta	3,33	4	5	3,83
JAM – srečanje skavtov MB regije	4	4	3	3,83
Miklavževanje v Domu za varstvo starejših Gornji grad	4,33	3	5	4
Luč miru iz Betlehema – regijski sprejem	3,67	3,5	5	3,83
Luč miru iz Betlehema – sprejem v Mozirju	3,67	4	5	4
Luč miru iz Betlehema – raznos po domovih	4,33	1,5	4	3,33
Luč miru iz Betlehema – raznos po ustanovah	4,33	2,5	4	3,67
Pust skavta	5	4	3	4,33
Papirna akcija	4	3,5	4	3,83
Zimovanje	5	5	4	4,83
Poletni tabor	5	5	5	5
Svet stega	2,67	3	2	2,67
Projekt „Piškotek Dobrotek“	4,67	/	/	4,67

Redna srečanja krdela	5	/	/	5
Skala posveta	4,33	/	/	4,33
IV izziv	/	5	/	5
Vodova srečanja	/	4,5	/	4,5
Redna srečanja čete	/	3	/	3
Žive jaslice	/	/	4	4
Projekt „Odrolaj“	/	/	4	4
Redna srečanja klana	/	/	4	4
Skupna povprečna ocena vseh projektov glede na sk. vejo	4,22	3,7	4,07	4

Projekt ali dejavnost, ki se je izvajala v stegu Mozirje 1 v skavtskem letu 2010/2011 in je bila namenjena celemu stegu ter je ocenjena z najnižjo povprečno oceno je, po mnenju krdelovodij, svet stega z oceno 2,67, po mnenju četovodij je to raznos Luči miru iz Betlehema po ustanovah s povprečno oceno 2,5, po mnenju klanovodje pa je to svet stega s povprečno oceno 2. Projekti in dejavnosti, ki so jih krdelovodje ocenili z najvišjo povprečno oceno, to je ocena 5, in so namenjeni celemu stegu, so pust skavta, zimovanje in poletni tabor. Projekta in dejavnosti, ki sta jih četovodji ocenili z najvišjo povprečno oceno, to je ocena 5, in sta namenjeni celemu stegu, sta poletni tabor in zimovanje. Projekti in dejavnosti, ki jih je klanovodja ocenila z najvišjo povprečno oceno, to je ocena 5, in so namenjeni celemu stegu, so skavtska maša ob začetku skavtskega leta, miklavževanje v Domu za varstvo starejših v Gornjem Gradu, regijski sprejem Luči miru iz Betlehema, sprejem Luči miru iz Betlehema v Mozirju ter poletni tabor. Svet stega je s povprečno oceno 2,67 najnižje ocenjena dejavnost v stegu Mozirje 1 po mnenju vseh intervjuvanih voditeljev. Poletni tabor je s povprečno oceno 5 najvišje ocenjena dejavnost v stegu Mozirje 1 po mnenju vseh intervjuvanih voditeljev. Med projekti in dejavnostmi, ki so namenjeni zgolj krdelu, so z najvišjo povprečno oceno, to je ocena 5, ocenjena redna srečanja krdela, z najnižjo povprečno oceno, to je ocena 4,33, pa je ocenjena skala posveta. Med projekti, ki so namenjeni zgolj četi, je z najvišjo povprečno oceno, to je ocena 5, ocenjen IV izziv, z najnižjo povprečno oceno, to je ocena 3, pa so ocenjena redna srečanja čete. Med projekti, ki so namenjeni zgolj klanu, so vsi trije projekti in dejavnosti, to so žive jaslice, projekt „Odrolaj“ in redna srečanja klana, ocenjena z oceno 4.

Povprečna ocena vseh projektov v krdelu je 4,22, v četi 3,7 in v klanu 4,07.

Glede na to, da je v večini skupna povprečna ocena posameznega projekta višja od 3,5, lahko le-te

projekte kategoriziram v "nagrade". Izjemi sta "redna srečanja čete" in "Luč miru iz Betlehema - raznos po domovih", ki imata skupno povprečno oceno nižjo od 3,5, vseeno pa višjo od 2,5, zaradi česar ju ne morem kategorizirati ne med "nagrade" ne med "stroške".

2. Kaj misliš, da si otroci, skavti v tvoji veji, želijo pri skavtih? (Intervjuvanec je lahko obkrožil več odgovorov.)

Tabela 9.8-2: Želje pri skavtih (voditelji)

Želje	Krdelovodje		Četovodje		Klanovodje		Skupaj		Kategorizacija
	Št.	Odstotki (%)	Št.	Odstotki (%)	Št.	Odstotki (%)	Št.	Odstotki (%)	
Boljše voditelje	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	/
Več vključenosti pri pripravi same dejavnosti	1	16,67 %	0	0 %	0	0 %	1	16,67 %	NAGRADA
Več iger (velika igra...)	3	50 %	2	33,33 %	1	16,67 %	6	100 %	NAGRADA
Več izletov	3	50 %	1	16,67 %	1	16,67 %	5	83,33 %	NAGRADA
Več izzivov (pot preživetja, bivakiranje, kuhanje v naravi...)	3	50 %	2	33,33 %	1	16,67 %	6	100 %	NAGRADA
Več večdnevnihih izhodov	2	33,33 %	2	33,33 %	0	0 %	4	66,67 %	NAGRADA
Drugo	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	/

Vseh 6 intervjuvanih voditeljev (100 %) meni, da si skavti želijo več iger (velika igra...). 1 intervjuvan krdelovodja (16,67 %) meni, da si skavti želijo več vključenosti pri pripravi same dejavnosti, 5 intervjuvanih voditeljev (83,33 %), od tega vsi trije krdelovodje (50 %), 1 četovodja (16,67 %) in 1 klanovodja (16,67 %) menijo, da si skavti želijo več izletov, vsi intervjuvani voditelji

(100 %) menijo, da si skavti želijo več izzivov (pot preživetja, bivačiranje, kuhanje v naravi...), 4 intervjувani voditelji (66,67 %), od tega 2 krdelovodji (33,33 %) in 2 četovodji (33,33 %) pa menijo, da si skavti želijo več večdnevnih izhodov.

9.9 ZBIRNIK PODATKOV (SKAVTI - OTROCI)

Anketir.	Spol	Starost	Sk. veja	Članstvo	Starši	Brat/sestra	Prijatelji	Duhovnik	Katehet	Sk. voditelj	Promoc. plakati	Drugo
1	0	10	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0
2	0	8	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
3	1	8	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
4	0	10	1	3	0	1	1	0	0	0	0	0
5	0	11	1	4	0	0	1	0	1	1	0	0
6	0	11	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
7	0	10	1	2	1	0	1	0	0	0	0	0
8	0	11	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
9	1	10	1	2	1	1	0	0	0	0	0	0
10	0	10	1	3	0	0	1	1	0	1	0	0
11	0	10	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
12	0	11	1	4	0	0	1	0	0	0	0	0
13	0	11	1	4	0	0	1	0	0	0	0	0
14	1	11	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0
15	1	11	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0
16	1	9	1	2	1	1	0	0	0	0	0	0

17	0	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
18	1	9	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0
19	0	10	1	3	1	1	1	1	0	0	0	1
20	1	9	1	2	0	0	1	0	0	0	0	0
21	1	9	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
22	1	14	2	1	0	1	1	1	0	0	0	0
23	1	13	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0
24	1	13	2	5	0	0	1	0	0	0	0	0
25	1	13	2	5	0	0	1	0	0	0	0	0
26	1	12	2	5	0	1	0	0	0	0	0	0
27	0	12	2	5	0	0	0	0	0	0	1	0
28	0	12	2	5	0	1	0	0	0	0	0	0
29	1	14	2	5	1	0	1	0	0	0	0	0
30	1	15	2	2	0	0	1	0	0	0	0	1
31	0	14	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0
32	0	14	2	5	0	0	0	0	0	0	0	1
33	1	14	2	5	0	0	1	0	0	0	0	0
34	1	13	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0
35	1	14	2	5	0	0	0	0	0	0	0	1
36	0	13	2	5	0	1	0	0	0	0	0	0

37	1	14	2	2	0	1	1	0	0	0	0	0
38	1	15	2	5	0	1	0	0	0	0	0	0
39	1	14	2	2	0	0	1	0	0	0	0	0
40	1	12	2	5	1	0	0	0	0	0	0	1
41	0	14	2	5	1	0	0	0	0	0	0	0
42	0	16	3	2	0	0	0	0	0	0	1	0
43	0	16	3	6	0	1	0	0	0	0	0	0
44	0	18	3	6	1	0	0	0	0	0	0	0
45	1	20	3	4	0	1	0	0	0	0	0	0
46	1	17	3	6	0	1	0	0	0	0	0	0
47	1	19	3	6	0	1	0	0	0	0	0	0
48	1	17	3	4	0	1	0	0	0	0	0	0
49	0	21	3	7	0	0	0	1	0	0	1	0
50	1	19	3	7	0	1	0	0	0	0	0	0
51	1	18	3	6	0	1	0	0	0	0	1	0
52	1	19	3	6	0	0	1	1	0	0	0	0
53	0	17	3	6	0	0	1	1	0	1	0	0

Anketir.	Sk. maša	JAM	Miklavže vanje	LMB - CE	LMB - Mozirje	LMB - domovi	LMB - ustanove	Pust skavta	Papirna akcija	Zimovan je	Poletni tabor	Svet stega
1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
2	1	4	5	1	4	5	1	5	5	5	5	4
3	4	5	3	4	5	3	3	5	2	5	5	5
4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4
5	3	5	3	3	3	3	3	5	4	5	5	4
6	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
7	4	5	4	3	4	5	5	5	5	5	5	4
8	5	5	4	4	5	4	3	3	4	5	5	5
9	4	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5
10	2	4	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4
11	3	3	5	3	4	4	3	5	2	5	5	4
12	5	5	5	3	5	3	3	5	3	5	5	5
13	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
14	3	5	5	3	5	5	4	5	5	5	5	5
15	3	4	3	3	4	5	5	5	3	3	5	4
16	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
17	4	5	3	3	4	4	4	5	5	5	5	5

18	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5
19	5	5	3	3	5	5	4	4	5	5	5	5
20	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
21	1	3	1	1	5	5	1	1	3	3	5	1
22	5	5	4	5	5	5	5	2	3	5	5	3
23	3	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4
24	3	5	4	5	5	4	4	5	3	5	5	3
25	3	4	5	4	5	5	4	5	5	3	4	5
26	4	5	4	3	3	4	4	5	4	5	5	3
27	3	5	3	4	4	4	4	5	3	5	5	3
28	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	5	3
29	3	5	3	5	4	4	4	3	3	5	5	5
30	4	4	3	4	3	4	4	5	4	5	5	4
31	3	4	3	3	3	4	4	3	3	5	5	5
32	4	5	4	4	4	5	4	3	5	5	5	5
33	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5
34	4	5	4	5	5	5	5	5	3	5	5	3
35	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3
36	3	5	4	4	4	3	3	5	3	5	5	5
37	3	5	4	4	4	4	4	5	3	5	5	5

38	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	3
39	3	5	3	3	3	3	3	4	4	5	5	5
40	4	3	5	4	4	5	3	3	3	4	5	3
41	5	5	4	5	5	5	4	2	4	5	5	4
42	4	5	3	4	4	3	3	5	2	5	5	3
43	4	5	3	4	4	4	4	4	4	5	5	4
44	3	5	4	4	4	3	3	3	3	4	4	3
45	5	5	5	5	5	1	4	3	4	5	5	4
46	4	4	3	5	5	1	3	3	3	4	4	2
47	5	5	3	4	5	2	5	5	3	5	5	4
48	4	5	3	4	4	4	3	3	3	5	5	4
49	5	5	5	5	5	1	2	4	5	5	5	1
50	4	5	2	3	3	1	2	5	3	5	5	5
51	4	5	4	4	4	3	3	4	3	5	5	4
52	5	5	4	5	5	5	4	3	4	5	5	4
53	4	5	4	5	5	5	5	3	3	5	5	4

Anketir.	Piškotek dobrotek	Redna srečanja VV	Skala posveta	IV izziv	Vodova srečanja	Redna srečanja IV	Žive jaslice	Odrolaj	Redna srečanja PP
1	5	5	5	0	0	0	0	0	0
2	4	5	4	0	0	0	0	0	0
3	0	4	4	0	0	0	0	0	0
4	4	5	5	0	0	0	0	0	0
5	4	5	4	0	0	0	0	0	0
6	5	5	5	0	0	0	0	0	0
7	4	5	4	0	0	0	0	0	0
8	5	4	4	0	0	0	0	0	0
9	3	5	5	0	0	0	0	0	0
10	5	3	3	0	0	0	0	0	0
11	4	5	4	0	0	0	0	0	0
12	3	5	5	0	0	0	0	0	0
13	5	5	5	0	0	0	0	0	0
14	3	5	4	0	0	0	0	0	0
15	2	3	3	0	0	0	0	0	0
16	5	5	5	0	0	0	0	0	0
17	5	5	5	0	0	0	0	0	0

18	5	5	5	0	0	0	0	0	0
19	3	5	5	0	0	0	0	0	0
20	5	4	5	0	0	0	0	0	0
21	1	1	1	0	0	0	0	0	0
22	0	0	0	5	5	5	0	0	0
23	0	0	0	5	5	4	0	0	0
24	0	0	0	5	5	5	0	0	0
25	0	0	0	3	4	5	0	0	0
26	0	0	0	5	4	4	0	0	0
27	0	0	0	5	4	4	0	0	0
28	0	0	0	4	4	3	0	0	0
29	0	0	0	5	5	5	0	0	0
30	0	0	0	5	5	5	0	0	0
31	0	0	0	4	4	4	0	0	0
32	0	0	0	5	5	4	0	0	0
33	0	0	0	5	5	5	0	0	0
34	0	0	0	5	3	5	0	0	0
35	0	0	0	3	4	3	0	0	0
36	0	0	0	5	5	5	0	0	0
37	0	0	0	5	5	4	0	0	0

38	0	0	0	5	5	5	0	0	0
39	0	0	0	5	5	5	0	0	0
40	0	0	0	5	5	3	0	0	0
41	0	0	0	5	5	5	0	0	0
42	0	0	0	0	0	0	3	5	4
43	0	0	0	0	0	0	2	5	5
44	0	0	0	0	0	0	4	4	4
45	0	0	0	0	0	0	5	3	5
46	0	0	0	0	0	0	3	3	4
47	0	0	0	0	0	0	4	4	4
48	0	0	0	0	0	0	4	5	5
49	0	0	0	0	0	0	5	5	5
50	0	0	0	0	0	0	5	4	5
51	0	0	0	0	0	0	5	5	4
52	0	0	0	0	0	0	5	5	5
53	0	0	0	0	0	0	4	5	5

Anketir.	Boljše voditelje	Več vključeno sti	Več iger	Več izletov	Več izzivov	Več večdnevn ih izhodov	Drugo	Odnos med skavti in voditelji	Pomemb nost Boga	Veroizpo ved	Obiskova nje bogoslužj a
1	0	0	0	0	1	1	0	1	10	1	2
2	0	0	0	1	0	0	0	2	10	1	2
3	0	0	1	1	0	0	0	1	10	1	1
4	0	0	1	0	1	0	0	1	10	1	3
5	0	1	1	0	1	0	0	1	10	1	2
6	0	0	1	1	1	1	0	1	9	1	1
7	0	0	1	0	1	1	0	1	10	1	1
8	0	0	1	0	1	0	0	1	9	1	2
9	0	0	1	1	1	0	0	1	10	1	1
10	0	0	0	1	1	1	0	1	10	1	1
11	0	0	1	0	0	0	0	1	9	1	2
12	0	0	0	0	1	0	0	1	10	1	2
13	0	0	0	0	1	1	0	1	10	1	1
14	0	0	1	0	1	1	0	1	10	1	1
15	0	0	1	0	1	0	0	1	10	1	1

16	0	0	1	0	1	0	0	1	10	1	2
17	0	0	1	1	1	1	0	1	10	1	2
18	0	0	0	0	1	0	0	1	10	1	1
19	0	0	0	0	1	0	0	1	10	1	2
20	0	0	1	1	1	0	0	1	9	1	2
21	0	0	0	0	1	0	0	1	5	1	1
22	0	0	1	0	1	1	0	1	9	1	3
23	0	0	1	1	1	0	0	1	8	1	2
24	0	0	1	1	1	1	0	1	9	1	2
25	0	1	0	0	0	0	0	1	8	1	3
26	0	1	0	1	1	0	0	1	8	1	2
27	0	0	1	1	1	1	0	1	8	1	2
28	0	0	0	0	1	1	0	1	8	1	2
29	0	0	1	0	1	0	0	1	7	1	2
30	0	0	0	0	1	0	0	1	10	1	5
31	0	0	1	0	1	1	0	1	6	1	3
32	0	0	1	1	1	1	0	1	8	1	2
33	0	0	0	1	0	0	0	1	9	1	3
34	0	0	1	0	1	0	0	1	6	1	3
35	0	0	0	0	0	0	1	1	6	1	3

36	0	0	0	0	1	1	0	1	8	1	2
37	0	0	0	1	1	0	0	1	10	1	2
38	0	0	1	0	1	1	0	1	10	1	2
39	0	0	1	0	1	0	0	1	8	1	2
40	0	0	1	0	1	0	0	1	7	1	2
41	0	0	1	0	1	0	0	1	10	1	2
42	0	0	0	0	1	1	0	1	9	1	2
43	0	0	0	0	0	0	1	1	7	1	2
44	1	1	1	0	0	0	0	1	9	1	2
45	0	0	0	1	1	0	0	1	10	1	2
46	1	0	0	0	0	0	0	2	9	1	2
47	1	0	0	0	0	0	0	1	8	1	2
48	0	0	0	0	1	1	0	1	8	1	3
49	1	0	0	0	0	1	0	1	10	1	2
50	0	0	1	1	1	1	0	1	8	1	2
51	0	0	0	0	1	0	0	1	10	1	2
52	0	0	0	0	1	1	0	1	9	1	2
53	0	0	0	1	0	1	1	1	9	1	2

9.10 ZBIRNIK PODATKOV (VODITELJI)

Intervjuv.	Spol	Starost	Sk. veja	Članstvo	Sk. maša	JAM	Miklavž evanje	LMB – CE	LMB – Mozirje	LMB - domovi	LMB - ustanove	Pust skavta	Papirna akcija
I1	1	24	1	9	3	4	5	4	4	5	5	5	3
I2	0	21	1	7	3	4	4	3	3	4	4	5	4
I3	1	26	1	7	4	4	4	4	4	4	4	5	5
I4	0	22	2	7	4	3	4	3	4	2	3	3	3
I5	1	24	2	4	4	5	2	4	4	1	2	5	4
I6	1	24	3	8	5	3	5	5	5	4	4	3	4

Intervjuv .	Zimovanje	Poletni tabor	Svet stega	Piškotek dobrotek	Redna srečanja VV	Skala posveta	IV izziv	Vodova srečanja	Redna srečanja IV	Žive jaslice	Odrolaj	Redna srečanja PP
I1	5	5	3	5	5	5	0	0	0	0	0	0
I2	5	5	2	5	5	4	0	0	0	0	0	0
I3	5	5	3	4	5	4	0	0	0	0	0	0
I4	5	5	3	0	0	0	5	4	4	0	0	0
I5	5	5	3	0	0	0	5	5	2	0	0	0
I6	4	5	2	0	0	0	0	0	0	4	4	4

Intervjuv.	Boljše voditelje	Več vključenosti	Več iger	Več izletov	Več izzivov	Več večdnevnih izhodov	Drugo	Pomembnost Boga	Veroizpoved	Obiskovanje bogoslužja
I1	0	1	1	1	1	1	0	8	1	2
I2	0	0	1	1	1	1	0	9	1	2
I3	0	0	1	1	1	0	0	10	1	1
I4	0	0	1	0	1	1	0	10	1	2
I5	0	0	1	1	1	1	0	10	1	2
I6	0	0	1	1	1	0	0	10	1	3

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Nina Ločan, vpisana na Fakulteto za socialno delo v študijskem letu 2006/2007 kot redna študentka, izjavljam, da sem diplomsko delo z naslovom "Teorija racionalne izbire v stegu Mozirje 1" napisala samostojno s korektnim navajanjem virov in ob pomoči mentorja doc. dr. Sreča Dragoša.

Datum: _____

Podpis:

10 POVZETEK

Z diplomsko nalogo sem želela pokazati, kako se teorija racionalne izbire odraža v stegu Mozirje 1. Raziskovala sem motivacijske dejavnike skavtov v stegu Mozirje 1 in jih primerjala z odgovori voditeljev ter tako poskušala ugotoviti, kje prihaja do bistvenih razlik med odgovori otrok in odgovori voditeljev. Z diplomskim delom sem želela ugotoviti: kateri vidiki delovanja obstajajo v stegu Mozirje 1 in jih skavti želijo tudi v prihodnje; kateri vidiki delovanja obstajajo in bi bilo bolje, da ne bi obstajali; kateri vidiki delovanja ne obstajajo in bi morali obstajati; katere vidike delovanja stega Mozirje 1 lahko opredelimo kot kompenzatorje oz. nadomestke za želene vidike delovanja v stegu Mozirje 1.

Diplomska naloga je sestavljena iz dveh delov. V teoretičnem delu sem kot teoretsko osnovo predstavila teorijo racionalne izbire (pomembnost nagrad, stroškov in kompenzatorjev v posameznikovem življenju), ki sem jo povezala s prostim časom in prostočasnimi aktivnostmi, socialnim kapitalom in ustvarjalnim orgazmičnim ciklusom skupine. Predstavila sem tudi razvoj skavtstva na slovenskem, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, skavtsko metodo dela in razvoj stega Mozirje 1, pri vsem tem pa nisem mogla mimo povezave religije (in s tem posameznikovega verovanja) s teorijo racionalne izbire, saj je katoliška vera bistven del v slovenskem katoliškem skavtstvu. V sklopu teoretičnega dela sem na ta način poskušala teorijo racionalne izbire predstaviti z več vidikov, s tem pa utemeljiti pomembnost teorije racionalne izbire na vsakem koraku v našem življenju.

Drugi del diplomske naloge sestavlja raziskava. V empiričnem delu sem se lotila raziskovanja želenih ali neželenih vidikov delovanja stega Mozirje 1. V raziskavo sem zajela čim več aktivnih skavtov v stegu Mozirje 1 (voditelji in otroci), s katerimi sem izvedla intervju ali anketne vprašalnike. Postavila sem si štiri raziskovalna vprašanj:

- Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 obstajajo pri skavtih, vendar bi bilo bolje, da ne bi? (strošek)
- Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 ne obstajajo pri skavtih in bi morali obstajati? (predlog)
- Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 obstajajo pri skavtih in si jih skavti želijo tudi v prihodnje? (nagrada)
- Kateri vidiki delovanja stega Mozirje 1 obstajajo pri skavtih in so nadomestek za vidike delovanja, ki si jih skavti želijo? (kompenzator)

Rezultate sem analizirala tako, da sem primerjala odgovore otrok in odgovore voditeljev na zastavljena vprašanja ter tako iskala možna razhajanja oziroma podobnosti; vse to z namenom, da bi lahko v prihodnje voditelji v stegu Mozirje 1 zagotovili boljše delovanje mozirskih skavtov in s tem ohranili in privabili k skavtom še več otrok.

V raziskavi sem ugotovila, da si skavti želijo v prihodnje predvsem veliko izzivov, igre, stika z naravo, druženja in različnih izhodov. Strošek jim predstavljajo pravila in kazni, ki sledijo kršitvi pravil, prav tako pa lahko kot strošek opredelim preredko izvajanje izzivov, iger, premalo stika z naravo, premalo druženja in premalo izhodov. Kompenzatorji, ki nadomeščajo nagrade, so v največji meri nadomestek za druženje skavtov med sabo ali z drugimi skavti. Tako sem kot kompenzator opredelila željo po udeležbi na projektih drugih stegov in projektov na nacionalni ravni, skavtsko mašo in željo po več izhodih. V predlogih najbolj izstopajo druženje z drugimi skavti izven stega Mozirje 1 in tabori v tujini. Prav tako sem ugotovila, da si skavti v stegu Mozirje 1 večinoma tudi v prihodnje želijo večino projektov, ki so se izvajali v skavtskem letu 2010/2011, da je Bog v njihovem življenju precej pomemben in da je njihov odnos z voditelji v večini dober; vse to lahko opredelim kot nagrado.

Pri analiziranju odgovorov sem ugotovila, da se odgovori voditeljev in otrok ne razlikujejo bistveno.

Iz sledečih rezultatov predlagam, da voditelji poskušajo izvesti čim več aktivnosti v naravi in v program vpeljati več izzivov, iger in izhodov; tako bo program skavtskih aktivnosti bolj raznolik in pester. Prav tako predlagam, da voditelji pravila in kazni oblikujejo skupaj s skavti, na novo pa naj vpeljejo srečanja, kjer se bodo skavti lahko spoznali s skavti iz drugih stegov ter tabore in dobrodelne akcije v tujini. Fakulteti za socialno delo predlagam, da v učni načrt vključi teorijo racionalne izbire, saj se mi zdi zelo pomembna za razumevanje tega, kako in na podlagi česa se posameznik odloča v svojem življenju.